

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

PROJEKTLIGJ PËR MBROJTJE NGA RREZATIMI DHE SIGURI BËRTHAMORE¹

DRAFT LAW ON RADIATION PROTECTION AND NUCLEAR SAFETY²

NACRT ZAKONA O ZAŠTITI OD ZRAČENJA I NUKLEARNA SIGURNOST³

¹Projektligjit për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe Siguri Bërthamore, është miratuar në mbledhjen e 17 të Qeverisë së Kosovës, me Vendimin nr. 04/17, date 04.12.2017.

²Draft Law on Radiation Protection and Nuclear Safety, was approved on the 17 meeting of the Government of Kosovo, with the decision no. 04/17, 04.12.2017.

³Nacrt Zakona o Zaštiti od Zračenja i Nuklearna Sigurnost, usvojen je na 17 sednicu Vlade Kosova, sa odlukom br. 04/17, datum 04.12.2017.

<p>Kuvendi i Republikës së Kosovës,</p> <p>Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,</p> <p>Miraton:</p> <p>LIGJ PËR MBROJTJE NGA RREZATIMI DHE SIGURI BËRTHAMORE</p> <p>KAPITULLI I - DISPOZITAT E PËRGJITHSHME</p> <p style="text-align: center;">Neni 1 Qëllimi</p> <p>1.Qëllimi i këtij Ligji është të mbrojë shëndetin e njerëzve dhe mjedisin nga efektet e dëmshme të rrezatimit, dhe të sigurojë nivel të lartë të sigurisë bërthamore dhe të përmbushë detyrimet ndërkombëtare të Republikës së Kosovës në këtë fushë.</p> <p>2.Ky Ligj është në përputhshmëri me direktivat e BE-së, me theks të veçantë: Direktivën për Standardet Bazë të Sigurisë (Direktiva 2013/59/EURATOM), Direktivën për Mbetjet Radioaktive dhe Menaxhimine Lëndës Djegëse të Shpenzuar (Direktiva 2011/70/EURATOM), Direktivën për Ujin</p>	<p>Assembly of the Republic of Kosovo,</p> <p>Pursuant to the Article 65 (1) of the Constitution of the Republic of Kosovo,</p> <p>Approves:</p> <p>LAW ON RADIATION PROTECTION AND NUCLEAR SAFETY</p> <p>CHAPTER I - GENERAL PROVISIONS</p> <p style="text-align: center;">Article 1 Aim</p> <p>1. The objective of this Law is to protect the health and safety of people and the environment against the dangers arising from radiation, and to assure high level of nuclear safety and to fulfil the Republic of Kosovo international obligations in this area.</p> <p>2.This Law is in accordance with the EU directives, with special emphasis on: the Directive on Basic Safety Standards (Directive 2013/59/EURATOM), the Directive on Radioactive Waste and Spent Fuel Management (Directive 2011/70/EURATOM), the Directive on Water Intended for Human Consumption</p>	<p>Skupština Republike Kosova,</p> <p>Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosova,</p> <p>Usvaja:</p> <p>ZAKON O ZAŠTITI OD RADIJACIJE I NUKLEARNE BEZBEDNOSTI</p> <p>POGLAVLJE I - OPŠTE ODREDBE</p> <p style="text-align: center;">Član 1 Cilj</p> <p>1.Cilj ovog zakona je da zaštiti zdravlje i bezbednost ljudi i životne sredine od opasnosti koje proizilaze iz zračenja i da obezbedi visok nivo nuklearne sigurnosti i da ispunji međunarodne obaveze Republike Kosovo u ovoj oblasti.</p> <p>2.Ovaj zakon je u skladu sa direktivama EU, sa posebnim naglaskom na sledeće: Direktiva o osnovnim bezbednosnim standardima (Direktiva 2013/59/EURATOM), Direktiva o radioaktivnom otpadu i rukovanju korišćenim gorivom (Direktiva 2011/70/EURATOM), Direktiva o vodi</p>
--	---	--

<p>për Konsum Njerëzor (Direktiva 2013/51/EURATOM), Direktivën për Transportin e Mbetjeve Radioaktive dhe Lëndës Djegëse të Shpenzuar (Direktiva 2006/117/EURATOM) dhe Direktivën për Sigurinë Bërthamore të Instalimeve Bërthamore me ndryshimet (Direktiva 2014/87/EURATOM).</p>	<p>(Directive 2013/51/EURATOM), the Directive on Shipments of Radioactive Waste and Spent Fuel (Directive 2006/117/EURATOM), and the Directive on Nuclear Safety of Nuclear Installations with amendments (Directive 2014/87/EURATOM).</p>	<p>namenjenoj za ljudsku potrošnju (Direktiva 2013/51/EURATOM), Direktiva o transportu radioaktivnog otpada i korišćenog goriva (Direktiva 2006/117/EURATOM) i Direktiva o nuklearnoj bezbednosti nuklearnih postrojenja sa amandmanima (Direktiva/2014/87/EURATOM).</p>
<p style="text-align: center;">Neni 2 Fushëveprimi</p>	<p style="text-align: center;">Article 2 Scope</p>	<p style="text-align: center;">Član 2 Delokrug</p>
<p>1.Ky Ligj përcakton masat mbrojtëse për jetën dhe shëndetin e njerëzve dhe mjedisit nga ndikimi i dëmshëm i rrezatimit, masat e sigurisë bërthamore gjatë veprimeve lidhur me aktivitetet bërthamore, menaxhimin e mbetjeve radioaktive, mbikëqyrjen e zbatimit të masave, detyrimet ligjore të ndërmarrjeve që ushtrojnë praktikat.</p>	<p>1. This Law establishes protective measures for the lives and health of people and the environment from the harmful effects of radiation, nuclear safety measures during actions related to nuclear activities, radioactive waste management, supervision of the implementation of measures, legal obligations of undertakings performing practices.</p>	<p>1.Ovaj zakon postavlja zaštitne mere za živote i zdravlje ljudi i životne sredine od štetnih dejstava radijacije, mere nuklearne sigurnosti tokom akcija koje se odnose na nuklearne aktivnosti, upravljanje radioaktivnim otpadom, nadgledanje sprovođenja mera, zakonske obaveze preduzeća koja obavljaju delatnost.</p>
<p>2.Ky Ligj përcakton statusin, detyrat dhe përgjegjësitë e Agjencisë së Kosovës për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe për Siguri Bërthamore, përgjegjësinë për të komunikuar me shtetet tjera dhe organizatat ndërkombëtare relevante dhe përgjegjësitë për të arritur objektivat e përcaktuara në këtë Ligj.</p>	<p>2. This Law establishes the status, duties and responsibilities of the Kosovo Agency for Radiation Protection and Nuclear Safety responsibility for communication with other countries and international bodies and responsibilities for achieving the objectives stated in the purpose of the Law.</p>	<p>2.Ovaj zakon uspostavlja status, dužnosti i odgovornosti Kosovske Agencije za Zaštitu od Zračenja i Nuklearnu Sigurnost i odgovornost za komunikaciju sa drugim zemljama i međunarodnim telima i odgovornosti za ostvarivanje ciljeva navedenih kao svrha zakona.</p>

<p style="text-align: center;">Neni 3 Përfshirjet nga fushëveprimi</p> <p>1.Ky Ligj nuk aplikohet për:</p> <p>1.1.Ekspozimin ndaj nivelit natyror të rrezatimit të tillë si radionukleidet që ndodhen në trupin e njeriut dhe rrezatimin kozmik që ndodhet në nivelin e tokës;</p> <p>1.2.Ekspozimin e pjesëtarëve të publikut ose punonjësve, përveçse ekuipazhit ajror, gjatë fluturimit;</p> <p>1.3.Ekspozimin mbi tokë ndaj radionukleideve të pranishme në koren e tokës së pashfrytëzuar.</p> <p>1.4.Aktivitetet ose praktikat të cilat përfshijnë ekspozimet e përfshiuara nga kontrolli rregullator.</p>	<p style="text-align: center;">Article 3 Exclusions from the scope</p> <p>1.This Law shall not apply to:</p> <p>1.1.Exposure to the natural level of radiation such as radionuclides contained in the human body and cosmic radiation prevailing at ground level;</p> <p>1.2.Exposure of members of the public or workers other than air crew to radiation in flight;</p> <p>1.3.Above ground exposure to radionuclides present in the undisturbed earth's crust.</p> <p>1.4.Activities or practices involving exposures that have been excluded from regulatory control.</p>	<p style="text-align: center;">Član 3 Izuzeca iz delokruga</p> <p>1.Ovaj zakon ne važi za sledeće:</p> <p>1.1.Izloženost prirodnom nivou radijacije kao što su radionukleidi sadržani u ljudskom telu i kosmička radijacija koja postoji na površini zemlje;</p> <p>1.2.Izloženost građana ili radnika radijaciji tokom letenja osim vazduhoplovaca.</p> <p>1.3.Nadzemna izloženost radionukleidima prisutnim u kori zemlje koja nije remećena.</p> <p>1.4.Aktivnosti ili prakse koje uključuju izloženost koje su izuzeti iz regulatorne kontrole.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 4 Përkufizimet</p> <p>1.Shprehjet e përdorura në këtë Ligj kanë këto kuptime:</p> <p>1.1.Aktivitet (A) - nënkupton aktivitetin e një sasive të një radionukleidi në një gjendje të caktuar të energjisë në një kohë të caktuar.</p>	<p style="text-align: center;">Article 4 Definitions</p> <p>1.The terms used in this Law have the following meanings:</p> <p>1.1. Activity (A) - the activity of an amount of a radionuclide in a particular energy state at a given time. The unit of</p>	<p style="text-align: center;">Član 4 Definicije</p> <p>1.Termini korišćeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:</p> <p>1.1.Aktivnost (A) – aktivnost određene količine radionukleida u određenom stanju energije u datom</p>

<p>Njësia e aktivitetit është bekerel (Bq);</p> <p>1.2.Aktivizim - nënkupton procesin nëpërmjet të cilit një bërthamë e qëndrueshme transformohet në radionukleid duke rrezatuar me grimca ose fotone me energji të lartë materialin në të cilin ndodhet;</p> <p>1.3.Aksident – nënkupton çdo ngjarje të paqëllimshme, pasojat ose pasojat e mundshme të së cilës janë të rëndësishme nga pikëpamja e mbrojtjes nga rrezatimi dhe sigurisë bërthamore;</p> <p>1.4.ALARA - nënkupton nivelin më të ulët të qëndrueshëm i cili arrihet në mënyrë të arsyeshme;</p> <p>1.5.ANEA – Agjencia Ndërkombëtare e Energjisë Atomike;</p> <p>1.6.Autorizim – nënkupton regjistrimin ose liçensimin e një praktike;</p> <p>1.7.Burim jetim - nënkupton burimin radioaktiv i cili nuk është as i përjashtuar as nën kontrollin rregullator, sepse kurrë nuk ka qenë nën kontrollin rregullator ose për shkak se është braktisur, humbur,</p>	<p>activity is the becquerel (Bq);</p> <p>1.2.Activation - the process through which a stable nuclide is transformed into a radionuclide by irradiating with particles or high-energy photons the material in which it is contained;</p> <p>1.3.Accident- any unintended event, the consequences or potential consequences of which are significant from the point of view of radiation protection or nuclear safety;</p> <p>1.4.ALARA - As Low As Reasonably Achievable;</p> <p>1.5.IAEA - International Atomic Energy Agency</p> <p>1.6.Authorisation - registration or licensing of a practice;</p> <p>1.7.Orphan source - a radioactive source which is neither exempted nor under regulatory control, because it has never been under regulatory control or because it has been abandoned, lost, misplaced, stolen or otherwise</p>	<p>vremenu. Jedinica aktivnosti je Bekerel (Bq);</p> <p>1.2.Aktivacija – proces kroz koji se stabilan nukleid transformiše u radionukleid preko radijacije sa česticama visoko energetske fotona materija u kojem su sadržani;</p> <p>1.3.Akcident- bilo koji neplanirani događaj, čije posledice ili potencijalne posledice imaju značajne dimenzije sa tačke gledišta zaštite od radijacije i nuklearne sigurnosti;</p> <p>1.4.ALARA – (As Low As Reasonably Achievable) Što je niže razumno moguće ostvariti;</p> <p>1.5.MAAE – Međunarodna agencija za atomsku energiju</p> <p>1.6.Autorizacija – registracije ili davanje licence za delatnost;</p> <p>1.7.Napuštene izvor – radioaktivni izvor koji niti je izuzet niti potpada pod regulatornu kontrolu, zato što nikada nije bio pod regulatornom kontrolom ili zato što je bio napušten, izgubljen, pogrešno odložen, ukraden ili na drugi</p>
---	--	---

<p>keqvendosur, vjedhur ose transferuar pa autorizimin e duhur;</p> <p>1.8.Burim radioaktiv – nënkupton një burim rrezatimi i cili përmban material radioaktiv me qëllim të përdorimit të radioaktivitetit të tij;</p> <p>1.9.Burim i mbyllur – nënkupton një burim radioaktiv në të cilin materiali radioaktiv është i mbyllur përgjithmonë në një kapsulë ose i përfshirë në një formë solide me qëllim të parandalimit të çfarëdo shpërndarjeje të substancave radioaktive në kushte normale të përdorimit;</p> <p>1.10.Burim i mbyllur me aktivitet të lartë (HASS) - nënkupton një burim të mbyllur për të cilin aktiviteti i radionukleideve të përfshira është i barabartë ose tejkalon vlerën e aktivitetit përkatës të përcaktuar në rregulloren përkatëse;</p> <p>1.11.Burim i papërdorshëm - nënkupton një burim të mbyllur i cili nuk përdoret më ose nuk synohet të përdoret për praktikën për të cilën është dhënë autorizimi, por vazhdon të kërkojë menaxhim të sigurt;</p> <p>1.12.Burim i rrezatimit - nënkupton</p>	<p>transferred without proper authorisation;</p> <p>1.8.Radioactive source - a radiation source incorporating radioactive material for the purpose of utilising its radioactivity;</p> <p>1.9.Sealed source - a radioactive source in which the radioactive material is permanently sealed in a capsule or incorporated in a solid form with the objective of preventing, under normal conditions of use, any dispersion of radioactive substances;</p> <p>1.10.High-Activity Sealed Source (HASS) - a sealed source for which the activity of the contained radionuclide is equal to or exceeds the relevant activity value laid down in the relevant regulation;</p> <p>1.11.Disused source - means a sealed source which is no longer used or intended to be used for the practice for which authorisation was granted but continues to require safe management;</p> <p>1.12.Radiation source - a facility,</p>	<p>način prenet bez odgovarajuće autorizacije;</p> <p>1.8.Radioaktivni izvor - izvor radijacije koji sadrži radioaktivni materijal u svrhu korišćenja njegove radioaktivnosti;</p> <p>1.9.Zapečaćeni izvor - radioaktivni izvor u kojem je radioaktivni materijal permanentno zapečaćen u kapsuli ili postavljen u čvrstom obliku sa ciljem prevencije, pod uslovima normalnog korišćenja, bilo kakve disperzije radioaktivnih supstanci;</p> <p>1.10.Visoko aktivni zapečaćeni izvor (HASS) – zapečaćeni izvor za koji je aktivnost sadržanog radionukleida jednaka ili prevazilazi relevantnu vrednost aktivnosti postavljenu u relevantnoj uredbi;</p> <p>1.11.Nekorišteni zapečaćeni izvor - znači zapečaćeni izvor koji se više ne koristi ili se ne namjerava koristiti za delatnost za koje je dano ovlaštenje, ali i dalje zahtijeva sigurno upravljanje;</p> <p>1.12.Izvor radijacije- objekat, oprema ili radioaktivna supstanca koja može</p>
---	---	---

<p>një objekt, pajisje ose substancë radioaktive e cila mund të shkaktojë ekspozim përmes emetimit të rrezatimit ose përmes shkarkimit të materialit radioaktiv;</p> <p>1.13.Deponim - nënkupton mbajtjen e materialit radioaktiv, duke përfshirë lëndë djegëse bërthamore të shpenzuar, një burimi radioaktiv ose mbetje radioaktive, në një objekt pa qëllim të rikthimit;</p> <p>1.14.Dëm shëndetësor - nënkupton zvogëlim në gjatësinë dhe cilësinë e jetës që ndodh në një popullsi pas ekspozimit, duke përfshirë ato që rrjedhin nga reaksionet e indeve, kanceri dhe çrregullimi i rëndë gjenetik;</p> <p>1.15.Dozë e absorbuar (D) - nënkupton energjinë e absorbuar për njësi të masës;</p> <p>1.16.Dozë ekuivalente - nënkupton dozën e absorbuar në ind apo organ, e peshuar për llojin dhe cilësinë e rrezatimit;</p> <p>1.17.Ekspert i fizikës mjekësore - nënkupton një individ i cili ka njohuri, trajnim dhe përvojë për të vepruar ose</p>	<p>equipment or radioactive substance that may cause exposure, such as by emitting radiation or by releasing radioactive material;</p> <p>1.13.Disposal – the holding of radioactive material, including spent fuel, a radioactive source or radioactive waste, in a facility without the intention of retrieval;</p> <p>1.14.Health detriment - reduction in length and quality of life occurring in a population following exposure, including those arising from tissue reactions, cancer and severe genetic disorder;</p> <p>1.15.Absorbed dose (D) - the energy absorbed per unit mass;</p> <p>1.16. Equivalent dose - the absorbed dose, in tissue or organ weighted for the type and quality of radiation.</p> <p>1.17.Medical physics expert - an individual having the knowledge, training and experience to act or give</p>	<p>prouzrokovati izloženost kao npr. emitujući radijaciji ili ispuštajući radioaktivni materijal;</p> <p>1.13.Odlaganje – držanje radioaktivnog materijala uključujući i korišćeno gorivo, radioaktivni izvor ili radioaktivni otpad, u objektu bez namere ponovnog preuzimanja;</p> <p>1.14.Oštećenje zdravlja – smanjenje dužine i kvaliteta života koje se javlja kod stanovništva nakon izloženosti, uključujući i onu koja proističe iz reakcije tkiva, kancera i teških genetskih poremećaja;</p> <p>1.15.Apsorbovana doza (D) – energija koja je apsorbovana po jedinici mase;</p> <p>1.16.Ekvivalentna doza – apsorbovana doza u tkivu ili organu izmerena po vrsti i kvalitetu radijacije.</p> <p>1.17.Stručnjak za medicinsku fiziku – Lice koje poseduje znanje, obuku i iskustvo da deluje ili pruža savete o</p>
---	--	--

<p>dhënë këshilla mbi çështjet që lidhen me fizikën e rrezatimit të zbatuar në ekspozimin mjekësor, kompetenca e të cilit në këtë drejtim është njohur nga Agjencia;</p> <p>1.18. Ekspert i mbrojtjes nga rrezatimi - nënkupton një individ i cili ka njohuri, trajnim dhe përvojë të nevojshme për të dhënë këshilla të mbrojtjes nga rrezatimi për të siguruar mbrojtjen efektive të individëve, kompetenca e të cilit në këtë aspekt njihet nga Agjencia;</p> <p>1.19. Ekspozim - nënkupton aktin e ekspozimit ose gjendjes së të qenit i/e ekspozuar ndaj rrezatimit jonizues të emetuar jashtë trupit (ekspozim i jashtëm) ose brenda trupit (ekspozim i brendshëm);</p> <p>1.20. Ekspozim aksidental - nënkupton ekspozimin e individëve, në përjashtim të punonjësve të emergjencës, si rezultat i një aksidenti;</p> <p>1.21. Ekspozim emergjent në punë - nënkupton ekspozimin ndaj rrezatimit në një situatë emergjente të ekspozimit nga një punonjës emergjence;</p>	<p>advice on matters relating to radiation physics applied to medical exposure, whose competence in this respect is recognised by the Agency;</p> <p>1.18. Radiation protection expert - an individual having the knowledge, training and experience needed to give radiation protection advice in order to ensure the effective protection of individuals, and whose competence in this respect is recognised by the Agency;</p> <p>1.19. Exposure - the act of exposing or condition of being exposed to ionizing radiation emitted outside the body (external exposure) or within the body (internal exposure);</p> <p>1.20. Accidental exposure - the exposure of individuals, other than emergency workers, as a result of an accident;</p> <p>1.21. Emergency occupational exposure - exposure received in an emergency exposure situation by an emergency worker;</p>	<p>stvarima koje se odnose na fiziku radijacije primenjenu na medicinsku izloženost, čija stručnost u ovom pogledaju je priznata od strane Agencije;</p> <p>1.18. Stručnjak za zaštitu od radijacije – lice koje poseduje znanje, obuku i stručnost potrebne da se daju saveti o zaštiti od radijacije kako bi se obezbedila delotvorna zaštita ljudi, i čija stručnost u ovom pogledu priznata od strane Agencije;</p> <p>1.19. Izloženost – akt izlaganja ili stanja izloženosti jonizujućem zračenju emitovanom izvan tela (spoljna izloženost) ili unutar tela (interna izloženost);</p> <p>1.20. Akcidentalna izloženost – izloženost pojedinaca, osim radnika na hitnim slučajevima kao rezultat akcidenta;</p> <p>1.21. Vanredna profesionalna izloženost – izloženost dobijena u situacijama vanredne izloženosti kod radnika na vanrednim situacijama;</p>
--	--	---

<p>1.22.Ekspozim mjekësor - nënkupton ekspozimin e shkaktuar te pacientët ose individët asimptomatikë si pjesë e vetë diagnostikimit ose trajtimit të tyre mjekësor ose dentar, dhe në të mirën e shëndetit të tyre, si dhe ekspozimi i shkaktuar te kujdestarët dhe ndihmuesit si dhe nga vullnetarët në hulumtimet mjekësore ose biomjekësore;</p> <p>1.23.Ekspozim normal - nënkupton ekspozimin që pritet të ndodhë në kushte normale të operimit në një objekt ose aktivitet (përfshirë mirëmbajtjen, inspektimin, dekomisionimin) duke përfshirë incidente të vogla që mund të mbahen nën kontroll, pra gjatë operimit normal dhe ngjarjeve të parashikuara operative;</p> <p>1.24.Ekspozim profesional - nënkupton ekspozimin e punonjësve, praktikantëve dhe studentëve, të shkaktuar gjatë kryerjes së punës së tyre;</p> <p>1.25.Ekspozim publik - nënkupton ekspozimin e individëve, duke përjashtuar çdo ekspozim profesional apo mjekësor;</p>	<p>1.22.Medical exposure - exposure incurred by patients or asymptomatic individuals as part of their own medical or dental diagnosis or treatment, and intended to benefit their health, as well as exposure incurred by carers and comforters and by volunteers in medical or biomedical research;</p> <p>1.23.Normal exposure - exposure expected to occur under the normal operating conditions of a facility or activity (including maintenance, inspection, decommissioning), including minor incidents that can be kept under control, i.e. during normal operation and anticipated operational occurrences;</p> <p>1.24.Occupational exposure - exposure of workers, apprentices and students, incurred in the course of their work;</p> <p>1.25.Public exposure - exposure of individuals, excluding any occupational or medical exposure;</p>	<p>1.22.Medicinska izloženost – izloženost nastala kod pacijenta ili asimptomatskih pojedinaca kao deo njihovog medicinskog ili stomatološkog tretmana ili dijagnoze, sa namerom da se poboljša njihovo zdravlje, kao i izloženost koju su doneli staratelji i oni koji pružaju negu, kao i volonteri u medicinskim ili biomedicniskim istraživanjima;</p> <p>1.23.Normalna izloženost – izloženost za koju se očekuje da se pojavi pod normalnim radnim uslovima u objektu ili aktivnosti (uključujući i održavanje, inspekciju, dekomisioniranje), uključujući i manje incidente koji se mogu držati pod kontrolom tj. Tokom normalnog rada uz prihvatljive operative pojave;</p> <p>1.24.Profesionalna izloženost – izloženost radnika, pomoćnika i učenika, nastala tokom obavljanja posla;</p> <p>1.25.Javna izloženost – izloženost pojedinaca, isključujući bilo kakvu profesionalnu ili medicinsku izloženost;</p>
---	---	--

<p>1.26.Ekspozim i mundshëm - nënkupton ekspozimin që nuk pritet por mund të rezultojë nga një ngjarje apo sekuençë e ngjarjeve me natyrë gjase, duke përfshirë prishjen e pajisjeve ose gabimet gjatë punës;</p> <p>1.27.Ekspozimi në situatë ekzistuese - nënkupton një situatë të ekspozimit e cila ekziston në kohën kur duhet të merret një vendim për kontrollin e saj dhe e cila nuk kërkon ose tashmë nuk kërkon që të merren masa urgjente;</p> <p>1.28.Ekspozim në situatë emergjente – nënkupton një situatë ekspozimi për shkak të një emergjence;</p> <p>1.29.Emergjencë – nënkupton një situatë ose ngjarje jo-rutinore e cila përfshin një burim të rrezatimit që dikton marrjen e masave të menjëhershme për të lehtësuar pasoja të rënda negative për shëndetin dhe sigurinë njerëzore, cilësinë e jetës, pronës ose mjedisit, ose një rrezik që mund të shkaktojë pasoja të tilla serioze;</p> <p>1.30.Objekt – nënkupton një instalim bërthamor, instalim të rrezatimit, objekt minierash dhe përpunim të materialeve siç janë minierat e</p>	<p>1.26.Potential exposure - exposure that is not expected with certainty but may result from an event or sequence of events of a probabilistic nature, including equipment failures and operating errors;</p> <p>1.27.Existing exposure situation - an exposure situation that already exists when a decision on its control has to be taken and which does not call or no longer calls for urgent measures to be taken;</p> <p>1.28.Emergency exposure situation - a situation of exposure due to an emergency;</p> <p>1.29.Emergency - a non-routine situation or event involving a radiation source that necessitates prompt action to mitigate serious adverse consequences for human health and safety, quality of life, property or the environment, or a hazard that could give rise to such serious adverse consequences;</p> <p>1.30.Facility - nuclear installations, irradiation installations, some mining and raw material processing facilities such as uranium mines; radioactive</p>	<p>1.26.Potencijalna izloženost – izloženost koja se ne očekuje sa izvesnošću, ali može biti rezultat događaja ili niza događaja koji su verovatni, uključujući i kvarove opreme i greške u radu;</p> <p>1.27.Postojeće situacija izloženost – situacija izloženosti koja već postoji kada odluka o njenoj kontroli treba da se donese, koja ne zahteva ili ne zahteva više preduzimanje hitnih mera;</p> <p>1.28.Izloženost kao hitna situacija - situacija sa izloženošću zbog hitne vanredne situacije;</p> <p>1.29.Izvanredni događaj – situacija koja nije rutinska, kao i događaj, gde postoji izvor radijacije koji zahteva brzu akciju na ublažavanju ozbiljnih negativnih posledica po ljudsko zdravlje i bezbednost, kvalitet života, imovinu ili životnu sredinu, ili je rizik koji može dovesti do ovakvih ozbiljnih negativnih posledica;</p> <p>1.30.Objekat - nuklearne instalacije, instalacije iradijacije, neki objekti u vezi sa preradom ruda i sirovina kao što su rudnici uranijama; objekti za obradu</p>
---	--	---

<p>uraniumit, objekt menaxhimi të mbetjeve radioaktive, dhe çdo vend tjetër ku materialet radioaktive prodhohen, përpunohen, përdoren, trajtohen, magazinohen apo deponohen, në atë masë për të cilën kërkohet mbrojtje dhe siguri;</p> <p>1.31.Instalim bërthamor - nënkupton: (a) central bërthamor, impiant për pasurim, impiant për prodhim të lëndës djegëse bërthamore, impiant për ripërpunim, impiant reaktori hulumtues, impiant për magazinimin e lëndës djegëse të shpenzuar; dhe (b) impiant për magazinimin e mbetjeve radioaktive i cili gjendet në të njëjtin vend dhe lidhet direkt me impiantet bërthamore të listuara në pikën (a);</p> <p>1.32.Incident – nënkupton çdo ngjarje të paqëllimshme, pasojat ose pasojat e mundshme të së cilës nuk mund të neglizhohen nga pikëpamja e mbrojtjes nga rrezatimi dhe sigurisë bërthamore;</p> <p>1.33.Inspektim – nënkupton një hetim nga, ose në emër të Agjencisë për të verifikuar përputhshmërinë me kërkesat ligjore ndërkombëtare;</p> <p>1.34.Kontaminim - nënkupton praninë e paqëllimshme ose të padëshirueshme</p>	<p>waste management facilities; and any other places where radioactive material is produced, processed, used, handled, stored or disposed of, on such a scale that consideration of protection and safety is required;</p> <p>1.31.Nuclear installation - (a) a nuclear power plant, enrichment plant, nuclear fuel fabrication plant, reprocessing plant, research reactor facility, spent fuel storage facility; and (b) storage facilities for radioactive waste that are on the same site and are directly related to nuclear installations listed under point (a);</p> <p>1.32.Incident - any unintended event, the consequences or potential consequences of which are not negligible from the point of view of radiation protection or nuclear safety;</p> <p>1.33.Inspection - an investigation by or on behalf of the Agency to verify compliance with national legal requirements;</p> <p>1.34.Contamination - the unintended or undesirable presence of radioactive</p>	<p>radioaktivnog otpada; i bilo koja druga mesta gde se radioaktivni materijal proizvodi, obrađuje, koristi, rukuje, odláže ili odbacuje, u takvoj meri da se zahteva razmatranje mogućnosti zaštite i bezbednosti;</p> <p>1.31.Nuklearna instalacija - (a) nuklearna elektrana, postrojenje za obogaćivanje, fabrika za proizvodnju nuklearnog goriva, postrojenje za preradu, postrojenje za istraživanje reaktora, objekat za skladištenje korišćenog goriva; i (b) skladišni objekat za radioaktivni otpad koji se nalazi na istom mestu i direktno je povezan sa nuklearnim instalacijama navedenim pod tačkom (a);</p> <p>1.32.Incident – svaki nenamerni događaj, čije posledice ili potencijalne posledice nisu zanemarljive sa tačke gledište zaštite od radijacije ili nuklearne sigurnosti;</p> <p>1.33.Inspekcija – istraga od strane ili u ime Agencije kako bi se verifikovala usklađenost sa nacionalnim zakonskim uslovima;</p> <p>1.34.Kontaminacija – nenameravana ili neželjena prisutnost radioaktivnih</p>
--	--	---

<p>të substancave radioaktive në sipërfaqe ose brenda trupave të ngurtë, lëngjeve ose gazeve, ose në trupin e njeriut;</p> <p>1.35.Kontroll rregullator - nënkupton çdo formë të kontrollit ose rregullimit, të aplikuar në aktivitetet njerëzore për zbatimin e këtij Ligji;</p> <p>1.36.Kufi i dozës – nënkupton vlerën e dozës efektive (aty ku aplikohet, dozë efektive e përkushtuar), ose dozën ekuivalente në një periudhë të caktuar e cila nuk tejkalohet për një individ;</p> <p>1.37.Kufizim i dozës - nënkupton kufizimin i cili paraqet nivelin më të lartë të mundshëm për doza individuale, që përdoret për të përcaktuar një varg mundësish të cilat konsiderohen në procesin e optimizimit për një burim të caktuar të rrezatimit në një situatë të planifikuar të ekspozimit;</p> <p>1.38.Kujdestarë dhe ndihmës - nënkupton individë të cilët me vetëdije dhe vullnet i ekspozohen rrezatimit jonizues duke ndihmuar, përveç brenda profesionit të tyre, në mbështetjen dhe komoditetin e individëve që i</p>	<p>substances on surfaces or within solids, liquids or gases or on the human body;</p> <p>1.35.Regulatory control - any form of control or regulation applied to human activities for the enforcement of this Law;</p> <p>1.36.Dose constraint - a constraint set as a prospective upper bound of individual doses, used to define the range of options considered in the process of optimisation for a given radiation source in a planned exposure situation;</p> <p>1.37.Dose limit - the value of the effective dose (where applicable, committed effective dose) or the equivalent dose in a specified period which shall not be exceeded for an individual;</p> <p>1.38.Carers and comforters - means individuals knowingly and willingly incurring an exposure to ionizing radiation by helping, other than as part of their occupation, in the support and comfort of individuals undergoing or</p>	<p>supstanci na površinama ili unutar čvrstih materijala, tečnosti ili gasova ili u ljudskom telu;</p> <p>1.35.Regulatorna kontrola – bilo koji oblik kontrole ili regulisanja koji se primenjuje na ljudske aktivnosti radi sprovođenja ovog zakona;</p> <p>1.36.Ograničenja dolaze – ograničenje koje je postavljeno kao predviđanja gornja granica individualnih doza, koristi se za definisanje niza opcija uzetih u obzir optimizacije za dati izvor radijacije u situaciji planirane izloženosti;</p> <p>1.37.Limit doze – vrednost efektivne doze (gde je primenjivo, realizovana efektivna doza) ili ekvivalentna doza u konkretno preciziranom periodu koja ne sme da se prekorači za pojedinca;</p> <p>1.38.Njegovatelji i pomagači - znači osobe koje svjesno sam namerno pristaju na izlaganje ionizirajućem zračenju pomažući, izuzev u okviru svojeg Posla, U Potpori sam pružanju pomoći pojedincima koji se nalaze u</p>
--	---	--

<p>nënshtrohen ose i janë nënshtuar ekspozimit mjekësor;</p> <p>1.39.Lëndë djegëse e shpenzuar - nënkupton karburantin bërthamor që është rrezatuar dhe që hiqet përgjithmonë nga një bërthamë reaktori; karburanti i shpenzuar mund të konsiderohet si një burim i përdorshëm që mund të ri-përpunohet ose do të destinohet për asgjësim nëse konsiderohet si mbetje radioaktive;</p> <p>1.40.Licensë – nënkupton lejen e dhënë përmes një dokumenti nga Agjencia për të ushtruar një praktikë në pëpërputhshmëri me kushtet specifike të theksuara në atë dokument;</p> <p>1.41.Magazinimi - nënkupton mbajtjen e materialit radioaktiv, duke përfshirë lëndën djegëse bërthamore të shpenzuar, burimin radioaktiv ose mbetjen radioaktive, në një objekt me qëllim të rikthimit;</p> <p>1.42.Masa mbrojtëse - nënkupton masa, të ndryshme nga masat shëruuese, që kanë për qëllim të shmangin ose të zvogëlojnë dozat që ndryshe mund të pranohen në një situatë emergjente të ekspozimit ose në një situatë ekzistuese të ekspozimit;</p>	<p>having undergone medical exposure;</p> <p>1.39.Spent fuel - means nuclear fuel that has been irradiated in and permanently removed from a reactor core; spent fuel may either be considered as a usable resource that can be reprocessed or be destined for disposal if regarded as radioactive waste;</p> <p>1.40.Licence - permission granted in a document by the Agency to carry out a practice in accordance with specific conditions laid down in that document;</p> <p>1.41.Storage - the holding of radioactive material, including spent fuel, a radioactive source or radioactive waste, in a facility with the intention of retrieval;</p> <p>1.42.Protective measures - measures, other than remedial measures, for the purpose of avoiding or reducing doses that might otherwise be received in an emergency exposure situation or an existing exposure situation;</p>	<p>situacii or Su Prošli situaciju zdravstveno izlaganja zračenju;</p> <p>1.39. Korišćeno gorivo - znači nuklearno gorivo koje je ozračeno u jezgru reaktora i trajno uklonjen iz njega; korišćeno gorivo se može smatrati upotrebljivim izvorom koji se može ponovo preraditi ili se može koristiti za odlaganje ako se smatra radioaktivni otpad;</p> <p>1.40.Licenca – dozvola koja se dobija preko dokumenta Agencije radi obavljanja praktičnih aktivnosti u skladu sa konkretnim uslovima postavljenim u tom dokumentu;</p> <p>1.41.Skladište – držanje radioaktivnog materijala, uključujući i korišćeno gorivo, radioaktivnog izvora ili radioaktivnog otpada u objektu uz nameravani povraćaj;</p> <p>1.42.Zaštitne mere – mere osim popravnih mera, u svrhu izbegavanja ili smanjenja doza koje bi inače mogle biti dobijene prilikom izloženosti u vanrednim i hitnim situacijama ili u postojećim situacijama izloženosti;</p>
---	---	--

<p>1.43.Material bërthamor – nënkupton plutoniumin-239, uraniumin-233, ose uraniumin e pasuruar në izotopet uranium-233 ose uranium-235, ose çdo material tjetër për të cilin Agjencia vendos që duhet të klasifikohet si material bërthamor.</p> <p>1.44.Material ndërtimi - nënkupton çdo produkt ndërtimor për përfshirje të përhershme në një ndërtesë apo pjesë të saj, performanca e të cilit ka ndikim në performancën e ndërtesës sa i përket ekspozimit të banorëve të saj ndaj rrezatimit jonizues;</p> <p>1.45.Material radioaktiv – nënkupton një material i cili përmban substanca radioaktive;</p> <p>1.46.Mbetje radioaktive – nënkupton një material radioaktiv në formë të gaztë, të lëngët ose të ngurtë, përdorimi i mëtejshëm i të cilit nuk parashihet apo konsiderohet nga Agjencia ose nga një person fizik ose juridik, i cili rregullohet si mbetje radioaktive në këtë Ligj;</p> <p>1.47.Mbyllje - nënkupton përfundimin e të gjitha veprimtarive në një kohë pas vendosjes së lëndës djegëse të</p>	<p>1.43.Nuclear material - plutonium-239, uranium-233, or uranium enriched in the isotopes uranium-233 or uranium-235, or any other material the Agency determines should be classified as nuclear material.</p> <p>1.44.Building material - any construction product for incorporation in a permanent manner in a building or parts thereof and the performance of which has an effect on the performance of the building with regard to exposure of its occupants to ionizing radiation;</p> <p>1.45.Radioactive material - material incorporating radioactive substances;</p> <p>1.46.Radioactive waste - radioactive material in gaseous, liquid or solid form for which no further use is foreseen or considered by the Agency or by a legal or natural person whose decision is accepted by the Agency, and which is regulated as radioactive waste under this Law;</p> <p>1.47.Closure - means the completion of all operations at some time after the emplacement of spent fuel or</p>	<p>1.43.Nuklearni materijal - plutonijum-239, uranijum-233, ili uranijum koji je obogaćen izotopima uranijuma-233 ili uranijuma-235, ili bilo koji drugi materijal za koji Agencija odredi da treba da bude klasifikovan kao nuklearni materijal.</p> <p>1.44.Građevinski materijal – bilo koji građevinski proizvod za permanentno ugrađivanje u zgradu ili njihovi delovi čija primena ima dejstvo na učinak zgrade u pogledu izloženosti njenih korisnika jonizuju čem zračenju;</p> <p>1.45.Radioaktivni materijal - materijal koji sadrži radioaktivne supstance;</p> <p>1.46.Radioaktivni otpad – radioaktivni materijal u gasnom, tečnom ili čvrstom stanju za koji nije predviđena dalja upotreba ili ga razmatra Agencija ili drugo pravno ili fizičko lice čiju je odluka Agencija prihvatila, i koji je regulisan kao radioaktivan otpad shodno ovom zakonu;</p> <p>1.47.Zatvaranje - znači okončanje svih djelatnosti u određenom trenutku nakon postavljanja istrošenog</p>
---	---	---

<p>shpenzuar ose mbetjeve radioaktive në objekt të depozitimit, përfshirë punët përfundimtare inxhinierike ose punë të tjera të nevojshme për të sjellë objektin në një gjendje që do të jetë i sigurt në afat të gjatë;</p> <p>1.48.Menaxhimi mbetjeve radioaktive - nënkupton të gjitha aktivitetet që kanë të bëjnë me përpunimin, para-trajtimin, trajtimin, kondicionimin, ruajtjen ose asgjësimin e mbetjeve radioaktive, duke përjashtuar transportin jashtë vendit;</p> <p>1.49.Mjek i përgjithshëm – nënkupton një mjek, dentist apo profesionist tjetër shëndetësor të emëruar që të mbajë përgjegjësi klinike për një ekspozim individual mjekësor në përputhje me kushtet kombëtare;</p> <p>1.50.Ndërmarrje – nënkupton një person fizik apo juridik që ka përgjegjësi ligjore sipas legjislacionit në fuqi për ushtrimin e një praktike, ka përgjegjësi ligjore për një burim të rrezatimit, ose operon me instalimet bërthamore, përfshirë rastet kur pronari apo mbajtësi i burimit të rrezatimit nuk kryen aktivitete njerëzore të ndërlidhura;</p>	<p>radioactive waste in a disposal facility, including the final engineering or other work required to bring the facility to a condition that will be safe in the long term;</p> <p>1.48.Radioactive waste management - means all activities that relate to handling, pretreatment, treatment, conditioning, storage, or disposal of radioactive waste, excluding off-site transportation;</p> <p>1.49.Practitioner - a medical doctor, dentist or other health professional who is entitled to take clinical responsibility for an individual medical exposure in accordance with national requirements;</p> <p>1.50.Undertaking - a natural or legal person who has legal responsibility under national Law for carrying out a practice, or for a radiation source, or operates nuclear installation, including cases where the owner or holder of a radiation source does not conduct related human activities;</p>	<p>goriva ili radioaktivnog otpada u odlagalište, uključujući završne inženjerske ili druge radove koji su potrebni kako bi se u odlagalištu stvorili uvjete koji su dugoročno sigurni;</p> <p>1.48.Upravljanje radioaktivnim otpadom - znači sve aktivnosti koji se odnose na rukovanje, prethodnu obradu, tretman, skladištenje ili odlaganje radioaktivnog otpada, isključujući njegovo poletanje sa lokacije;</p> <p>1.49.Profesionalni radnik - medicinski doktor, zubar ili drugi zdravstveni profesionalac koji ima pravo da preuzme kliničku odgovornost za medicinsko izlaganje zračenju pojedinaca u skladu sa nacionalnim uslovima zakonodavstva;</p> <p>1.50.Preduzeće – fizičko ili pravno lice koje ima zakonsku odgovornost prema nacionalnom zakonu da vrši praktičan rad, ili za izvor radijacije uključujući i slučajeve gde vlasnik ili korisnik izvora radijacije ne obavlja povezane ljudske aktivnosti;</p>
--	---	--

<p>1.51.Nivel përjashtimi - nënkupton një vlerë të shprehur në terme të përqendrimit të aktivitetit ose të aktivitetit total në ose nën të cilën një burim rrezatimi nuk i nënshtrohet njoftimit ose autorizimit;</p> <p>1.52.Nivel reference - nënkupton nivelin e dozës efektive ose të dozës ekuivalente apo të përqendrimit të aktivitetit në situatë emergjente të ekspozimit ose në situatë ekzistuese të ekspozimit, mbi të cilin nivel konsiderohet i papërshtatshëm lejimi i ekspozimit që ndodh si rezultat i kësaj situatë ekspozimi, edhe pse nuk është një kufi që nuk duhet të tejkalohet;</p> <p>1.53.Nivelet e çlirimit - nënkupton vlerat e shprehura në terme të përqendrimit të aktivitetit, në ose nën të cilat materialet që rrjedhin nga çdo praktikë e cila i nënshtrohet njoftimit ose autorizimit mund të lirohen nga dispozitat e këtij ligji;</p> <p>1.54.Njoftim - nënkupton dorëzimin e informacionit të Agjencisë në mënyrë që të njoftojë për qëllimin e kryerjes së aktiviteteve brenda fushëveprimit të këtij Ligji;</p>	<p>1.51.Exemption level - a value expressed in terms of activity concentration or total activity at or below which a radiation source is not subject to notification or authorisation;</p> <p>1.52.Reference level - in an emergency exposure situation or in an existing exposure situation, the level of effective dose or equivalent dose or activity concentration above which it is judged inappropriate to allow exposures to occur as a result of that exposure situation, even though it is not a limit that may not be exceeded;</p> <p>1.53.Clearance levels - values expressed in terms of activity concentrations, at or below which materials arising from any practice subject to notification or authorisation may be released from the provisions of this Law;</p> <p>1.54.Notification - submission of information to the Agency to notify the intention to carry out a practice within the scope of this Law;</p>	<p>1.51.Nivo izuzeća – vrednost iskazana terminima koncentracije aktivnosti ili ukupne aktivnosti na ili ispod koje izvor radijacije nije podložan notifikacijama ili autorizaciji;</p> <p>1.52.Referentni nivo – prilikom situacije vanredne izloženosti ili u postojećoj situaciji izloženosti, nivo efektivne doze ili ekvivalentne doze ili aktivnosti u koncentraciji iznad koje se smatra neprikladnim da se dozvoli izloženost koja je rezultat takve situacije, čak i ako to nije limit koji ne sme da se pređe;</p> <p>1.53.Nivoi dozvoljenog odstupanja – vrednosti iskazane u terminima koncentracije aktivnosti, na ili ispod onoga što materijali koji nastaju iz delatnosti za koju je potrebna notifikacija ili autorizacija mogu otpustiti, u skladu sa odredbama zakona;</p> <p>1.54.Notifikacija (obaveštenje) – podnošenje informacije Agenciji radi obaveštavanja o nameri da se izvrši radnja u okviru delokruga ovog zakona;</p>
---	---	--

<p>1.55.Objekt i depozitimit - nënkupton çdo objekt ose instalim qëllimi kryesor i të cilit është depozitimi i mbetjeve radioaktive;</p> <p>1.56.Objekt për menaxhimin e mbetjeve radioaktive - nënkupton çdo impiant ose instalim qëllimi kryesor i të cilit është menaxhimi i mbetjeve radioaktive;</p> <p>1.57.Pjesëtarë të publikut - nënkupton individë të cilët mund të jenë subjekt i ekspozimit publik;</p> <p>1.58.Plan i reagimit ndaj emergjencave - nënkupton masat e planifikimit për reagim adekuat në rast të një situatë emergjente të ekspozimit në bazë të ngjarjeve të supozuara dhe skenarëve të ndërlidhur;</p> <p>1.59.Praktikant - nënkupton personin i cili është duke marrë trajnime apo udhëzime brenda një ndërmarrjeje me qëllim të ushtrimit të një aftësie të veçantë;</p> <p>1.60.Praktikë - nënkupton aktivitetin njerëzor që mund të rrisë ekspozimin e individëve ndaj rrezatimit nga një burim i rrezatimit dhe që menaxhohet si një situatë ekspozimi e planifikuar;</p>	<p>1.55.Disposal facility - means any facility or installation the primary purpose of which is radioactive waste disposal;</p> <p>1.56.Radioactive waste management facility - means any facility or installation the primary purpose of which is radioactive waste management;</p> <p>1.57.Members of the public - individuals who may be subject to public exposure;</p> <p>1.58.Emergency response plan - arrangements to plan for adequate response in the event of an emergency exposure situation on the basis of postulated events and related scenarios;</p> <p>1.59.Apprentice - a person receiving training or instruction within an undertaking with a view to exercising a specific skill;</p> <p>1.60.Practice - a human activity that can increase the exposure of individuals to radiation from a radiation source and is managed as a planned exposure situation;</p>	<p>1.55.Odlagališta - znači objekt ili postrojenje čija je primarna svrha upravljanje radioaktivnim otpadom;</p> <p>1.56.Postrojenje za upravljanje radioaktivnim otpadom - znači objekt ili postrojenje čija je primarna namjena odlaganje radioaktivnog otpada;</p> <p>1.57.Gradani (javnost) – pojedinci koji mogu podložni javnoj izloženosti;</p> <p>1.58.Plan hitnog reagovanja - aranžmani da se planira adekvatno reagovanje u slučaju vanredne i hitne izloženosti na osnovu pred postavljenih događaja i odgovarajućih scenarija;</p> <p>1.59.Stażista – osoba koja dobija obuku ili instrukcije unutar preduzeće, sa osvrtnom na uvežbavanje specifičnih veština;</p> <p>1.60.Delatnost – ljudska aktivnost koja može uvećati izloženost pojedinaca radijaciji iz izvora radijacije i njome se upravlja u skladu sa planiranom situacijom izloženosti;</p>
--	---	---

<p>1.61.Produkt konsumi - nënkupton një pajisje ose artikull të prodhuar në të cilin një ose më shumë radionukleide janë futur me paramendim ose janë prodhuar nga një aktivitet i cili liron rrezatim jonizues dhe mund të shitet ose të vihet në dispozicion për publikun pa mbikëqyrje të veçantë ose kontroll rregullator pas shitjes;</p> <p>1.62.Punonjës emergjence - nënkupton çdo person i cili ka një rol të caktuar në raste emergjente dhe që mund të jetë i ekspozuar ndaj rrezatimit gjatë kryerjes së veprimeve për të reaguuar ndaj emergjencës;</p> <p>1.63.Punonjës i ekspozuar – nënkupton një person, i vetëpunësuar ose që punon për një punëdhënës, i cili i nënshtrohet ekspozimit në punë të kryera brenda një praktike të rregulluar me këtë Ligj dhe i cili mund të pranojë doza që tejkalojnë një ose kufijtë e tjerë të dozës për ekspozimin publik;</p> <p>1.64.Punonjës i jashtëm - nënkupton çdo punonjës të ekspozuar, i cili nuk është i punësuar nga ndërmarrja përgjegjëse për zonat e mbikëqyrura dhe të kontrolluara, por kryen veprimtari në këto fusha, duke përfshirë praktikantët dhe studentët;</p>	<p>1.61.Consumer product - a device or manufactured item into which one or more radionuclides have deliberately been incorporated or produced by activity, or which generates ionizing radiation, and which can be sold or made available to members of the public without special surveillance or regulatory control after sale;</p> <p>1.62.Emergency worker - any person having a defined role in an emergency and who might be exposed to radiation while taking action in response to the emergency;</p> <p>1.63.Exposed worker - a person, either self-employed or working under an employer, who is subject to exposure at work carried out within a practice regulated by this Law and who is liable to receive doses exceeding one or other of the dose limits for public exposure;</p> <p>1.64.Outside worker - any exposed worker who is not employed by the undertaking responsible for the supervised and controlled areas, but performs activities in those areas, including apprentices and students;</p>	<p>1.61.Potrošački proizvod – sprava ili proizvedena stavka u kojoj su inkorporirani ili proizvedeni jedan ili više radionukleida, namerno, ili koja stvara jonizujuću radijaciju i koja se može prodati ili staviti na raspolaganje građanima bez specijalnog nadzora ili regulatorne kontrole nakon prodaje;</p> <p>1.62.Radnik na vanrednim situacijama – bilo koje lice koje ima definisanu ulogu u hitnim situacijama i koja može biti izloženo radijaciji dok preduzima akcije kao odgovor na datu hitnu situaciju;</p> <p>1.63.Izloženi radnik – osoba, bilo samozaposlena ili koja radi za poslodavca, koja je podložna izloženosti na poslu koji obavlja u okviru delatnosti regulisane ovim zakonom i koja je podložna da dobije doze koje prevazilaze jednu ili ostale od limita doza za javnu izloženost;</p> <p>1.64.Spoljni radnik – bilo koji izloženi radnik koji nije zaposlen u preduzecu koji je odgovoran za nadzirane i kontrolisane oblasti, ali izvodi aktivnosti u tim oblastima, ubrajajući ovde i šegrte i studente;</p>
---	--	--

<p>1.65.Radiologji intervenuese - përdorimi i teknikave të imazherisë me rreze X për të lehtësuar hyrjen dhe udhëzimin e pajisjeve brenda trupit për qëllime diagnostike ose të trajtimit;</p> <p>1.66.Radoni – radionukleidi Rn-222 dhe sipas nevojës produktet e tij të zbërthimit.</p> <p>1.67.Raporti i analizës së sigurisë – Një grumbull argumentesh dhe dëshmish të cilat vërtetojnë sigurinë e objektit ose aktivitetit.</p> <p>1.68.Rrezatim jonizues - nënkupton energjinë e transferuar në formë të grimcave ose të valëve elektromagnetike të një gjatësie valore prej 100 nanometrash ose më pak, e aftë për të prodhuar jone në mënyrë direkte ose indirekte;</p> <p>1.69.Rrezatim jo-jonizues – nënkupton entitetin fizik që bart ose ruan energjinë në hapësirë dhe që ushtron forcë mbi ngarkesat elektrike. FEM-ja përfshin fushat magnetike, elektrike ose statike, me frekuenca në intervalin 0-300 GHz;</p> <p>1.70.Regjistrim - nënkupton një autorizim nga Agjencia, me një</p>	<p>1.65.Interventional radiology - the use of X-ray imaging techniques to facilitate the introduction and guidance of devices in the body for diagnostic or treatment purposes;</p> <p>1.66.Radon - radionuclide Rn-222 and its progeny, as appropriate;</p> <p>1.67.Safety case - A collection of arguments and evidence in support of the safety of a facility or activity;</p> <p>1.68.Ionizing radiation - energy transferred in the form of particles or electromagnetic waves of a wavelength of 100 nanometres or less capable of producing ions directly or indirectly;</p> <p>1.69.Non-ionizing radiation - the physical entity that carries or saves the energy in space and poses force on electrical charges. FEM includes magnetic, electric and static fields with frequencies of the interval 0-300 GHz.</p> <p>1.70.Registration - permission granted in an authorisation document</p>	<p>1.65.Interventna radiologija – korišćenje rendgenskih (x) zraka i njihovih tehnika pravljenja slika radi olakšavanja predstavljanja i davanja smernica za sprave u okviru dijagnostike ili za svrhe tretmana;</p> <p>1.66.Radon – radionukleid Rn-222 i njegovi produkti, kako je prikladno;</p> <p>1.67.Bezbednosni set – zbir argumenata i dokaza u podršku bezbednosti objekta ili aktivnosti;</p> <p>1.68.Jonizujuća radijacija- energija koja je prenetu u formi čestica ili elektromagnetskih talasa, talasne dužine od 100nm ili manje, koja je sposobna da stvori jone direktno ili indirektno;</p> <p>1.69.Ne-jonizujuća radijacija – fizički entitet koji nosi ili čuva energiju u prostoru i predstavlja snagu za električno punjenje. FEM obuhvata magnetna, električna i statička polja sa frekvencijama intervala 0-300 GHz.</p> <p>1.70.Registracija – dozvola koja se dobija ovlašćenim dokumentom</p>
---	--	---

<p>procedurë të thjeshtuar, për të ushtruar një praktikë në përputhje me kushtet e përcaktuara në legjislacionin në fuqi ose të përcaktuar nga Agjencia për këtë lloj ose kategori të praktikës;</p> <p>1.71.Siguri bërthamore – arritja e kushteve të duhura të operimit, parandalimit të aksidentit dhe zbutjes së pasojave të aksidentit, të cilat rezultojnë në mbrojtjen e punonjësve dhe publikut nga rreziqet që shkaktohen nga rrezatimi jonizues nga instalimi bërthamor;</p> <p>1.72.Siguria - nënkupton arritjen e kushteve të duhura të operimit brenda objektit dhe ushtrimin e duhur të praktikës, parandalimin e aksidentit dhe zvogëlimin e pasojave të aksidentit, të cilat rezultojnë në mbrojtjen e njerëzve dhe mjedisit nga rreziqet e rrezatimit që vijnë nga këto aktivitete ose praktika;</p> <p>1.73.Sigurimi - nënkupton parandalimin, detektimin dhe reagimin ndaj vjedhjes, manipulimit, qasjes së pa-autorizuar, transferit joligjor ose akteve të tjera të dëmshme që përfshijnë materiale bërthamore ose</p>	<p>by the Agency, through a simplified procedure, to carry out a practice in accordance with conditions laid down in legislation or specified by the Agency in authorisation document for this type or class of practice;</p> <p>1.71.Nuclear safety - the achievement of proper operating conditions, prevention of accidents and mitigation of accident consequences, resulting in protection of workers and the general public from dangers arising from ionizing radiations from nuclear installations;</p> <p>1.72.Safety - the achievement of proper operating conditions within facilities and proper conduct of practices, prevention of accidents and mitigation of accident consequences, resulting in protection of people and the environment against undue radiation risks arising from those activities and practices;</p> <p>1.73.Security - the prevention and detection of, and response to, theft, sabotage, unauthorized access, illegal transfer or other malicious acts involving nuclear or other radioactive</p>	<p>Agencije, putem pojednostavljene procedure, da se izvodi praktična delatnost u skladu sa uslovima postavljenim u zakonodavstvu ili precizirani od agencije u samom dokumentu autorizacije za ovu vrstu ili klasu praktičnog rada;</p> <p>1.71.Nuklearna sigurnost – ostvarivanje prikladnih operativnih uslova, prevencija akcidentan i ublažavanje posledica akcidentan, što za rezultat ima zaštitu radnika od opasnosti koje proističu od jonizujućeg zračenja iz nuklearnih instalacija;</p> <p>1.72.Sigurnost- ostvarivanje prikladnih operativnih uslova u objektima i prikladno izvršavanje praktičnog rada, prevencija akcidentan i ublažavanje posledica akcidentan, što za rezultat ima zaštitu ljudi i okoline od nepotrebnih rizika radijacije koje nastaju iz tih aktivnosti i delatnosti;</p> <p>1.73.Bezbednost – prevencija i otkrivanje, kao i odgovor na, krađu, sabotazu, neovlašćeni pristup, nezakonit transfer ili druge zlonamerne akte koje obuhvataju nuklearni ili</p>
--	--	--

<p>radioaktive, ose pajisjet që lidhen me to;</p> <p>1.74.Sistem i menaxhimit të emergjencës - nënkupton një kornizë ligjore ose administrative që përcakton përgjegjësitë për gatishmëri dhe reagim në raste emergjente, dhe masat për vendimmarrje në rast të ekspozimit në situatë emergjente;</p> <p>1.75.Situatë ekspozimi e planifikuar – nënkupton një situatë ekspozimi e cila lind nga puna e planifikuar e një burimi të rrezatimit ose nga një aktivitet njerëzor i cili ndryshon drejtimin e ekspozimit, në mënyrë që të shkaktojë ekspozim ose ekspozim të mundshëm të njerëzve ose të mjedisit. Situatat e ekspozimit të planifikuara mund të përfshijnë ekspozimet normale dhe ekspozimet e mundshme;</p> <p>1.76.Substancë radioaktive - nënkupton çdo substancë e cila përmban një ose më shumë radionukleide, aktiviteti ose koncentrimi i së cilës nuk mund të mospërfillet nga pikëpamja e mbrojtjes nga rrezatimi;</p>	<p>material, or their associated facilities;</p> <p>1.74.Emergency management system - a legal or administrative framework establishing responsibilities for emergency preparedness and response, and arrangements for decision making in the event of an emergency exposure situation;</p> <p>1.75.Planned exposure situation - an exposure situation that arises from the planned operation of a radiation source or from a human activity which alters exposure pathways, so as to cause the exposure or potential exposure of people or the environment. Planned exposure situations may include both normal exposures and potential exposures;</p> <p>1.76.Radioactive substance - any substance that contains one or more radionuclides the activity or concentration of which cannot be disregarded from a radiation protection point of view;</p>	<p>radioaktivni materijal ili sa tim povezane objekte;</p> <p>1.74.Sistem upravljanja u vanrednim situacijama - zakonski ili administrativni okviri kojim se uspostavljaju odgovornosti za pripremljenost i reagovanje na vanredne situacijom, kao i aranžmani za donošenje odluka u slučaju situacija sa vanrednom izloženošću;</p> <p>1.75.Situacija planirane izloženosti – situacija izloženosti koja nastaje iz planiranih operacija izvora radijacije ili iz ljudske aktivnosti koja menja putanje izloženosti, tako da prouzrokuje izloženosti ili potencijalnu izloženost ljudi ili okoline. Situacije planirane izloženosti mogu obuhvatati i normalnu izloženost i potencijalnu izloženost;</p> <p>1.76.Radioaktivna supstanca – bilo koja supstanca koja sadrži jedan ili više radionukleida, čija aktivnost ili koncentracija ne može biti zanemarena sa tačke gledišta zaštite od radijacije;</p>
--	--	---

<p>1.77.Shërbim dozimetrik - nënkupton një organizatë kompetente për të bërë kalibrimin, leximin dhe interpretimin e pajisjeve të monitorimit individual, ose për të bërë matjet e radioaktivitetit në trupin e njeriut ose në mostrat biologjike, ose për të bërë vlerësimin e dozave, kompetenca e së cilës njihet nga Agjencia;</p> <p>1.78.Shërbim teknik – nënkupton një organizatë e cila ka burime teknike dhe njerëzore, njohuri, trajnim dhe përvojë për të vepruar ose për të dhënë këshilla të mbrojtjes nga rrezatimi sipas këtij Ligji dhe kompetenca e së cilës në këtë aspekt njihet nga Agjencia;</p> <p>1.79.Shërbimi shëndetësor i punës - nënkupton organin kompetent për të kryer mbikëqyrje mjekësore të punonjësve të ekspozuar, kapaciteti i të cilit për të punuar në këtë drejtim është i njohur nga Agjencia;</p> <p>1.80.Ujë për qëllim të konsumit njerëzor - (a) të gjitha ujërat, në gjendje natyrale ose pas trajtimit, të planifikuara për pirje, gatim, përgatitje të ushqimit, apo për qëllime tjera të brendshme, pavarësisht nga origjina apo nëse është bërë furnizimi nga një</p>	<p>1.77.Dosimetry service - an organisation competent to calibrate, read or interpret individual monitoring devices, or to measure radioactivity in the human body or in biological samples, or to assess doses, whose capacity to act in this respect is recognised by the Agency;</p> <p>1.78.Technical service - an organization having technical and human resources, the knowledge, training and experience to act or give advice on matters relating to radiation protection under this Law, whose competence in this respect is recognised by the Agency;</p> <p>1.79.Occupational health service - an organization competent to perform medical surveillance of exposed workers and whose capacity to act in that respect is recognised by the Agency;</p> <p>1.80.Water intended for human consumption - (a) all water, either in its original state or after treatment, intended for drinking, cooking, food preparation or other domestic purposes, regardless of its origin and whether it is supplied from a</p>	<p>1.77.Služba dozimetrije – organizacije koja je nadležna da kalibrira, čita ili tumači individualne uređaje za nadgledanje, ili da meri radioaktivnost u ljudskom telu ili u biološkim uzrocima, ili da ocenjuje doze, i njen kapacitet za delovanje u ovom pogledu je priznat od strane Agencije;</p> <p>1.78.Tehnička služba – organizacija koja ima tehničke i ljudske resurse, znanje, obuku i iskustvo da deluje ili pruža savete o stvarima koje se odnose na zaštitu od radijacije shodno ovom zakonu, čija nadležnost u ovom pogledu je priznata od strane Agencije;</p> <p>1.79.Profesionalna zdravstvena služba – organizacija koja je nadležna da izvršava medicinski nadzor izloženih radnika i čiji kapacitet za delovanje u ovom pogledu je priznat od strane Agencije;</p> <p>1.80.Voda namenjena za ljudsku potrošnju - (a) sva voda, bilo u svom originalnom stanju ili nakon prerade, namenjena za piće, kuvanje, pripremu hrane ili druge kućne namene, bez obzira na svoje poreklo i to da li je dospela iz distributivne mreže,</p>
---	---	--

<p>rrjet i shpërndarjes, një cisternë, ose në shishe apo enë; (b) të gjitha ujërat që përdoren në çfarëdo ndërmarrje prodhuese të ushqimit, për prodhimin, përpunimin, ruajtjen, apo tregtimin e prodhimeve ose substancave të planifikuara për konsum njerëzor;</p> <p>1.81.Vlerë parametrike - vlera e substancave radioaktive në ujërat e planifikuara për konsum njerëzor mbi të cilën Shtetet Anëtare vlerësojnë nëse prania e substancave radioaktive në ujërat e planifikuara për konsum njerëzor përbën ndonjë rrezik ndaj shëndetit njerëzor që kërkon veprim, dhe kur është e nevojshme ndërmarrin veprime korrigjuese për të përmirësuar cilësinë e ujit deri në një nivel që është në përputhje me kërkesat për mbrojtjen e shëndetit njerëzor nga pikëvështrimi i mbrojtjes nga rrezatimi;</p> <p>1.82.Zonë e kontrolluar – nënkupton një zonë e cila u nënshtrohet rregullave të veçanta me qëllim të mbrojtjes ndaj rrezatimit jonizues ose parandalimit të përhapjes së kontaminimit radioaktiv dhe për të cilën qasja është e kontrolluar;</p> <p>1.83.Zyrtar i mbrojtjes nga rrezatimi - nënkupton një individ i cili</p>	<p>distribution network, a tanker, or in bottles or containers; (b) all water used in any food-production undertaking for the manufacture, processing, preservation or marketing of products or substances intended for human consumption.</p> <p>1.81.Parametric value - the value of radioactive substances in water intended for human consumption above which Member States shall assess whether the presence of radioactive substances in water intended for human consumption poses a risk to human health which requires action and, where necessary, shall take remedial action to improve the quality of water to a level which complies with the requirements for the protection of human health from a radiation protection point of view.</p> <p>1.82.Controlled area - an area subject to special rules for the purpose of protection against ionizing radiation or preventing the spread of radioactive contamination and to which access is controlled;</p> <p>1.83.Radiation protection officer - an individual who is technically</p>	<p>rezervoara ili u flašama ili kontejnerima; (b) sva voda koja se koristi u bilo kakvoj proizvodnji hrane, procesiranju, konzerviranju ili marketingu proizvoda ili supstanci namenjenih za ljudsku potrošnju;</p> <p>1.81.Parametarska vrednost – vrednost radioaktivnih supstanci u vodi namenjenoj za ljudsku potrošnju iznad koje zemlje članice ocenjuju da li prisustvo radioaktivnih supstanci u vodi namenjenoj za ljudsku potrošnju predstavlja rizik za ljudsko zdravlje koji zahteva akciju i, kada je neophodno, preduzimanje popravni aktivnosti radi poboljšanja kvaliteta vode do nivoa koji je usklađen sa zahtevima u vezi sa zaštitom ljudskog zdravlja sa tačke gledišta zaštite od zračenja.</p> <p>1.82.Kontrolisana oblast – oblast podložna specijalnim pravila u svrhu zaštite od jonizujuće radijacije ili prevencije širenja radioaktivne kontaminacije, i u kojoj je pristup kontrolisan;</p> <p>1.83.Službenik za zaštitu od radijacije – pojedinac koji je tehnički</p>
--	---	--

<p>është teknikisht kompetent në çështjet e mbrojtjes nga rrezatimi të cilat kanë të bëjnë me një lloj të caktuar të praktikës për të mbikëqyrur apo për të kryer zbatimin e masave të mbrojtjes nga rrezatimi;</p> <p>1.84.Zonë e mbikëqyrur – nënkupton një zonë e cila i nënshtrohet mbikëqyrjes me qëllim të mbrojtjes nga rrezatimi jonizues;</p> <p style="text-align: center;">Neni 5 Parimet e këtij Ligji</p> <p>1.Parimi i Justifikimit - Vendimet me të cilat paraqitet një praktikë do të justifikohen në kuptimin se këto vendime do të merren me qëllim që të sigurohet se përfitimi individual apo shoqëror që rezulton nga praktika është më i madh se dëmi shëndetësor që mund të shkaktohet nga kjo praktikë. Vendimet që paraqesin ose ndryshojnë një shteg të ekspozimit për situata ekspozimi ekzistuese dhe emergjente do të justifikohen në kuptimin që ato duhet të sjellin më shumë dobi sesa dëm.</p> <p>2.Parimi i Optimizimit - Praktikrat dhe masat ndërhyrëse optimizohen për të mbajtur ekspozimin në nivelin më të vogël të arritshëm me implementimin e masave</p>	<p>competent in radiation protection matters relevant for a given type of practice to supervise or perform the implementation of the radiation protection arrangements;</p> <p>1.84.Supervised area - an area subject to supervision for the purpose of protection against ionizing radiation;</p> <p style="text-align: center;">Article 5 Principles of the Law</p> <p>1.The Principle of Justification- Decisions introducing a practice shall be justified in the sense that such decisions shall be taken with the intent to ensure that the individual or societal benefit resulting from the practice outweighs the health detriment that it may cause. Decisions introducing or altering an exposure pathway for existing and emergency exposure situations shall be justified in the sense that they should do more good than harm.</p> <p>2.The Principle of Optimization - The practices and intervention measures shall be optimized in order to keep the exposure up to level as low as achievable by implementation of reasonable measures,</p>	<p>kompetentan u stvarima u vezi sa zaštitom od radijacije koje su relevantne za dati tip delatnosti kako bi nagledao i vršio implementaciju aranžmana zaštitu od radijacije;</p> <p>1.84.Nadgledana oblast – oblast koja je podložna nadgledanju u svrhu zaštite od jonizujuće radijacije;</p> <p style="text-align: center;">Član 5 Principi Zakon</p> <p>1.Princip opravdanosti – Odluke kojima se predstavlja delatnost opravdavaju se i obrazlažu da se ovakve odluke donose sa namerom da se osigura dobrobit pojedinca ili društva kao rezultat delatnost, što nadvladava eventualnu štetu po zdravlje koju ovo može prouzrokovati. Odluke koje uvode ili menjaju putanje izloženosti za postojeće i vanredne situacije izloženosti obrazlažu se u smislu da treba da donesu više dobrog nego štete.</p> <p>2.Princip optimizacije – Delatnosti i mere intervencije se optimiziraju kako bi se izloženost održala na što je moguće više ostvarljivom nivou, putem sprovođenja</p>
---	---	--

<p>të arsyeshme, duke marrë parasysh faktorët ekonomikë dhe shoqërorë.</p> <p>3.Parimi i Kufizimit të Dozës - Aktivitetet dhe praktiket kryhen në mënyrë që të sigurojnë se doza totale të cilën mund ta pranojë një person nuk e kalon kufirin e caktuar me dispozita ligjore, në mënyrë që asnjë person të mos i nënshtrohet rrezikut të papranueshëm të shkaktuar nga ekspozimi ndaj rrezatimit. Kufijtë e dozave nuk zbatohen për ekspozimet mjekësore.</p> <p>4.Parimi i Përdorimit Paqësor - Materialet bërthamore, burimet e rrezatimit dhe teknologjitë bërthamore zbatohen në përputhje me marrëveshjet ndërkombëtare për mospërhapjen e armëve bërthamore, për të parandaluar posedimin e pa-autorizuar dhe përdorimin e materialit bërthamor ose burimit të rrezatimit për qëllime të dëmshme.</p> <p>5.Parimi i Përgjegjësisë Kryesore - Ndërmarrja mban përgjegjësinë kryesore për ushtrimin e praktikës në mënyrë të sigurtë dhe siguron që praktika kryhet në përputhje me këtë Ligj dhe me të gjitha kërkesat dhe kushtet rregullatore të zbatueshme të cilat janë të cekura në autorizimin e lëshuar për atë aktivitet ose praktikë.</p>	<p>taking into account economic and social factors.</p> <p>3.The Principle of Dose Limitation - Activities and practices shall be conducted in a manner that ensures that the total dose that a person may incur does not exceed the dose limit established by legal provisions, so that no person is subject to an unacceptable risk attributable to radiation exposure. Dose limits shall not apply to medical exposures.</p> <p>4.The Principle of Peaceful Use - Nuclear materials, radiation sources and nuclear technologies shall be implemented in accordance with international agreements on non-proliferation of nuclear weapons, preventing unauthorized possession and use of nuclear material and radiation sources for the purpose of malicious acts.</p> <p>5.The Principle of Primary Responsibility - The undertaking shall have the primary responsibility for the safe and secure conduct of practice and for ensuring compliance with this Law and all applicable regulatory requirements and conditions of the authorization related to that activity or practice.</p>	<p>razumnih mera, uzimajući u obzir ekonomske i socijalne faktore.</p> <p>3.Princip limitiranja doze – Aktivnosti i delatnosti se obavljaju na način koji obezbeđuje da ukupna doza koju osoba može da doživi ne prevazilazi lim doze koja je utvrđena zakonskim odredbama, tako da niti jedna osoba ne bude podložna neprihvatljivom riziku koji se može pripisati izloženosti radijaciji. Limiti doza ne važe za medicinsku izloženost.</p> <p>4.Princip miroljubive upotrebe – Nuklearni materijali, izvori radijacije i nuklearne tehnologije se koriste u skladu sa međunarodnim sporazumima protiv zloupotrebe nuklearnih oružja, vršeći prevenciju neovlašćenog posedovanja i korišćenja nuklearnog materijal i izvora radijacije u svrhe zlonamernih akata.</p> <p>5.Princip primarne odgovornosti – Preduzeće ima primarnu odgovornost za sigurno i bezbedno izvođenje delatnosti i za obezbeđivanje usklađenosti sa ovim zakonom i svim važećim regulatornim uslovima i zahtevima autorizacije u vezi sa radom aktivnošću ili delatnost.</p>
--	---	---

<p>6.Parimi Përdoruesi-Paguan - Ndërmarrja mbulon të gjitha shpenzimet të cilat kanë të bëjnë me ushtrimin e praktikës, përfshirë menaxhimin e mbetjeve dhe shpenzimet e ndërhyrjes dhe masat zbutëse të shkaktuara nga një situatë emergjente ose nga pasojat e një emergjence.</p> <p>7.Parimi i Përgjegjësisë Plotësuese - Nëqoftëse ndërmarrja në paragrafin 6 të këtij neni është e panjohur, Qeveria e Republikës së Kosovës mbulon shpenzimet.</p> <p>8.Parimi i Qasjes të Shkallëzuar - Kur merret parasysh siguria bërthamore dhe mbrojtja nga rrezatimi, çështjet konsiderohen në bazë të rëndësisë së tyre për sigurinë, ashtu që problemet e mëdha marrin më shumë vëmendje dhe i nënshtrohen kontrollit më strikt se sa problemet e vogla.</p> <p>9.Kultura e Sigurisë - Të gjitha ndërmarrjet të cilat ushtrojnë praktika duhet t'i japin përparësinë e duhur kulturës së sigurisë, krijimit dhe mirëmbajtjes së saj për të siguruar zbatimin e saj efektiv në të gjithë organizatën.</p>	<p>6.The Principle of User - Pays - The undertaking shall cover all costs related to the performance of practice, including waste management and costs of intervention and mitigation measures caused by an emergency situation or the consequences of an emergency.</p> <p>7.The Principle of Subsidiary Responsibility - In case that undertaking in paragraph 6 of this article is not known, the Government of the Republic of Kosovo shall cover the costs.</p> <p>8.The Principle of Graded Approach - When considering nuclear and radiation safety, the matters are considered appropriate to its significance for safety, in a way that the major issues pays more attention and stricter control than less important.</p> <p>9.Safety Culture - All undertakings performing practices should give due priority to the safety culture, to its development and maintenance necessary to ensure its effective implementation in the entire organization.</p>	<p>6.Princip korisnik plaća – Preduzeće će pokriva sve troškove koje se odnose na učinak praktičnog delovanja, uključujući i upravljanje otpadom i troškove intervencije i mera ublažavanja prouzrokovanih vanrednom situacijom ili posledicama vanredne situacije.</p> <p>7.Princip subsidarne odgovornosti – U slučaju gde je preduzeće iz stava 6 ovog člana nije poznat Vlada Republike Kosovo pokriva troškove.</p> <p>8.Princip stepenovanog pristupa – Kada se razmatra nuklearna i radijacijska bezbednost, stvari se smatraju prikladnim u odnosu na svoj značaj za bezbednost, na način gde se većim pitanjima poklanja više pažnje i stroža kontrola nego ni manje važnim.</p> <p>9.Kultura sigurnosti – Sva preduzeća koji obavljaju određenu delatnost treba da poklone dužan prioritet kulturi bezbednosti, tako da njen razvoj i održavanje neophodno obezbeđuju delotvornu implementaciju u čitavoj organizaciji.</p>
---	---	---

<p>KAPITULLI II - AGJENCIA E KOSOVËS PËR MBROJTJE NGA RREZATIMI DHE PËR SIGURI BËRTHAMORE</p> <p style="text-align: center;">Neni 6 Agjencia e Kosovës për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe për Siguri Bërthamore</p> <p>1. Agjencia e Kosovës për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe për Siguri Bërthamore është Agjenci Ekzekutive (në tekstin e mëtejme Agjencia) e cila vepron në kuadër të Zyrës së Kryeministrit, apo në kuadër të organit pasues që vendos Qeveria.</p> <p>2. Agjencia është e ndarë për nga funksionimi prej çfarëdo trupi ose organizate tjetër e cila merret me promovimin ose përdorimin e praktikave të rrezatimit ose përdorimit të energjisë bërthamore sipas këtij Ligji, për të siguruar pavarësi efektive ndaj ndikimeve të paligjshme në funksionimin e saj si rregullator i janë dhënë kompetenca ligjore, si dhe burime njerëzore dhe financiare, të nevojshme për të përmbushur detyrimet e saj.</p>	<p>CHAPTER II - KOSOVO AGENCY FOR RADIATION PROTECTION AND NUCLEAR SAFETY</p> <p style="text-align: center;">Article 6 Kosovo Agency for Radiation Protection and Nuclear Safety</p> <p>1. The Kosovo Agency for Radiation Protection and Nuclear Safety is an Executive Agency (hereinafter Agency) which functions within the framework of the Prime Minister’s Office, or within the successor body for which decides the Government.</p> <p>2. The Agency shall be functionally separated from any other body or organisation concerned with the promotion or utilisation of radiation practices or use of nuclear energy under this Law, in order to ensure effective independence from undue influence on its regulatory function it shall be given the legal powers and human and financial resources necessary to fulfil its obligations.</p>	<p>POGLAVLJE II- KOSOVSKA AGENCIJA ZA ZAŠTITU OD ZRAČENJA I NUKLEARNU SIGURNOST</p> <p style="text-align: center;">Član 6 Kosovska Agencija za Zaštitu od Zračenja i Nuklearnu Sigurnost</p> <p>1. Kosovska Agencija za Zaštitu od Zračenja i Nuklearnu Sigurnost je izvršna agencija (u daljem tekstu Agencija) koja funkcioniše unutar okvira Kancelarije Premijera ili u okviru organa za koji odlučuje Vlada.</p> <p>2. Agencija je funkcionalno razdvojena od bilo kojeg drugog tela ili organizacije koje se bave promovisanjem ili primenom delatnosti u vezi sa zračenjem ili korišćenjem nuklearne energije shodno ovom zakonu, kako bi se obezbedila delotvorna nezavisnost od neželjenih uticaja na njenu regulatornu funkciju daju se zakonska ovlašćenja i ljudske i finansijske resurse koji su neophodni da ispuni svoje obaveze.</p>
--	--	---

<p align="center">Neni 7 Detyrat dhe përgjegjësitë e Agjencisë</p>	<p align="center">Article 7 Duties and responsibilities of the Agency</p>	<p align="center">Član 7 Dužnosti i odgovornosti agencije</p>
<p>1.Për të arritur synimet dhe qëllimet e caktuara në këtë Ligj Agjencia, ndër të tjera, kryen detyrat në vijim:</p> <p>1.1.Mbështet Qeverinë e Republikës së Kosovës në zhvillimin e politikave kombëtare dhe masave rregullatore në fushën e sigurisë bërthamore dhe radiologjike;</p> <p>1.2.Nxjerr udhëzues dhe formularë të cilët u shërbejnë ndërmarrjeve për të përbushur kushtet ligjore;</p> <p>1.3.Lëshon, pezullon dhe anulon autorizime;</p> <p>1.4.Kryen inspektive;</p> <p>1.5.Krijon dhe mirëmban regjistrin kombëtar të përditësuar të burimeve të rrezatimit.</p> <p>1.6.Agjencia përcakton kriteret e përgjithshme për regjistrimin dhe raportimin e burimeve radioaktive;</p>	<p>1.To meet regulatory goals and objectives defined by this Law, the Agency among others performs the following tasks:</p> <p>1.1.Provides support to the Government of the Republic of Kosovo in developing national policies and regulatory measures in the area of radiation and nuclear safety;</p> <p>1.2.Issues guidelines and forms to assist undertakings in meeting the legal provisions;</p> <p>1.3.Issues, suspends, and revokes authorizations;</p> <p>1.4.Performs inspection;</p> <p>1.5.Creates and maintain and up to date national registry of radiation sources;</p> <p>1.6.The Agency shall establish general criteria for the registration and reporting of radiation sources.</p>	<p>1.Da bi se ispunili regulatorni ciljevi definisani ovim zakonom Agencija između ostalog obavlja sledeće zadatke:</p> <p>1.1.Pruža podršku Vladi Republike Kosovo u izradi nacionalnih politika i regulatornih tela u oblasti zračenja i nuklearne sigurnosti;</p> <p>1.2.Izdaje smernice i obrasce kako bi se pomoglo preduzećima da ispune zakonske odredbe;</p> <p>1.3.Izdaje, suspenduje i opoziva autorizacije;</p> <p>1.4.Obavlja inspekcije;</p> <p>1.5.Uspostavlja i održava azuriran nacionalni registar izvora radijacije;</p> <p>1.6.Agencija uspostavlja generalne kriterijume za upis i izveštavanje o izvorima radijacije.</p>

<p>1.7.Krijon dhe mirëmban regjistrin kombëtar të praktikave të rrezatimit;</p> <p>1.8.Krijon dhe mirëmban regjistrin kombëtar të dozave të punonjësve të ekspozuar;</p> <p>1.9.Bashkëpunon me organizata të tjera Qeveritare dhe ndërkombëtare për çështje që kanë të bëjnë me:</p> <p>1.9.1.Kontroll të eksportit të mallrave për përdorim të dyfishtë;</p> <p>1.9.2.Përgatitjen e vlerësimit të kërcënimit për mbrojtjen e materialeve radioaktive dhe bërthamore;</p> <p>1.9.3.Hartimin, mirëmbajtjen dhe udhëheqjen e planit kombëtar për reagim ndaj emergjencave radiologjike;</p> <p>1.9.4.Detyrimet e Republikës së Kosovës ndaj traktateve ndërkombëtare në fushën e përdorimit paqësor të energjisë bërthamore;</p> <p>1.10.Bashkëpunon, raporton dhe këmben të dhëna me autoritetet relevante të shteteve të tjera dhe</p>	<p>1.7.Creates and maintains a national registry of radiation practices;</p> <p>1.8.Establish and maintenance the national registry of doses of exposed workers;</p> <p>1.9.Cooperates with other Governmental bodies and international organizations on matters related to:</p> <p>1.9.1.Dual-use export controls;</p> <p>1.9.2.In preparation of threat assessment for protection of radioactive and nuclear material;</p> <p>1.9.3.In the establishment, maintenance and conduct of national radiological emergency response plan;</p> <p>1.9.4.Obligations of the Republic of Kosovo under international treaties in the field of peaceful uses of nuclear energy;</p> <p>1.10.Cooperates, reports and exchanges information with relevant authorities of other states and</p>	<p>1.7.Stvara i održava nacionalni registar delatnosti radijacije;</p> <p>1.8.Uspostavlja i održava nacionalni registar doza izloženih radnika;</p> <p>1.9.Sarađuje sa drugim Vladinim telima i međunarodnim organizacijama o stvarima koji se odnose na sledećim:</p> <p>1.9.1.Kontrola izvoza proizvoda dvostruke namene;</p> <p>1.9.2.U pripremi proceni pretnje za zaštitu od radioaktivnog i nuklearnog materijala;</p> <p>1.9.3.U uspostavljanju, održavanju i izvođenju nacionalnog plana reagovanja na radiološke vanredne hitne situacije;</p> <p>1.9.4.Obaveze Republike Kosovo prema međunarodnim sporazumima u oblasti miroljubivog korišćenja nuklearne energije;</p> <p>1.10.Sarađuje, izveštava i razmenjuje informacije sa relevantnim organima drugih država i međunarodnih</p>
--	--	--

<p>organizatave ndërkombëtare në çështje që kanë të bëjnë me sigurinë bërthamore dhe radiologjike, veçanërisht në rast të emergjencave radiologjike dhe bërthamore;</p> <p>1.11.Organizon hulumtim dhe zhvillim në çështje që kanë të bëjnë me fushëveprimin e këtij Ligji;</p> <p>1.12.Ndan me publikun të dhëna mbi aspektin shëndetësor dhe mjedisor të aktiviteteve dhe praktikave rregullatore, duke përfshirë incidente, aksidente dhe ngjarje të jashtëzakonshme;</p> <p>1.13.Çdo 10 vite, ose në rast të aksidentit, kryen një vet-vlerësim dhe vlerësim të legjislacionit në fuqi sipas këtij Ligji, të programeve shtetërore dhe zbatimit të tyre dhe kërkon rishikimin profesional ndërkombëtar të legjislacionit në fuqi.</p> <p>1.14.Siguron që legjislacioni në fuqi në fushën e rrezatimit dhe sigurisë bërthamore, mirëmbahet dhe përmirësohet kur është e nevojshme duke marrë parasysh përvojën e operimit, njohuritë e fituara nga praktikat e kryera, analizat e sigurisë për operimin e instalimeve bërthamore,</p>	<p>international organizations on matters related to radiation and nuclear safety, in particular in the case of radiological and nuclear emergency;</p> <p>1.11.Arranges for research and development on matters related to the scope of its Law;</p> <p>1.12.Provides public information on health and environmental aspects of regulatory activities and practices, including incidents, accidents and unusual events;</p> <p>1.13.Performs every 10 years, or in case of an accident, a self-assessment and assessment of national framework under this law, national programmes and its implementation, and invites international peer review of their national framework.</p> <p>1.14.Shall ensure that the national framework in the area of radiation and nuclear safety is maintained and improved when appropriate, taking into account operating experience, insights gained from conduct of practices, safety analyses for operating nuclear installations, development of</p>	<p>organizacija o stvarima koje se odnose na radijaciju i nuklearnu sigurnost, naročito u slučaju vanrednih radioloskih i nuklearnih situacija;</p> <p>1.11.Organizuje istraživanja i razvoj u vezi sa stvarima koji se odnose na delokrug ovog zakona;</p> <p>1.12.Pruža javne informacije o zdravstvenim i ekološkim aspektima regulatornih aktivnosti delatnosti, uključujući i incidente, akcidentne i ne uobičajene događaje;</p> <p>1.13.Obavlja svakih deset godina, ili u slučaju nesreće, somovrednovanje i procenu nacionalnog okvira u skladu sa ovim zakonom, nacionalnog programa i njegove implementacije i poziva medunarodni strucni pregled svojeg nacionalnog okvira.</p> <p>1.14.Obezbeduje da nacionalni okvir u oblasti zračenja i nuklearnu sigurnost održava i unapređuje kada je to potrebno, uzimajući u obzir operativna iskustva, saznanja stečena u delatnostima, bezbednost analize za rad nuklearnih postrojenja, razvoj tehnologije i rezultati istraživanja</p>
--	---	---

<p>zhvillimeve të teknologjisë dhe rezultatet e hulumtimeve lidhur me sigurinë, kur ato janë në dispozicion dhe janë relevante.</p> <p>1.15.Kryen monitorimin e radioaktivitetit në mjedis, nëpërmjet krijimit të një laboratorit nga Agjencia.</p> <p style="text-align: center;">Neni 8 Organizimi i Agjencisë</p> <p>1.Agjencia udhëhiqet nga Drejtori i Përgjithshëm i cili është përgjegjës për administrimin, funksionimin dhe menaxhimin e Agjencisë.</p> <p>2.Emërimi, shkarkimi, funksionet dhe përgjegjësitë e Drejtorit të Përgjithshëm rregullohen me dispozitat përkatëse në fuqi në Republikën e Kosovës.</p> <p>3.Organizimi, strukturimi dhe funksionimi i Agjencisë rregullohen me akt nënligjor të cilin e propozon Agjencia dhe e miraton Qeveria.</p>	<p>technology and results of safety research, when available and relevant.</p> <p>1.15.Performs monitoring of radioactivity in the environment, through establishing a laboratory by the Agency.</p> <p style="text-align: center;">Article 8 The organization of the Agency</p> <p>1.The Agency is led by the General Director, who is responsible for the administration, operation and management of the Agency.</p> <p>2.The appointment, dismissal, functions, and responsibilities of the General Director shall be regulated by the relevant provisions applicable in the Republic of Kosovo.</p> <p>3.The organization, structuring, and functioning of the Agency shall be regulated by bylaw proposed by the Agency and approved by the Government.</p>	<p>bezbednosti, kada su dostupni i relevantni.</p> <p>1.15.Vrši monitoriranje radioaktivnosti u životnoj sredini, kroz osnivanje laboratorije od strane Agencije</p> <p style="text-align: center;">Član 8 Organizacija agencije</p> <p>1.Agenciju vodi Generalni Direktor agencije koji je odgovoran za administraciju, operacije i upravljanje agencijom.</p> <p>2.Imenovanja, razrešenja, funkcije i odgovornosti Generalnog Direktora regulisani su relevantnim odredbama važećim u Republici Kosovo.</p> <p>3.Organizacija, struktura i funkcionisanje Agencije regulisani su podzakonskim aktima koje predlaže Agencija a usvaja Vlada.</p>
---	---	---

<p align="center">Neni 9 Transparenca</p>	<p align="center">Article 9 Transparency</p>	<p align="center">Član 9 Transparentnost</p>
<p>1. Agjencia siguron që të dhënat në lidhje me justifikimin e klasave apo llojeve të praktikave, rregulloret e burimeve të rrezatimit dhe mbrojtjes nga rrezatimi janë vënë në dispozicion të ndërmarrjeve, punonjësve, pjesëtarëve të publikut si dhe pacientëve dhe individëve të tjerë që i nënshtrohen ekspozimit mjekësor.</p> <p>2. Agjencia siguron që të gjitha të dhënat e nevojshme për sigurinë e objekteve dhe rregulloret relevante të jenë të gatshme për punonjësit dhe publikun me theks të veçantë për autoritetet vendore, popullatën dhe akterët në afërsi të një instalimi bërthamor.</p> <p>3. Detyrimet e përcaktuara në paragrafin 1 dhe 2 të këtij neni nënkuptojnë sigurimin e të dhënave nga Agjencia dhe ndërmarrjet në kuadër të kompetencave të tyre. Të dhënat duhet të jenë në dispozicion në përputhje me legjislacionin në fuqi, pa rrezikuar interesat tjera të sigurisë.</p>	<p>1. The Agency shall ensure that information in relation to the justification of classes or types of practices, the regulation of radiation sources and of radiation protection is made available to undertakings, workers, members of the public, as well as patients and other individuals subject to medical exposure.</p> <p>2. The Agency shall ensure that necessary information in relation to the safety of facilities and relevant regulation is made available to workers and the general public, with specific consideration to local authorities, population and stakeholders in the vicinity of a nuclear installation.</p> <p>3. The obligations set out in paragraphs 1 and 2 of this article shall mean the provision of data by the Agency and undertakings, within their competences. The data shall be available in accordance with the applicable legislation, without jeopardizing other security interests.</p>	<p>1. Agjencia obezbeđuje da informacije koje se odnose na obrazloženje klasa ili tipova delatnosti, regulisanje izvora radijacije i zaštitu od radijacije budu na raspolaganju preduzećima, radnicima, građanima kao i pacijentima i drugim pojedincima podložnim medicinskoj izloženosti.</p> <p>2. Agjencia obezbeđuje da neophodne informacije u vezi sa sigurnošću objekata i relevantnim uredbama budu na raspolaganju radnicima i građanima, sa posebnim osvrtom na lokalne vlasti, stanovništvo i aktere u blizini nuklearnih instalacija.</p> <p>3. Obaveze utvrđene u stavovima 1 i 2 ovog člana znače obezbeđivanje podataka od strane Agencije i preduzećima u okviru svojih nadležnosti. Podaci su dostupnim u skladu sa važećim zakonima, bez ugrožavanja drugih bezbednosnih interesa.</p>

KAPITULLI III - MBROJTJA NGA RREZATIMI JONIZUES	CHAPTER III - PROTECTION AGAINST IONIZING RADIATION	POGLAVLJE III - ZAŠTITA OD JONIZUJUĆEG ZRAČENJA
<p style="text-align: center;">Neni 10 Kushtet dhe kufizimet rregullatore</p> <p>1.Ndërmarrjet duhet t'i kryejnë praktikat në përputhje me:</p> <p>1.1.Kufijtë e dozave për publikun dhe punonjësit e ekspozuar në të gjitha situatat e ekspozimit dhe ekspozimin emergjent në punë;</p> <p>1.2.Kufizimin e dozave ose vlerësimin e dozave për ekspozim mjekësor;</p> <p>1.3.Nivelet e referencës të ekspozimit në situata emergjente ose ekzistuese;</p> <p>1.4.Nivelet e përgjithshme të përjashtimit dhe çlirimit për materialet radioaktive;</p> <p>1.5.Definimin dhe kërkesat për burime të mbyllura me aktivitet të lartë;</p> <p>1.6.Kategorizimin e mbetjeve radioaktive;</p> <p>1.7.Vlerat parametrike të zbatuara në monitorimin e substancave radioaktive</p>	<p style="text-align: center;">Article 10 Regulatory limits and conditions</p> <p>1.The undertakings shall perform practices in compliance with:</p> <p>1.1.Dose limits for the public and exposed workers for all exposure situations and emergency occupational exposure;</p> <p>1.2.Dose constrains and dose assessment for medical exposure;</p> <p>1.3.Reference levels for emergency and existing exposure situations;</p> <p>1.4.General exemption and clearance levels for radioactive materials;</p> <p>1.5.Definition and requirements for highly active sealed sources;</p> <p>1.6.Radioactive waste classification;</p> <p>1.7.Parametric values applicable for the monitoring of radioactive</p>	<p style="text-align: center;">Član 10 Regulatorni limiti i uslovi</p> <p>1.Preduzeća obavljaju delatnost u skladu sa:</p> <p>1.1.Limiti doze za javnosti izložene radnike za sve situacije izloženosti i vanredne profesionalne izloženosti;</p> <p>1.2.Ograničenje doze i procene doza za medicinsku izloženost;</p> <p>1.3.Referentni nivoi za vanredne i postojeće situacije izloženosti;</p> <p>1.4.Nivoi Opštih izuzeća i dopuštenosti za radioaktivne materijale;</p> <p>1.5.Definicija i uslovi za visoko aktivne zapečaćene izvore;</p> <p>1.6.Klasifikacija radioaktivnog otpada;</p> <p>1.7.Parametarske vrednosti važeće za nagledanje radioaktivnih supstanci u vodi namenjenoj za ljudsku potrošnju;</p>

<p>në ujë të destinuar për konsum njerëzor;</p> <p>1.8.Nivelet e referencës të rrezatimit gama nga materialet e ndërtimit dhe radonit në hapësirë të brendshme.</p> <p>2.Në rrethana të jashtëzakonshme të vlerësuara sipas rastit kur kërkohet një veprim i veçantë, duke përjashtuar emergjencat, Agjencia mundet të autorizojë ekspozime individuale në vendin e punës që kalojnë limitet e përshkruara të dozës për punonjësit e identifikuar.</p> <p style="text-align: center;">Neni 11 Njohja e shërbimeve dhe ekspertëve</p> <p>1.Qeveria, me propozim të Agjencisë, nxjerr rregulloren për edukimin, trajnimin dhe njohjen e shërbimeve dhe ekspertëve.</p> <p>2.Shërbimet dhe ekspertët e mëposhtëm janë subjekt i njohjes nga Agjencia:</p> <p>2.1.Shërbimet teknike;</p> <p>2.2.Shërbimet e mjekësisë së punës;</p> <p>2.3.Shërbimet e dozimetrisë;</p>	<p>substances in water intended for human consumption;</p> <p>1.8. Reference levels for gamma radiation from building materials and indoor radon.</p> <p>2.The Agency may decide that in exceptional circumstances evaluated case by case, excluding emergencies, where a specific operation so requires, authorise individual occupational exposures of identified workers exceeding the prescribed dose limits.</p> <p style="text-align: center;">Article 11 Recognition of services and experts</p> <p>1. The Government, with the proposal of the Agency, shall issue Regulation on education, training and recognition of services and experts.</p> <p>2.The following services and experts are subject of recognition by the Agency:</p> <p>2.1.Technical services;</p> <p>2.2.Occupational health services;</p> <p>2.3.Dosimetry services;</p>	<p>1.8.Referentni nivoi za gama zračenje iz građevinskih materijala i unutrašnjih radona.</p> <p>2.Agencija može odlučiti da u izuzetnim situacijama, koje se ocenjuju od slučaja do slučaja, isključujući hitne situacije, tamo gde specifične situacije zahtevaju, autorizuje individualne profesionalne izloženosti identifikovanih radnika gde se prevazilaze profesionalni limiti doza.</p> <p style="text-align: center;">Član 11 Priznavanje službi i eksperata</p> <p>1.Vlada, na predlog Agencije, donosi Uredbu o obrazovanju, obuci i priznavanje usluga i stručnjaka.</p> <p>2.Sledeće usluge i stručnjaci su predmet priznanja od strane Agencije:</p> <p>2.1.Tehničke službe;</p> <p>2.2.Profesionalne zdravstvene službe;</p> <p>2.3.Dozimetrijske službe;</p>
---	--	---

<p>2.4.Eksperti/ja për mbrojtje nga rrezatimi;</p> <p>2.5.Eksperti/ja i/e fizikës mjekësore;</p> <p style="text-align: center;">Neni 12 Matjet</p> <p>Matjet siç janë vlerësimi i shkallës së dozës, caktimi i përqëndrimit të radionukleideve në mostra, vlerësimi i dozës, radoni në hapësirë të brendshme, ose identifikimi i radionukleideve duhet të kryhen nga organizatat e akredituara.</p>	<p>2.4.Radiation protection expert;</p> <p>2.5.Medical physics expert;</p> <p style="text-align: center;">Article 12 Measurements</p> <p>The measurements, such as dose rate assessment, establishment of concentrations of radionuclides in sampling media, dose assessment, indoor radon, identification of radionuclides shall be performed by organisations having accreditation.</p>	<p>2.4.Ekspert za zaštitu od radijacije;</p> <p>2.5.Stručnjak za medicinsku fiziku;</p> <p style="text-align: center;">Član 12 Merenja</p> <p>Merenja, kao što je procena stepena doze, utvrđivanje koncentracije radionukleida u uzorku, ocena doze, unutrašnjim radom, identifikovanje radionukleida, obavljaju se preko organizacija koje imaju akreditaciju.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 13 Burimet e rrezatimit</p> <p>1.Kontrolli i burimeve të rrezatimit bëhet duke regjistruar të dhënat e burimeve në regjistrin kombëtar të burimeve të rrezatimit.</p> <p>2.Ndërmarrja regjistron burimet e rrezatimit në Agjenci.</p> <p>3.Transferi vendor i burimeve, importi dhe eksporti i burimeve është i lejuar vetëm në mes të ndërmarrjes e cila posedon autorizim përkatës për të ushtruar praktikën.</p> <p>4.Ndërmarrja që mban një burim radioaktiv njofton Agjencinë menjëherë në</p>	<p style="text-align: center;">Article 13 Radiation sources</p> <p>1. The control over radiation sources shall be established by the Agency through registration of radiation sources in the national inventory of sources.</p> <p>2. The undertaking shall register radiation sources at the Agency.</p> <p>3. The domestic transfer of sources, import and export of sources is allowed only between undertakings having corresponding authorization for conduct of practice.</p> <p>4. Undertaking holding a radiation source shall notify the Agency promptly of any</p>	<p style="text-align: center;">Član 13 Izvori radijacije</p> <p>1.Kontrola nad izvorima radijacije uspostavlja se od Agencije preko upisa u nacionalni inventar izvora radijacije.</p> <p>2.Preduzeće upisuje izvore radijacije u Agenciji.</p> <p>3.Domaći transfer izvora, uvoz i izvoz izvora, dozvoljeni su samo između preduzeća koji imaju odgovarajuće autorizacije za izvođenje ovih aktivnosti.</p> <p>4.Preduzeće koji poseduje izvor radijacije obaveštava Agenciju blagovremenom o</p>

<p>rast të humbjes, rrjedhjes të konsiderueshme, vjedhjes, ose përdorimit të paautorizuar të burimit.</p> <p>5.Qeveria, me propozim të Agjencisë përcakton masat e veçanta për siguri financiare të burimeve të mbyllura me aktivitet të lartë.</p> <p>6.Ndërmarrja bart të gjitha shpenzimet për menaxhim të burimeve të rrezatimit që i ka në pronësi.</p> <p>7.Ndërmarrja lirohet nga përgjegjësia e saj për burimin e rrezatimit në rast:</p> <p>7.1.Të transferimit të një ndërmarrje të autorizuar;</p> <p>7.2.Të kthimit të prodhuesi;</p> <p>7.3.Kur burimi i rrezatimit ka arritur nivelin e çlirimit të përcaktuar nga Agjencia.</p> <p style="text-align: center;">Neni 14 Praktikat</p> <p>1.Praktikat i nënshtrohen kontrollit rregullator me qëllim të mbrojtjes nga rrezatimi.</p>	<p>loss, significant leakage, theft or unauthorized use of a source.</p> <p>5. The Government, with the proposal of the Agency, shall establish special arrangements for financial security of high-activity sealed sources.</p> <p>6. Undertaking shall bear all cost related to radioactive sources in its possession.</p> <p>7.The undertaking shall be cleared of its responsibility for a radioactive source upon:</p> <p>7.1.Transfer to an authorized undertaking;</p> <p>7.2.Return to manufacturer;</p> <p>7.3.When the radiation source has reached clearance determined by the Agency.</p> <p style="text-align: center;">Article 14 Practices</p> <p>1. The practices shall be subject to regulatory control for the purpose of radiation protection.</p>	<p>bilo kakvom gubitku, značajnom oticanju, krađi ili neovlašćenom korišćenju izvora.</p> <p>5.Vlada, uz predlog Agencije, uspostavlja specijalne aranžmane za finansijsku sigurnost visoko aktivnih zapečaćenih izvora.</p> <p>6.Preduzeće snosi sve troškove koji se odnose na izvore radijacije u njegovom posedu.</p> <p>7.Preduzeće je oslobođen od svoje odgovornosti na izvor radijacije nakon:</p> <p>7.1.Transfera do ovlašćenog nosioca aktivnosti;</p> <p>7.2.Vraćanja proizvođaču;</p> <p>7.3.Kada izvor radijacije dostigne dopuštenje koje je utvrdila Agencije.</p> <p style="text-align: center;">Član 14 Delatnosti</p> <p>1.Delatnost su podložne regulatornoj kontroli u svrhu zaštite od zračenja.</p>
--	--	---

<p>2. Qeveria me propozim të Agjencisë, nxjerr rregulloren për burimet dhe praktikën duke zbatuar qasjen e shkallëzuar.</p> <p>3. Agjencia mund të marrë vendim të lirojë nga kërkesa për kontroll rregullator praktikën, burimet ose materialet radioaktive.</p> <p>4. Kategoritë ose llojet e reja të praktikave të cilat shkaktojnë ekspozim ndaj rrezatimit jonizues justifikohen para se të zbatohen.</p> <p>5. Klasat ekzistuese apo llojet e praktikave duhet të justifikohen sa herë që ka dëshmi të reja dhe të rëndësishme në lidhje me efikasitetin e tyre apo pasojat e mundshme ose informacion të ri dhe të rëndësishëm mbi teknikat dhe teknologjitë e tjera.</p> <p>6. Paraprakisht do t'i njoftohen Agjencisë të gjitha praktikën e justifikuar, duke përfshirë praktikën që përfshijnë materiale radioaktive natyrore dhe që çojnë në ekspozimin e punëtorëve ose anëtarëve të publikut, të cilat nuk mund të shpërfillen nga pikëpamja e mbrojtjes nga rrezatimi.</p>	<p>2. The Government, with the proposal of the agency, shall implementing graded approach, issue regulation on sources and practices.</p> <p>3. The Agency may decide, to exempt practices, sources or release of radioactive material from the requirement of the regulatory control.</p> <p>4. New classes or types of practices resulting in exposure to ionizing radiation shall be justified before being implemented.</p> <p>5. The existing classes or types of practices shall be justified whenever there is new and important evidence about their efficacy or potential consequences, or new and important information about other techniques and technologies.</p> <p>6. All justified practices, including the practices involving naturally-occurring radioactive materials and leading to exposure of workers or members of the public which cannot be disregarded from a radiation protection point of view, shall be notified to the Agency prior commencement.</p>	<p>2. Vlada na predlog Agencije donosi Uredbu o izvorima i delatnostima, implementirajući stepenovani pristup.</p> <p>3. Agencija može odlučiti da izuzme delatnost, izvore ili da oslobodi radioaktivni materijal od uslova regulatorne kontrole.</p> <p>4. Nove klase ili tipovi postojećih delatnosti koji za rezultat imaju izloženosti jonizujućim radijacijom se obrazlažu pre nego što se implementiraju.</p> <p>5. Postojeće vrste ili vrste prakse moraju biti opravdane kad god postoje novi i važni dokazi o njihovoj efikasnosti ili mogućim posledicama ili novim i važnim informacijama o drugim tehnikama i tehnologijama.</p> <p>6. Sve opravdane prakse, uključujući prakse koji uključuju prirodno nastale radioaktivne materijale i koji dovode do izlaganja radnika ili članova javnosti koji se ne mogu zanemariti sa stanovišta zaštite od zračenja, obaveštavaju se Agenciji pre početka.</p>
--	--	--

<p align="center">Neni 15 Autorizimet</p>	<p align="center">Article 15 Authorizations</p>	<p align="center">Član 15 Autorizacije</p>
<p>1.Qeveria, me propozim të Agjencisë, nxjerr rregullore për autorizim duke zbatuar qasjen e shkallëzuar.</p> <p>2.Ndërmarrja merr paraprakisht autorizim nga Agjencia për praktikat e cekura në vazhdim:</p> <p>2.1.Justificimin e praktikës;</p> <p>2.2.Regjistrimin e praktikës;</p> <p>2.3.Licensimin e praktikës;</p> <p>2.4.Lirimin e praktikës nga kontrolli rregullator;</p> <p>2.5.Lirimin e materialit radioaktiv nga kontrolli rregullator;</p> <p>2.6.Njohjen e autorizimeve të huaja;</p> <p>2.7.Regjistrimin e burimeve të rrezatimit në regjistër;</p> <p>2.8.Eksportin dhe importin e burimeve të rrezatimit;</p>	<p>1. The Government, with the proposal of the Agency, shall implementing graded approach, issue regulation on authorisations.</p> <p>2.The undertaking shall obtain from the Agency in advance, the authorization for any of the following:</p> <p>2.1.Justification of practice;</p> <p>2.2.Registration of practice;</p> <p>2.3.Licensing of practice;</p> <p>2.4.Release of practice from regulatory control;</p> <p>2.5.Release of radioactive material from regulatory control;</p> <p>2.6.Recognition of foreign authorisation;</p> <p>2.7.Registration of radiation sources;</p> <p>2.8.Export and import of radiation sources;</p>	<p>1.Vlada, na predlog Agencije, izdaje uredbu o autorizaciji, implementirajući stepenovani pristup.</p> <p>2.Preduzeće unapred pribavlja autorizaciju za delatnost za bilo šta od sledećeg:</p> <p>2.1.Obrazloženje delatnosti;</p> <p>2.2.Registracija delatnosti;</p> <p>2.3.Licenca za delatnost;</p> <p>2.4.Oslobađanje delatnosti od regulatorne kontrole;</p> <p>2.5.Oslobađanje radioaktivnog materijala od regulatorne kontrole;</p> <p>2.6.Priznanje inostranih autorizacija;</p> <p>2.7.Upis izvora radijacije;</p> <p>2.8.Izvoz i uvoz izvora radijacije;</p>

<p>2.9.Transportin ndërkufitar të mbetjeve radioaktive;</p> <p>2.10.Tranzitin e materialit bërthamor ose HASS përgjatë territorit të Republikës së Kosovës.</p> <p>2.11.Përcaktimin e lokacionit, projektimin, ndërtimin, komisionimin, operimin dhe dekomisionimin e objekteve për magazinimin e mbetjeve radioaktive ose objekteve bërthamore si dhe autorizimin e ndryshimeve të ndërlidhura me sigurinë;</p> <p>3. Për qëllime autorizimi, ndërmarrja duhet të ofrojë informata relevante për mbrojtjen ndaj rrezatimit që është në përpjesëtim me natyrën e praktikës dhe rreziqet radiologjike të përfshira, siç përcaktohet nga Agjencia në rregulloren për autorizim.</p> <p>4.Nëse është e nevojshme, autorizimet duhet të përmbajnë kufizimet dhe kushtet.</p> <p>5.Agjencia merr vendim për autorizimin brenda afateve të përcaktuara në Ligjin në fuqi për procedurën e përgjithshme administrative, përveç objekteve për magazinimin e mbetjeve radioaktive dhe instalimeve bërthamore për të cilat</p>	<p>2.9.Transboundary shipment of radioactive waste;</p> <p>2.10.Transit of nuclear material or HASS over the territory of the Republic of Kosovo.</p> <p>2.11.Sitting, design, construction, commissioning, operation and decommissioning of radioactive waste storage facilities or nuclear installations and authorisation of safety related modifications;</p> <p>3. For authorisation purposes, the undertaking shall provide information relevant to radiation protection that is commensurate with the nature of the practice and the radiological risks involved, as specified by the Agency in the regulation on authorisation.</p> <p>4. If appropriate, the authorisations shall contain limits and condition.</p> <p>5.The Agency shall make the decision on authorisation within deadlines stipulated in the law in power on general administrative procedure, except for radioactive waste storage facilities and nuclear installations for which the decision shall be issued not</p>	<p>2.9.Prekogranični transport radioaktivnog otpada;</p> <p>2.10.Tranzit nuklearnog materijal ili HASS preko teritorije Republike Kosovo.</p> <p>2.11.Postavka, projektiranje, konstrukcija, komisioniranje, operacije i demisioniranje objekata za skladištenje radioaktivnog otpada ili nuklearnih instalacija, i autorizacija modifikacija u vezi sa bezbednošću;</p> <p>3.U svrhu ovlašćenja, preduzeće će pružiti informacije koje su relevantne za zaštitu od zračenja koja je srazmerna prirodi prakse i radioloških rizika, kako to propisuje Agencija u propisu za autorizaciju.</p> <p>4.Ako je potrebno, ovlašćenja sadrže ograničenja i uslove.</p> <p>5.Agencija donosi odluku o autorizaciji unutar rokova navedenih u zakonu na snazi o opštoj administrativnoj proceduri, osim za objekte za skladištenje radioaktivnog otpada i nuklearnih instalacija za koje se</p>
--	---	--

<p>vendimi do të lëshohet jo më vonë se një vit pas pranimit të aplikimit të kompletuar.</p> <p>6.Autorizimi për ushtrimin e praktikave të autorizuara skadon jo më vonë se 5 vite;</p> <p>7.Aplikacioni për licencim ose justifikim të praktikës përmban edhe mendimin e një eksperti të pavarur të njohur nga Agjencia.</p> <p>8.Të gjitha shpenzimet e procedurave administrative i bart ndërmarrja.</p> <p>9.Të gjitha praktikat e lajmëruara, regjistruara dhe licensuara regjistrohen në regjistrin kombëtar të praktikave të rrezatimit.</p> <p>10.Të gjitha të hyrat e krijuara nga Agjencia derdhen në Buxhetin e Kosovës.</p> <p style="text-align: center;">Neni 16</p> <p style="text-align: center;">Ushtrimi i praktikës nga ndërmarrjet e huaja</p> <p>1.Ndërmarrja e huaj mund të ushtrojë praktikën nëse:</p>	<p>later than one year after receipt of complete application.</p> <p>6.The authorization shall expire for conduct of authorized practice not later than 5 years;</p> <p>7.The application for licence or justification of practice shall, contain also the opinion of a recognized independent expert.</p> <p>8.All costs of administrative procedures vest on the undertaking.</p> <p>9.All notified, registered and licensed practices shall be recorded in national inventory of radiation practices.</p> <p>10.All income generated by the Agency inflow in the Budget of Kosovo.</p> <p style="text-align: center;">Article 16</p> <p style="text-align: center;">Conduct of practice by foreign undertaking</p> <p>1.The foreign undertaking may conduct a practice if:</p>	<p>odluka izdaje ne kasnije od godinu dana nakon prijema kompletirane aplikacije.</p> <p>6.Autorizacija ističe za izvođenje autorizovane delatnosti ne kasnije od 5 godina;</p> <p>7.Prijava za licenciranje i obrazloženje delatnosti, sadrže i mišljenje priznatog nezavisnog eksperta.</p> <p>8.Svi troškovi administrativne procedure idu na teret preduzetnika.</p> <p>9.Sve najavljene, registrovane i licencirane delatnosti upisuju se u nacionalni inventar delatnosti radijacije.</p> <p>10.Sav prihod koji stekne Agencija ide u budžet Kosova.</p> <p style="text-align: center;">Član 16</p> <p style="text-align: center;">Izvođenje praktičnih aktivnosti od stranih preduzeća</p> <p>1.Inostrani Produzece mogu izvršavati delatnost ukoliko:</p>
--	---	---

<p>1.1.Autorizimi i lëshuar nga shteti i prejardhjes njihet nga Agjencia;</p> <p>1.2.Merr nga Agjencia autorizimin e duhur;</p> <p>1.3.Punon nën përgjegjësinë e ndërmarrjes vendore e cila ka autorizimin e duhur. Në këtë rast ndërmarrja vendore e njofton Agjencinë për këtë marrëveshje.</p>	<p>1.1.The authorisation issued by the country of residence is recognised by the Agency;</p> <p>1.2.It obtains appropriate authorizations from the Agency;</p> <p>1.3.It works under responsibility of domestic undertaking having adequate authorization; in such case the domestic undertaking shall inform the Agency about such arrangements in advance.</p>	<p>1.1.Autorizacija izdata od zemlje porekla je priznata od strane Agencije;</p> <p>1.2.Dobijaju odgovarajuće autorizacije od Agencije;</p> <p>1.3.Rade pod odgovornošću domaćih preduzeća koji imaju adekvatne autorizacije; u takvom slučaju domaće preduzeće informiše Agenciju o ovakvim aranžmanima.</p>
<p>Neni 17 Ushtrimi i praktikës</p>	<p>Article 17 Conduct of practice</p>	<p>Član 17 Izvođenje praktičnih aktivnosti</p>
<p>1.Ndërmarrja ushtron praktikën në përputhshmëri me dispozitat ligjore të caktuara në këtë Ligj dhe sipas kushteve të caktuara në vendimin e autorizimit.</p> <p>2.Ndërmarrja njofton Agjencinë menjëherë për çdo ngjarje të rëndësishme siç është humbja e kontrollit mbi burimin, aksidenti, ose mbi ekspozimi i njerëzve dhe zbaton planin e emergjencës në vend.</p>	<p>1.The undertaking shall conduct the practice in compliance with legal provisions set under this Law and under conditions set in the authorization decision.</p> <p>2.The undertaking shall immediately notify the Agency about any significant event such as loss of control over sources, accident, or overexposure of people, and implement on site emergency plan.</p>	<p>1.Preduzeće izvodi praktičnu aktivnost u skladu sa zakonskim odredbama utvrđenim ovim Zakonom i pod uslovima izrečenim u odluci o autorizaciji.</p> <p>2.Preduzeće odmah obaveštava Agenciju o bilo kojem značajnom događaju kao što je gubitak kontrole nad izvorima, akcidentan ili preterana izloženost ljudi i implementira vanredni plan na terenu.</p>
<p>Neni 18 Ndalesat</p>	<p>Article 18 Prohibitions</p>	<p>Član 18 Zabrane</p>
<p>1.Veprimet në vijim janë të ndaluara:</p>	<p>1.The following is prohibited:</p>	<p>1.Zabranjeno je sledeće:</p>

<p>1.1.Ushtrimi i praktikave pa autorizimin e duhur;</p> <p>1.2.Posedimi i burimit të rrezatimit pa qenë i regjistruar në regjistrin kombëtar të burimeve;</p> <p>1.3.Braktisja e materialit radioaktiv i cili është në kontroll rregullator pa e arritur nivelin e çlirimit;</p> <p>1.4. Shitja ose ofrimi i produkteve të konsumit publik, në të cilat janë shtuar qëllimisht substanca radioaktive, nëse përdorimi i synuar i tyre nuk është i justifikuar;</p> <p>1.5.Shtimi i qëllimshëm i substancave radioaktive në prodhimin e artikujve ushqimorë, artikujve ushqimorë për kafshët dhe artikujve kozmetikë, si dhe importi dhe eksporti i këtyre produkteve;</p> <p>1.6.Shtimi i qëllimshëm i substancave radioaktive në prodhimin e lodrave dhe stolive personale, si dhe importi dhe eksporti i këtyre produkteve;</p> <p>1.7.Praktikat të cilat përfshijnë aktivizimin e materialeve të përdorura në lodra dhe stoli personale të cilat, në kohën kur ato vihen në treg ose kur ato prodhohen,</p>	<p>1.1.Conduct of practices without appropriate authorization;</p> <p>1.2.Possession of radiation source without being recorded in national register of sources;</p> <p>1.3.Abandonment of radioactive material under regulatory control without clearance;</p> <p>1.4. The sale or the making available to the public consumer products, to which radioactive substances have been deliberately added, if their intended use is not justified;</p> <p>1.5.Deliberate addition of radioactive substances in the production of foodstuffs, animal feeding stuffs, and cosmetics, and import or export of such products;</p> <p>1.6.Deliberate addition of radioactive substances in the manufacture of toys and personal ornaments is prohibited, and import or export of such products;</p> <p>1.7.Practices involving the activation of materials used in toys and personal ornaments, resulting, at the time of the placing on the market of the products or of</p>	<p>1.1.Izvođenje praktičnih aktivnosti bez odgovarajuće autorizacije;</p> <p>1.2.Posedovanje izvora radijacije bez upisa u nacionalni registar izvora;</p> <p>1.3.Napuštanje radioaktivnog materija pod regulatornom kontrolom bez odobrenja;</p> <p>1.4.Prodaja ili ponuda potrošačkih proizvoda, na koje su namerno dodane radioaktivne supstance, ako njihova namena nije opravdana;</p> <p>1.5.Namerno dodavanje radioaktivnih supstanci u proizvodnji prehrambenih artikala, životinjske hrane i kozmetike kao i uvoz i izvoz ovakvih proizvoda;</p> <p>1.6.Namerno dodavanje radioaktivnih supstanci u proizvodnji igračaka i ličnih ornamenata, kao i uvoz i izvoz ovakvih proizvoda;</p> <p>1.7.Delatnosti koje sadrže aktiviranje materijal korišćenih kod igračaka i ličnih ornamenata, koje za rezultat, u vreme iznošenja proizvoda na tržište ili njihove</p>
--	---	--

<p>rezultojnë në rritje të aktivitetit i cili nuk mund të mospërfilllet nga pikëpamja e mbrojtjes nga rrezatimi, si dhe ndalohej importi ose eksporti i këtyre produkteve ose materialeve;</p> <p>1.8.Instalimi i rrufepritësve ose detektorëve të tymit të cilët përmbajnë substanca radioaktive;</p> <p>1.9.Importi, përpunimi, magazinimi ose deponimi i mbetjeve radioaktive ose lëndës djegëse bërthamore të shpenzuar e cila nuk është prodhuar në territorin e Republikës së Kosovës.</p> <p>1.10.Çdo aktivitet ose praktikë që ka të bëjë me përvetësimin ose prodhimin e eksplozivëve bërthamorë, pajisjet shpërndarëse radiologjike, ose materialet dhe teknologjitë e ndërlidhura të cilat kanë përdorim jopaqësor ose i ndihmojnë të tjerët në aktivitete të tilla.</p> <p style="text-align: center;">Neni 19 Edukimi, trajnimi dhe ofrimi i të dhënave</p> <p>1.Ndërmarrja bën edukimin, trajnimin dhe ofron të dhënat e duhura për mbrojtje nga rrezatimi, në veçanti për pajisjet, te të gjithë individët detyrat e të cilëve kërkojnë</p>	<p>their manufacture, in an increase in activity, which cannot be disregarded from a radiation protection point of view, are prohibited, and import or export of such products or materials;</p> <p>1.8.Installation of lightning rods and smoke detectors containing radioactive substances;</p> <p>1.9.The import, processing, storing and disposal of radioactive waste and spent nuclear fuel, which was not generated in the territory of the Republic of Kosovo.</p> <p>1.10.Any activities or practices related to the acquisition or development of nuclear explosives, radiological dispersal devices, or other non- peaceful uses of nuclear or other radioactive materials and related technology or assisting others in such activities.</p> <p style="text-align: center;">Article 19 Education, training and provision of information</p> <p>1.Undertaking shall provide appropriate radiation protection education, training and information, in particular on equipment, to all individuals whose tasks require specific</p>	<p>proizvodnje, imaju povećanje aktivnosti koje ne može biti zanemareno sa tačke gledišta zaštite od radijacije, kao i uvoz i izvoz ovakvih materijala;</p> <p>1.8.Instaliranje gromobrana i detektora za dim koji sadrže radioaktivne supstance;</p> <p>1.9.Uvoz, procesiranje, skladištenje radioaktivnog otpada i korišćenog nuklearnog goriva, koje nije generisano na teritoriji Republike Kosovo.</p> <p>1.10.Bilo koje aktivnosti ili delatnosti u vezi sa nabavkom ili razvojem nuklearnih eksploziva, radioloških disperzionih sprava ili drugih ne-mirosljubivih namera nuklearnog ili radioaktivnih materijal i odgovarajuće tehnologija, kako i pomaganje drugim licima u ovakvim aktivnostima.</p> <p style="text-align: center;">Član 19 Osposobljavanje, obučavanje, i pružanje informacija</p> <p>1.Preduzeće obezbeđuje adekvatnu osposobljavanje za zaštitu od radijacije, obuku i informacije, naročito o opremi, za sve pojedince čiji zadaci zahtevaju</p>
--	--	---

<p>kompetenca të veçanta për mbrojtjen nga rrezatimi, veçanërisht për:</p> <p>1.1.Punonjësit e ekspozuar;</p> <p>1.2.Punonjësit potencialisht të ekspozuar nga burimet jetime;</p> <p>1.3.Punonjësit emergjentë;</p> <p>1.4.Në fushën e ekspozimit mjekësor.</p> <p>2.Trajnimit dhe ofrimi i të dhënave duhet të përsëritet në intervale periodike dhe të dokumentohet.</p> <p>3.Shpenzimet e edukimit, trajnimit dhe ofrimit të të dhënave i bart ndërmarrja.</p> <p>4.Edukimi formal, trajnimit dhe ofrimi i të dhënave bëhet nga shërbimi teknik në përputhshmëri me modulën e përgatitur nga Agjencia në bashkëpunim me Institutin e Kosovës për Administratë Publike.</p> <p style="text-align: center;">Neni 20 Ekspozimet ndaj rrezatimit</p> <p>1.Qeveria, me propozim të Agjencisë, nxjerr rregullore për kufijtë e dozave dhe mbrojtjen nga rrezatimi.</p>	<p>competences in radiation protection, in particular:</p> <p>1.1.To exposed workers;</p> <p>1.2.To workers potentially exposed to orphan sources;</p> <p>1.3.To emergency workers;</p> <p>1.4.In the field of medical exposure.</p> <p>2.The provision of training and information shall be repeated at appropriate intervals and documented.</p> <p>3.The costs of education, training and provision of information vest on undertakings.</p> <p>4. Formal education, training and provision of data is done by the technical service in accordance with the module prepared by the Agency in cooperation with the Kosovo Institute for Public Administration.</p> <p style="text-align: center;">Article 20 Radiation exposures</p> <p>1.The Government, with the proposal of the Agency, shall issue regulation on dose limits and radiation protection.</p>	<p>specifike stručnosti u zaštiti od radijacije, a naročito:</p> <p>1.1.Za izložene radnike;</p> <p>1.2.Za radnike potencijalno izloženi napuštenim izvorima;</p> <p>1.3.Radnicima u vanrednim situacijama;</p> <p>1.4.U oblasti medicinske izloženosti.</p> <p>2.Pružanje obuke i informacija se ponavlja u odgovarajućim intervalima i dokumentuje.</p> <p>3.Troškovi osposobljavanja, obuke i pružanja informacije padaju na teret nosioca aktivnosti poduhvata.</p> <p>4. Formalna osposobljavanja, obuka i pružanje informacije sprovodi se preko tehničke službe u skladu sa modulom pripremljenim od strane Agencije za saradnju sa Kosovskim institutom za javnu upravu.</p> <p style="text-align: center;">Član 20 Izloženost od radijacije</p> <p>1.Vlada, na predlog Agencije, izdaje uredbu o limitu doza i zaštiti od zracenja.</p>
--	--	--

<p>2.Ndërmarrja mban përgjegjësi për vlerësimin dhe zbatimin e organizimit të mbrojtjes nga rrezatimi duke siguruar:</p>	<p>2.The undertaking shall be responsible for assessing and implementing arrangements for the radiation protection providing:</p>	<p>2.Preduzeće odgovoran je za procenu i implementaciju aranžmana za zaštitu od radijacije, pružajući sledeće:</p>
<p>2.1.Mbrojtje në punë të punonjësve të ekspozuar dhe popullatës;</p>	<p>2.1.Operational protection of exposed workers and population;</p>	<p>2.1.Operativna zaštita izloženih radnika i stanovništva;</p>
<p>2.2.Mbrojtje të punonjësve shtatzëna ose që ushqejnë fëmijën me gji;</p>	<p>2.2.Protection of pregnant and breastfeeding workers;</p>	<p>2.2.Zaštita radnika koji su trudnice i dojilje;</p>
<p>2.3.Mbrojtje në punë të praktikantëve dhe studentëve;</p>	<p>2.3.Operational protection of apprentices and students;</p>	<p>2.3.Operativna zaštita šegrta i učenika;</p>
<p>2.4.Konsultimet me ekspertin për mbrojtje nga rrezatimi;</p>	<p>2.4.Consultations with a radiation protection expert;</p>	<p>2.4.Konsultacije sa ekspertom za zaštitu od radijacije;</p>
<p>2.5.Organizimin e vendeve të punës;</p>	<p>2.5.Arrangements in workplaces;</p>	<p>2.5.Aranžmani na radnim mestima;</p>
<p>2.6.Klasifikimin e vendeve të punës;</p>	<p>2.6.Classification of workplaces;</p>	<p>2.6.Klasifikacije radnih mesta;</p>
<p>2.7.Përcaktimin e hapësirave të kontrolluara dhe hapësirave të mbikëqyrura;</p>	<p>2.7.Establishment of controlled areas and supervised areas;</p>	<p>2.7.Uspostavljanje kontrolisanih i nadgledanih oblasti;</p>
<p>2.8.Mbikëqyrjen radiologjike dhe bërthamore të vendit të punës;</p>	<p>2.8.Radiological and nuclear surveillance of the workplace;</p>	<p>2.8.Radiolosko i nuklearno nadgledanje radnih mesta;</p>
<p>2.9.Kategorizimin e punonjësve të ekspozuar;</p>	<p>2.9.Categorization of exposed workers;</p>	<p>2.9.Kategorizacije izloženih radnika;</p>
<p>2.10.Monitorimin individual të rrezatimit të punonjësve;</p>	<p>2.10.Individual radiation monitoring of workers;</p>	<p>2.10.Individualno nadgledanje zračenja za radnike;</p>

<p>2.11.Vlerësimin e dozës së punonjësve të ekspozuar;</p> <p>2.12.Vlerësimin e dozës në rast të ekspozimit aksidental;</p> <p>2.13.Regjistrimin dhe raportimin e rezultateve;</p> <p>2.14.Qasjen në rezultatet e monitorimit individual të rrezatimit.</p> <p>2.15.Monitorimi i shkarkimeve radioaktive.</p> <p>3.Ndërmarrja e njohur nga Agjencia raporton dozat e pranuar nga punonjësit e ekspozuar te shërbimi përgjegjës për regjistrin kombëtar të dozave.</p>	<p>2.11.Dose assessment of exposed workers;</p> <p>2.12.Dose assessment in the case of accidental exposure;</p> <p>2.13.Recording and reporting of results;</p> <p>2.14.Access to the results of individual radiation monitoring.</p> <p>2.15. On site monitoring of radioactive discharges.</p> <p>3.The undertaking recognized by the Agency shall report doses received by exposed workers to the organization responsible for national register of doses.</p>	<p>2.11.Ocenjivanje doza izloženih radnika;</p> <p>2.12.Ocenjivanje doze u slučaju slučajne izloženosti;</p> <p>2.13.Beleženje i izveštavanje o rezultatima;</p> <p>2.14.Pristup rezultatima individualno praćenje radijacije.</p> <p>2.15. Praćenje ispuštanja radioaktivnih materija</p> <p>3.Preduzeće kojeg priznaje Agencija podnosi izveštaje o dozama koje su primili izloženi radnici za organizaciju koja je zadužena za nacionalni registar doza.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 21 Mbikëqyrja mjekësore e punonjësve</p>	<p style="text-align: center;">Article 21 Medical surveillance of workers</p>	<p style="text-align: center;">Član 21 Medicinski nadzor radnika</p>
<p>1.Ndërmarrja siguron mbikëqyrjen mjekësore nga shërbimi i njohur i mjekësisë së punës për:</p> <p>1.1.Punonjësit e ekspozuar;</p> <p>1.2.Sigurimin e klasifikimit mjekësor për punonjësit;</p>	<p>1.The undertaking shall ensure a medical surveillance by recognized occupational health services for:</p> <p>1.1.Exposed workers;</p> <p>1.2.Obtaining medical classification for workers;</p>	<p>1.Preduzeće obezbeđuje medicinski nadzor od strane priznate službe za profesionalno zdravlje za sledeće:</p> <p>1.1.Izloženi radnici;</p> <p>1.2.Dobijanje medicinske klasifikacije za radnike;</p>

<p>1.3.Evidentimin e të dhënave mjekësore.</p> <p>2.Ndërmarrja siguron që asnjë punonjës nuk punësohet ose klasifikohet si punonjës i kategorisë A, për çfarëdo periudhe në një pozitë të caktuar, nëse mbikëqyrja mjekësore tregon se punonjësi nuk është i aftë për detyrën në fjalë.</p> <p>3.Punonjësi mund të apelojë kundër gjetjeve dhe vendimeve nga paragrafi 2 i këtij neni.</p>	<p>1.3.Medical records keeping.</p> <p>2.The undertaking shall ensure that no worker shall be employed or classified for any period in a specific post as a category A worker, if medical surveillance establishes that the worker is unfit for that specific post.</p> <p>3.Worker may appeal against the findings and decisions from paragraph 2 of this article.</p>	<p>1.3.Vođenje medicinske evidencije.</p> <p>2.Preduzeće obezbeđuje da niti jedan radnik ne bude zaposlen ili klasifikovan za bilo koje period na određenom radnom mesto kao radnika kategorije A, ukoliko medicinski nadzor utvrdi da radnik nije podoban za to konkretno radno mesto.</p> <p>3.Radnik se može žaliti protiv nalaza i odluke iz stava 2 ovog člana.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 22 Mbrojtja e punonjësve të jashtëm</p> <p>Ndërmarrja, për mbrojtjen e punonjësve të jashtëm, siguron që sistemi i monitorimit individual radiologjik ofron për punonjësit e jashtëm mbrojtje të barasvlershme me atë të punonjësve të ekspozuar të cilët janë të punësuar të përhershëm nga ndërmarrja.</p>	<p style="text-align: center;">Article 22 Protection of outside workers</p> <p>The undertaking shall ensure for protection of outside workers that the system for individual radiological monitoring provides outside workers equivalent protection to that for exposed workers employed on a permanent basis by the undertaking.</p>	<p style="text-align: center;">Član 22 Zaštita spoljnih radnika</p> <p>Preduzeće obezbeđuje zaštitu spoljnih radnika gde sistem za individualno radiološko praćenje obezbeđuje spoljnim radnicima jednaku zaštitu kao i za zaposlene izložene radnike, na permanentnoj osnovi.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 23 Ekspozimi mjekësor</p> <p>1.Ndërmarrja duke kryer ekspozim mjekësor siguron:</p>	<p style="text-align: center;">Article 23 Medical exposure</p> <p>1.Undertaking by conducting medical exposure shall ensure:</p>	<p style="text-align: center;">Član 23 Medicinska izloženost</p> <p>1.Preduzeće za sprovođenje medicinsku izloženost obezbeđuje sledeće:</p>

<p>1.1.Që ekspozimi mjekësor justifikon përfitimin neto ndaj shëndetit kundrejt dëmit që ekspozimi mund të shkaktojë;</p> <p>1.2.Që të gjitha dozat për shkak të ekspozimit mjekësor për radio-diagnostikë, radiologji intervenuese ose për qëllim të planifikimit, udhëzimit dhe verifikimit do të optimizohen dhe mbahen në nivelin më të ulët që arrihet në mënyrë të arsyeshme;</p> <p>1.3.Caktimin e përgjegjësive për të përfshirët në çfarëdo ekspozimi mjekësor;</p> <p>1.4.Hartimin, mirëmbajtjen dhe përdorimin e procedurave për kryerjen e ekspozimit mjekësor, përfshirë ofrimin e të dhënave të personeli dhe pacientët;</p> <p>1.5.Që të përmbushen kërkesat për trajnim dhe njohje për mjekun e përgjithshëm, ekspertin e fizikës mjekësore, dhe personat e tjerë të përfshirë në aktivitet me burime të rrezatimit;</p> <p>1.6.Që pajisja për ekspozim mjekësor ka performancë të duhur dhe i nënshtrohet mirëmbajtjes dhe testimit;</p>	<p>1.1.Medical exposure is justifying net benefit to health against the detriment that the exposure might cause;</p> <p>1.2.All doses due to medical exposure for radio-diagnostic, interventional radiology, planning, guiding and verification purposes shall be optimized and kept as low as reasonably achievable;</p> <p>1.3.Allocation of responsibility for those involved in any medical exposure;</p> <p>1.4.Development maintenance and use of procedures for conduct of medical exposure, including provision of information to involved personnel and patients;</p> <p>1.5.Training and recognition requirements are met for the practitioner, the medical physics expert and other involved individuals in activities with radiation sources;</p> <p>1.6.Equipment for medical exposure has proper performance and is subject to maintenance and testing;</p>	<p>1.1.Medicinska izloženost je opravdana u neto dobrobiti za zdravlje u poređenju sa štetom kojom izloženost može prouzrokovati;</p> <p>1.2.Sve doze od medicinske izloženosti iz radio dijagnostičkih, interventna radiologija, planskih, kao i svrha smernica i potvrda biće optimizovane i drže se na što je moguće nižem razumnom nivou;</p> <p>1.3.Raspodela odgovornosti za sve koji su uključeni u bilo kakvu medicinsku izloženost;</p> <p>1.4.Izrada, održavanje i sprovođenje procedura za obavljanje medicinske izloženosti, uključujući i pružanje informacije za dotično osoblje i pacijente;</p> <p>1.5.Obuka i uslovi za priznavanje su ispunjeni za profesionalca, eksperta medicinske fizike i ostale uključene pojedince u aktivnostima za izborima radijacije;</p> <p>1.6.Oprema za medicinsku izloženost funkcioniše ispravno i podložna je održavanju i testiranju;</p>
---	--	---

<p>1.7. Individuët identifikohen dhe trajtohen me praktika të veçanta;</p> <p>1.8. Që të merren të gjitha masat e arsyeshme për të minimizuar mundësinë dhe shkallën e ekspozimit aksidental ose të paqëllimshëm të personave të ekspozuar, të cilët i nënshtrohen ekspozimit mjekësor;</p> <p>1.9. Që dozat të cilat rezultojnë nga ekspozimi mjekësor i popullatës vlerësohen dhe u jepen këshilla personave të prekur.</p>	<p>1.7. Individuals are identified and treated with the special practices;</p> <p>1.8. All reasonable measures are taken to minimize the probability and magnitude of accidental or unintended exposures of individuals, subject to medical exposure;</p> <p>1.9. Doses resulting from medical exposure to population are assessed and advice is provided to individuals concerned.</p>	<p>1.7. Pojedinci se identifikuju i tretiraju posebnim djelatnostima;</p> <p>1.8. Preduzimaju se sve razumne mere da bi se na minimum svela mogućnost ili dimenzija ne željenih ili slučajnih izloženosti pojedinaca, u zavisnosti od medicinske izloženosti;</p> <p>1.9. Doze koje su rezultat medicinske izloženosti za stanovništvo ocenjuju se i pružaju se saveti dotičnim pojedincima.</p>
<p>Neni 24 Plani kombëtar i reagimit ndaj emergjencave radiologjike dhe bërthamore</p>	<p>Article 24 National radiological and nuclear emergency response plan</p>	<p>Član 24 Nacionalni plan reagovanja na radiološke i nuklearne vanredne situacije</p>
<p>1. Agjencia në bashkëpunim me Agjencinë për Menaxhimin e Emergjencave, bën përgatitjen dhe zbatimin e planit kombëtar të reagimit ndaj emergjencave radiologjike dhe bërthamore i cili miratohet nga Qeveria.</p> <p>2. Agjencia duhet të sigurojë që anëtarëve të publikut që mund të ndikohen në rast të një emergjence t'u jepen menjëherë informacione në lidhje me masat për mbrojtjen e shëndetit që janë të zbatueshme për ta dhe për veprimet që</p>	<p>1. The Agency shall cooperate with the Agency for Emergency Management in preparation and execution of national radiological and nuclear emergency response plan, which shall be approved by the Government.</p> <p>2. The Agency shall ensure that the members of the public likely actually to be affected in the event of an emergency are immediately given information about the health protection measures applicable to them and about the action they should take in the event of such an emergency.</p>	<p>1. Agjencia sarađuje sa Agencijom za vanredne situacije u pripremi i izvršavanju nacionalnog plana reagovanja na radiološke i nuklearne vanredne situacije, koji odobrava vlada.</p> <p>2. Agjencia obezbeđuje da stanovnici, koji će vjerojatno biti pogođeni vanrednim događajem, dobiju informacije o mjerama zaštite zdravlja koje se na njih primjenjuju i o radnjama koje trebaju proizvesti u slučaju vanrednog događaja.</p>

<p>duhet t'i marrin në rast të një emergjence të tillë.</p> <p>3.Agjencia, bazuar në procedura, shkëmben të dhëna që kanë të bëjnë me emergjenca, me shtetet fqinje dhe organizatat ndërkombëtare në përputhje me protokolli dhe rregullat e shkëmbimit të të dhënave.</p> <p>4.Qeveria bashkëpunon, aty ku është e përshtatshme, me shtete të tjera nga një situatë emergjente e ekspozimit deri te një situatë ekzistuese e ekspozimit.</p> <p>5.Agjencia shpërndan menjëherë informatat dhe bashkëpunon me shtetet fqinje dhe organizatat relevante ndërkombëtare lidhur me humbjen, vjedhjen, apo zbulimin e burimeve të mbyllura me aktivitet të lartë, burimeve të tjera radioaktive dhe materialeve radioaktive.</p> <p>6.Plani i reagimit ndaj emergjencave radiologjike dhe bërthamore të cilat mund të ndodhin në territorin e Republikës së Kosovës dhe të emergjencave të cilat ndodhin jashtë territorit të saj, miratohet nga Qeveria.</p>	<p>3.The Agency shall, based on procedures, exchange information related to emergency, with neighboring countries and international organizations in accordance with protocols and rules for exchange information.</p> <p>4.The Government shall, where appropriate, cooperate with other countries from an emergency exposure situation to an existing exposure situation.</p> <p>5.The Agency shall promptly share information and cooperate with neighboring countries and relevant international organisations regarding the loss, theft or discovery of high-activity sealed sources, other radioactive sources and radioactive material.</p> <p>6.The national level radiological emergency response plan for emergencies that may occur on the territory of the Republic of Kosovo and for emergencies occurring outside its territory shall be approved by the Government.</p>	<p>3.Agjencia, na osnovu utvrđenih procedura, razmenjuje informacije koje se odnose na vanrednu situaciju sa susednim zemljama i međunarodnim organizacijama u skladu sa protokolima i pravilima za razmenu informacija.</p> <p>4.Vlada, tamo gde je prikladno, saraduje sa drugim zemljama u vezi sa situacijom vanredne izloženosti i situacijom postojeće izloženosti.</p> <p>5.Agjencia blagovremeno razmenjuje informacije i saraduje sa susednim zemljama i relevantnim međunarodnim organizacijama u vezi sa gubitkom, krađom ili otkrivanje visoko aktivnih zapečaćenog izvora, drugih radioaktivnih izvora i radio aktivnih materijala.</p> <p>6.Nacionalni nivo plana reagovanja na radiološke vanredne situacije koje mogu da se dese na teritoriji Republike Kosovo i vanredne situacije koje se dešavaju izvan njegove teritorije odobrava se od strane vlade.</p>
--	--	---

<p style="text-align: center;">Neni 25 Programi kombëtar i monitorimit radiologjik</p> <p>1. Qeveria me propozim të Agjencisë, nxjerr rregulloren për emergjenca dhe monitorim.</p> <p>2. Agjencia harton programin kombëtar të monitorimit radiologjik dhe të organizojë realizimin e tij.</p>	<p style="text-align: center;">Article 25 National radiation monitoring programme</p> <p>1. The Government, with the proposal of the Agency, shall issue regulation on emergency and monitoring.</p> <p>2. The Agency shall establish national radiation monitoring programme and shall arrange for its conduct.</p>	<p style="text-align: center;">Član 25 Nacionalni program nadgledanja zračenja</p> <p>1. Vlada, na predlog Agencije, izdaje uredbu o vanrednim situacijama i nadgledanju.</p> <p>2. Agencija uspostavlja nacionalni program nadgledanja zračenja i organizuje njegovo sprovođenje.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 26 Situatat e ekspozimit ekzistues</p> <p>1. Agjencia harton strategjitë, planet dhe programet të cilat sigurojnë menaxhimin e duhur të situatës të ekspozimit ekzistues konform rrezikut dhe përcakton masat që duhen marrë në rast të ekspozimit ekzistues.</p> <p>2. Qeveria siguron zbatimin e strategjisë dhe ngarkon përgjegjësitë për menaxhimin e situatave ekzistuese të ekspozimit.</p> <p>3. Agjencia monitoron dhe raporton te Qeveria mbi zbatimin e masave përmirësuese dhe mbrojtëse.</p>	<p style="text-align: center;">Article 26 Existing exposure situations</p> <p>1. The Agency shall establish strategies, plans and programmes to ensure the appropriate management of existing exposure situations commensurate with the risks, and shall establish measures which shall be taken in the case of existing exposure.</p> <p>2. The Government shall ensure implementation of strategies and delegate responsibilities for the management of existing exposure situations.</p> <p>3. The Agency shall monitor and report to the Government on the implementation of remedial and protective measures.</p>	<p style="text-align: center;">Član 26 Postojeće situacije izloženosti</p> <p>1. Agencija uspostavlja strategije, planove i programe da bi obezbedila odgovarajuće upravljanje postojećim situacija izloženosti u srazmeri sa rizicima, i uspostavlja mere koje će se preduzeti u slučajevima postojeće izloženosti.</p> <p>2. Vlada obezbeđuje implementaciju strategije i delegira odgovornosti za upravljanje postojećim situacijama izloženosti.</p> <p>3. Agencija nadgleda i izveštava Vladu o implementaciji popravnih i zaštitnih mera.</p>

<p align="center">Neni 27 Hapësirat e kontaminuara</p>	<p align="center">Article 27 Contaminated areas</p>	<p align="center">Član 27 Kontaminirane oblasti</p>
<p>1. Agjencia siguron ku është e mundshme, që strategjia e optimizuar mbrojtëse për menaxhimin e zonave të ndotura do të përfshijë:</p> <p>1.1. Objektivat, duke përfshirë qëllimet afatgjata që rrjedhin nga strategjia dhe nivelet përkatëse të referencës;</p> <p>1.2. Përcaktimin e zonave të prekura dhe identifikimin e publikut të prekur;</p> <p>1.3. Shqyrtimin e nevojës për shtrirjen e masave mbrojtëse që duhet të aplikohen në zonat e prekura dhe për publikun;</p> <p>1.4. Shqyrtimin e nevojës për të parandaluar ose kontrolluar qasjen në zonat e prekura, ose për të vendosur kufizime për kushtet e jetesës në këto zona;</p> <p>1.5. Vlerësimin e ekspozimit të grupeve të ndryshme të popullsisë dhe vlerësimin e mjeteve që janë në dispozicion të individëve për kontrollin e ekspozimit të tyre.</p>	<p>1. The Agency shall ensure that optimised protection strategies for managing contaminated areas shall include, where applicable, the following:</p> <p>1.1. Objectives, including long-term goals pursued by the strategy and corresponding reference levels;</p> <p>1.2. Delineation of the affected areas and identification of the affected members of the public;</p> <p>1.3. Consideration of the need for and extent of protective measures to be applied to the affected areas and members of the public;</p> <p>1.4. Consideration of the need to prevent or control access to the affected areas, or to impose restrictions on living conditions in these areas;</p> <p>1.5. Assessment of the exposure of different groups in the population and assessment of the means available to individuals for controlling their own exposure.</p>	<p>1. Agjencia obezbeduje da optimirane strategije za zaštitu i upravljanje kontaminiranim oblastima koji sadrže sledeće elemente:</p> <p>1.1. Ciljevi, uključujući i dugoročne ciljeve strategije i odgovarajuće referentne nivoe;</p> <p>1.2. Razgraničenje pogođenih oblasti i identifikovanje pogođenih građana;</p> <p>1.3. Razmatranje potrebe i razmera zaštitnih mera koje je potrebno primeniti na pogođene oblasti i građane;</p> <p>1.4. Razmatranje potrebe za prevencijom i kontrolom pristupa pogođenim oblastima; ili za izricanje ograničenja u vezi sa uslovima življenja u ovima oblastima;</p> <p>1.5. Ocena izloženosti različitih grupa u populaciji i ocena raspoloživih sredstava za pojedince kako bi kontrolisali sopstvenu izloženost.</p>

<p>2.Për zonat me kontaminime mbetëse afatgjata në të cilat lejohet banimi dhe zhvillohen aktivitete sociale dhe ekonomike, Qeveria me propozim të Agjencisë dhe në konsultim me palët e interesuara, siguron marrjen e masave të duhura, për kontrollin e vazhdueshëm të ekspozimit me qëllim të krijimit të kushteve të jetesës që mund të konsiderohen si normale, duke përfshirë:</p> <p>2.1.Përcaktimin e niveleve të përshtatshme të referencës;</p> <p>2.2.Krijimin e një infrastrukture për mbështetje të vazhdueshme të masave mbrojtëse vetjake në zonat e prekura, të tilla si sigurimin e informacionit, këshillimin dhe monitorimin;</p> <p>2.3.Përcaktimin e masave të përshtatshme të rehabilitimit;</p> <p>2.4.Përcaktimin e zonave të përshtatshme.</p>	<p>2.For areas with long-lasting residual contamination in which habitation and social and economic activities are allowed, the Government, with the proposal of the Agency, in consultation with stakeholders, shall ensure that arrangements are in place, as necessary, for the ongoing control of exposure with the aim of establishing living conditions that can be considered as normal, including:</p> <p>2.1.Establishment of appropriate reference levels;</p> <p>2.2.Establishment of the infrastructure to support continuing self-help protective measures in the affected areas, such as information provision, advice and monitoring;</p> <p>2.3.If appropriate, remediation measures;</p> <p>2.4.If appropriate, delineated areas.</p>	<p>2.Sa oblasti sa dugotrajnom reži dualnom kontaminacijom u kojima je dozvoljeno stanovanje i socijalne i ekonomske aktivnosti, Vlada, na predlog Agencije, obezbeđuje da se uspostave aranžmani, kako je neophodno, za tekuću kontrolu izloženosti sa ciljem uspostavljanja životnih uslova koji se mogu smatrati za normalne, uključujući i sledeće:</p> <p>2.1.Utvrđivanje odgovarajućih referentnih nivoa;</p> <p>2.2.Uspostavljanje infrastrukture za podršku kontinuiranim zaštitnim merama samo-pomoći u pogođenim oblastima, kao što su pružanje informacija, saveta i nadgledanje;</p> <p>2.3.Ukoliko je prikladno, popravne mere;</p> <p>2.4.Ukoliko je prikladno, razgraničenje oblasti.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 28 Burimet jetime të rrezatimit</p> <p>1.Agjencia do të:</p> <p>1.1.Nxjerr udhëzues për marrjen e masave të cilat kanë për qëllim rritjen e</p>	<p style="text-align: center;">Article 28 Orphan sources of radiation</p> <p>1.The Agency shall:</p> <p>1.1.Issue guidance to take measures with the aim of raising public awareness of orphan sources, their detection and storage.</p>	<p style="text-align: center;">Član 28 Napuštene izvori radijacije</p> <p>1.Agjencia:</p> <p>1.1.Uspostavlja upute i mere koje je potrebno preduzeti sa ciljem podizanja</p>

<p>ndërgjegjësimit të publikut për burimet jetime, zbulimin dhe magazinimin e tyre.</p> <p>1.2.Organizojë fushata për të gjetur burimet jetime;</p> <p>1.3.Inkurajojë ndërmarrjet për detektimin e kontaminimit radioaktiv në produktet e metalit.</p> <p>2.Poseduesi i burimit jetim bart të gjitha shpenzimet e masave të mundshme emergjente për trajtimin, magazinimin dhe deponimin e burimit jetim.</p> <p>3.Nëse poseduesi i burimit jetim nuk dihet, Qeveria mbulon shpenzimet e cekura në paragrafin 3 të këtij neni.</p> <p>4.Çdo person i cili zbulon ose është në dijeni për një burim jetim ose kontaminimin e shkaktuar prej tij, duhet të njoftojë Agjencinë menjëherë për poseduesin dhe vendndodhjen e burimit.</p>	<p>1.2.Organise campaigns to recover orphan sources.</p> <p>1.3.Encourage undertakings for detection of radioactive contamination in metal.</p> <p>2.The holder of orphan source shall bear the costs of eventual emergency measures and for handling, storage and disposal of orphan sources.</p> <p>3.If the holder of an orphan source is not known the Government shall cover the costs in paragraph 3 of this article.</p> <p>4.Any person who discovers or is aware of an orphan source, or contamination caused by it shall immediately inform the Agency about the holder and location of source.</p>	<p>svesti javnosti o napuštenim izvorima i njihovom otkrivanju.</p> <p>1.2.Organizuje kampanje da se oporave napušteni izvori;</p> <p>1.3.Agencija ohrabruje preduzeca u otkrivanju radioaktivne kontaminacije kod metalnih proizvoda;</p> <p>2.Onaj ko poseduje napušteni izvor snosi troškove eventualnih hitnih mera i rukovanja, skladištenja i uklanjanja takvih izvora.</p> <p>3.Ukoliko onaj ko poseduje napušteni izvor nije poznat, Vlada pokriva troškove iz paragrafa 3 ovog člana.</p> <p>4.Svaka osoba koja otkrije ili je svesna napuštenog izvora, ili kontaminacije uzrokovane od njega, odmah obaveštava agenciju o lokaciji izvora i onome u čijem je posedu.</p>
<p>PITULLI IV - SIGURIA E MENAXHIMIT TË MBETJEVE RADIOAKTIVE</p> <p>Neni 29 Programi Kombëtar për Menaxhimin e mbetjeve radioaktive</p>	<p>CHAPTER IV - SAFETY OF RADIOACTIVE WASTE MANAGEMENT</p> <p>Article 29 National Programme for Radioactive waste management</p>	<p>POGLAVLJE IV - BEZBEDNOST UPRAVLJANJA RADIOAKTIVNIM OTPADOM</p> <p>Član 29 Nacionalni Program za Upravljanje radioaktivnim otpadom</p>

<p>1.Qeveria me propozim të Agjencisë miraton programin kombëtar për menaxhimin e mbetjeve radioaktive.</p> <p>2.Programi kombëtar për menaxhimin e mbetjeve radioaktive duhet të sigurojë:</p> <p>2.1.Trajtimin e të gjitha llojeve të mbetjeve radioaktive, përfshirë lëndët djegëse të shpenzuara, nga prodhimi deri te deponimi;</p> <p>2.2.Nëse mbetjet radioaktive apo lëndët djegëse të shpenzuara janë dërguar për përpunim ose ripërpunim në një shtet anëtar të BE-së ose në një vend të tretë, përgjegjësia përfundimtare për depozitim të sigurt dhe të përgjegjshëm të këtyre materialeve, duke përfshirë çdo mbetje si nën-produkt, do t'i mbetet Republikës së Kosovës.</p> <p>2.3.Mbetjet radioaktive do të depozitohen në Republikën e Kosovës, përveç nëse në kohën e dërgimit ka një marrëveshje e cila duke marrë parasysh kriteret e vendosura nga Komisioni në përputhje me nenin 16 (2) të Direktivës 2006/117 / Euratom, ka hyrë në fuqi ndërmjet shtetit anëtar përkatës dhe një Shteti tjetër Anëtar ose një vendi të tretë për të përdorur një objekt të depozitimit në njërin prej tyre.</p>	<p>1.The Government shall adopt the national programme for radioactive waste management.</p> <p>2.The national programme for radioactive waste management shall ensure:</p> <p>2.1.Treatment of all types of radioactive waste, including spent fuel, from generation to disposal;</p> <p>2.2.If radioactive waste or spent fuel is shipped for processing or reprocessing to a EU Member State or a third country, the ultimate responsibility for the safe and responsible disposal of those materials, including any waste as a by-product, shall remain on the Republic of Kosovo;</p> <p>2.3.Radioactive waste shall be disposed of in the Republic of Kosovo, unless at the time of shipment an agreement, taking into account the criteria established by the Commission in accordance with Article 16(2) of Directive 2006/117/Euratom, has entered into force between the Member State concerned and another Member State or a third country to use a disposal facility in one of them.</p>	<p>1.Vlada, odobrava nacionalni program za upravljanje radioaktivnim otpadom.</p> <p>2.Nacionalni program za upravljanje radioaktivnim otpadom obezbeđuje da:</p> <p>2.1.Tretman svih vrsta radioaktivnih otpada, uključujući i korišćeno gorivo od generisanja do odlaganja;</p> <p>2.2.U slučaju kada se radioaktivni otpad ili istrošeno gorivo šalju na preradu ili ponovnu preradu u države članica EU ili u treću zemlju, konačna odgovornost za sigurno i odgovorno odlaganje tih materijala, uključujući sav otpad koji je nastao kao nusproizvod, ostaje Republici Kosovo;</p> <p>2.3.Radioaktivni otpad se odlaže u Republici Kosovo, osim ako u trenutku njegovog slanja između predmetne države članice i druge države članice ili treće zemlje na snagu nije stupio sporazum o upotrebi odlagališta u nekoj od tih država, pri čemu se uzimaju u obzir merila koja je usvojila Komisija u skladu sa članom 16. stavom 2. Direktivu 2006/117 / Euratom.</p>
--	--	---

<p align="center">Neni 30 Menaxhimi i mbetjeve radioaktive</p>	<p align="center">Neni 30 Radioactive waste management</p>	<p align="center">Član 30 Upravljanje radioaktivnim otpadom</p>
<p>1. Qeveria, me propozim të Agjencisë, nxjerr rregullore për menaxhimin e mbetjeve radioaktive për:</p> <p>1.1. Skemën kombëtare të klasifikimit të mbetjeve radioaktive, duke marrë parasysh llojet dhe vetitë e veçanta të mbetjeve radioaktive.</p> <p>1.2. Përmbajtjen e programit kombëtar për menaxhimin e mbetjeve radioaktive;</p> <p>1.3. Detyrimet kombëtare dhe ndërkombëtare të raportimit për mbetjet radioaktive;</p> <p>1.4. Kërkesat për menaxhimin e mbetjeve radioaktive duke zbatuar qasjen e shkallëzuar;</p> <p>1.5. Kërkesat për deponimin e mbetjeve radioaktive.</p> <p>2. Ndërmarrja e cila ushtron praktika, për të siguruar që në të gjitha fazat e menaxhimit të mbetjeve radioaktive personat, shoqëria dhe mjedisi janë të mbrojtur në mënyrë të duhur ndaj rreziqeve radiologjike, merr hapat e nevojshëm për:</p>	<p>1. The Government, with the proposal of the Agency, shall issue regulation on radioactive waste management for:</p> <p>1.1. National radioactive waste classification scheme, taking fully into account the specific types and properties of radioactive waste,</p> <p>1.2. Content of the National radioactive waste management programme;</p> <p>1.3. Reporting obligations on radioactive waste, national and international;</p> <p>1.4. Implementing graded approach, requirements for radioactive waste management;</p> <p>1.5. Requirements for disposal of radioactive waste.</p> <p>2. Undertaking performing practice, to ensure that at all stages of radioactive waste management individuals, society and the environment are adequately protected against radiological hazards, shall take the appropriate steps to:</p>	<p>1. Vlada, na predlog Agencije, izdaje uredbu o upravljanju radioaktivnim otpadom za:</p> <p>1.1. Nacionalnoj šemi klasifikacije radioaktivnog otpada, uzimajući u potpunosti u obzir specifične vrste i osobine radioaktivnog otpada.</p> <p>1.2. Sadržaj Nacionalnog radioaktivnog programa upravljanja otpadom;</p> <p>1.3. Nacionalne i međunarodne Obaveze izveštavanja o radioaktivnom otpadu;</p> <p>1.4. Primena stepenovanog pristupa, uslova za popravlanje radioaktivnim otpadom;</p> <p>1.5. Uslovi za odlaganje radioaktivnog otpada.</p> <p>2. Preduzeće koji u delatnosti obavlja operacije, treba da obezbedi da u svim fazama upravljanja radioaktivnim otpadom, pojedinci, društvo i okruženje budu prikladno zaštićeni od radiološkog</p>

<p>2.1.Hartimin e planit për menaxhimin e mbetjeve radioaktive;</p> <p>2.2.Të mbajnë burime të mjaftueshme financiare dhe njerëzore për të përmbushur detyrimet në lidhje me sigurinë e menaxhimit të mbetjeve radioaktive</p> <p>2.3.Sigurinë që gjenerimi i mbetjeve radioaktive mbahet në nivelin më të ulët të mundshëm;</p> <p>2.4.Të marrë parasysh ndërvarësinë dhe lidhjet në mes hapave të ndryshëm të menaxhimit të mbetjeve radioaktive;</p> <p>2.5.Ndarjen e mbetjeve radioaktive sipas skemës kombëtare të klasifikimit të mbetjeve radioaktive;</p> <p>2.6.Sigurinë për mbrojtjen efektive të personave, shoqërisë dhe mjedisit, duke zbatuar metoda të përshtatshme të mbrojtjes të cilat janë të miratuara nga Agjencia;</p> <p>2.7.Të marrë parasysh rreziqet biologjike, kimike dhe të tjera të cilat</p>	<p>2.1.Establish a radioactive waste management plan;</p> <p>2.2.Maintain adequate financial and human resources to fulfil their obligations with respect to the safety of radioactive waste management</p> <p>2.3.Ensure that the generation of radioactive waste is kept to the minimum practicable;</p> <p>2.4.Take into account interdependencies among the different steps in radioactive waste management;</p> <p>2.5.Segregate radioactive waste according to national radioactive waste classification scheme;</p> <p>2.6.Provide for effective protection of individuals, society and the environment, by applying suitable protective methods as approved by the Agency;</p> <p>2.7.Take into account the biological, chemical and other hazards that may be</p>	<p>rizika, i preduzimaju odgovarajuće korake radi sledećeg:</p> <p>2.1.Postavljanje plana upravljanja radioaktivnim otpadom;</p> <p>2.2.Održavati odgovarajuće finansijske i ljudske resurse potrebne za ispunjavanje svojih obaveza u vezi sa bezbednim upravljanjem radioaktivnog otpada</p> <p>2.3.Obezbeđivanje da se stvaranje radioaktivnog otpada drži na praktičnom minimumu;</p> <p>2.4.Uzimajući u obzir međuzavisnosti i povezanosti među različitim koracima i u pravljenju radioaktivnim otpadom;</p> <p>2.5.Odvajanje radioaktivnog otpada u skladi sa nacionalnom šemom klasifikacije radioaktivnog otpada;</p> <p>2.6.Pružanje delotvorne zaštite za pojedine, društvo i životnu sredinu, primenom podobnih zaštitnih metoda kako je odobrila Agencija;</p> <p>2.7.Uzimanje u obzir bioloških, hemijskih i drugih rizika koji mogu biti</p>
---	--	---

<p>mund të jenë të ndërlidhura me menaxhimin e mbetjeve radioaktive;</p> <p>2.8.Mënjanimin e vendosjes së mbetjeve të tepërta radioaktive për gjeneratat e ardhshme;</p> <p>2.9.Mbulimin e shpenzimeve të menaxhimit të mbetjeve radioaktive;</p> <p>2.10.Transferimin e mbetjeve radioaktive në magazinë.</p> <p>3.Përgjegjësinë për sigurinë dhe sigurimin e mbetjeve radioaktive për të cilat nuk mund të përcaktohet pronari ose subjekti i autorizuar e mban Qeveria.</p> <p>4.Agjencia mund të lirojë mbetjet radioaktive nga kontrolli rregullator nëse justifikohet me skenar të njohur të veprimit.</p> <p style="text-align: center;">Neni 31 Objekti për magazinimin e mbetjeve radioaktive</p> <p>1.Qeveria, me propozim të Agjencisë, nxjerr rregullore për objektin për magazinimin e mbetjeve radioaktive për kërkesat për kushtet e lokacionit, projektimit, ndërtimit, komisionimit,</p>	<p>associated with radioactive waste management;</p> <p>2.8.Avoid imposing undue radioactive waste on future generations;</p> <p>2.9.Cover the cost of radioactive waste management;</p> <p>2.10.Transfer the radioactive waste to storage facility.</p> <p>3.The responsibility for ensuring the safety and security of radioactive waste for which no authorized person or entity can be determined shall rest with the Government.</p> <p>4.The Agency may release radioactive waste from regulatory control if justified through known scenario.</p> <p style="text-align: center;">Article 31 Radioactive waste storage facility</p> <p>1.The Government, with the proposal of the Agency, shall issue regulation on radioactive waste storage facility on the requirements for conditions for sitting, design, construction, commissioning,</p>	<p>povezani sa upravljanjem radioaktivnim otpadom;</p> <p>2.8.Izbegavanje postavljanja nepotrebnog radioaktivnog otpada budućim generacijama;</p> <p>2.9.Pokrivanje troškova upravljanje radioaktivnim otpadom;</p> <p>2.10.Transfer radioaktivnog otpada do smeštajnog objekta.</p> <p>3.Odgovornost za obezbeđivanje sigurnosti i bezbednosti radioaktivnog otpada za koji se ne može utvrditi ovlašćeno lice ili Preduzeće, ostaje na teret Vlade.</p> <p>4.Agencija može osloboditi radioaktivni otpad od regulativne kontrole ukoliko je to opravdano putem poznatog scenarija.</p> <p style="text-align: center;">Član 31 Objekat za skladištenje radioaktivnog otpada</p> <p>1.Vlada, na predlog Agencije, izdaje uredbu o objektu za skladištenje radioaktivnog otpada o kriterijumima za postavljanje, gradnju, projektiranje, komisioniranje, operaciju i demisioniranje</p>
---	---	--

<p>operimit dhe dekomisionimit të objektit për magazinim, kërkesat për siguri, përmbajtjen e Raportit të Analizës së Sigurisë si dhe për dokumentacionin tjetër të sigurisë që do të krijohet, përdoret dhe mirëmbahet nga ndërmarrja.</p> <p>2.Qeveria siguron:</p> <p>2.1.Ndërtimin dhe operimin e objektit për magazinimin e mbetjeve radioaktive për të pranuar, trajtuar dhe magazinuar mbetjet radioaktive nga ndërmarrjet të cilat ushtrojnë praktika dhe për të magazinuar mbetjet deri në deponimin e tyre;</p> <p>2.2.Që objekti për magazinimin e mbetjeve radioaktive ka kapacitet të mjaftueshëm për të akomoduar të gjitha mbetjet radioaktive të gjeneruara nga operimet normale dhe atyre në rast aksidenti;</p> <p>2.3.Që objekti për magazinimin e mbetjeve operohet nga një ndërmarrje, shpenzimet e së cilës i mbulon poseduesi i mbetjeve radioaktive në momentin e transferit të mbetjeve në objekt;</p> <p>2.4.Kriteret e kontrollit rregullator për përcaktimin e lokacionit, ndërtimit,</p>	<p>operation and decommissioning of storage facility, safety requirements, content of Safety Case and for other safety documentation to be established, used and maintained by undertaking.</p> <p>2.The Government shall ensure:</p> <p>2.1.The construction and operation of radioactive waste storage facility to receive, condition and store radioactive waste from undertakings performing practice and to store the waste until its disposal;</p> <p>2.2.The waste storage facility shall have sufficient capacity to accommodate all radioactive waste arising from normal operation and in case of an accident;</p> <p>2.3.The waste storage facility shall be operated, by an undertaking on cost recovery basis from the holders of radioactive waste upon transfer of it to storage facility;</p> <p>2.4.Criteria for regulatory control for siting, construction, commissioning,</p>	<p>objekta za skladištenje, bezbednosne zahteve, sadržaj sigurnosnog kompleta, kao za ostalu bezbednosno dokumentaciju koja je potrebna, koristi i održava od preduzeća .</p> <p>2.Vlada obezbeđuje sledeće:</p> <p>2.1.Izgradnja i rad objekta za skladištenje radioaktivnog otpada koji prima, uređuje i skladišti radioaktivni otpad od preduzaca koji izvršava aktivnosti skladišti za čuvanje otpada do njegovog odlaganja;</p> <p>2.2.Objekat za skladištenje otpada ima dovoljno kapaciteta za smeštaj svega radioaktivnih otpada koji dolazi iz normalnih operacija, kao i u slučaju akcidenta;</p> <p>2.3.Objekat za smeštanje otpada se vodi preko subjekta koji preuzima aktivnosti na bazi nadoknadi troškova od posednika radioaktivnog otpada nekog njegovog transfera u objekat za skladištenje;</p> <p>2.4.Kriterijumi za regulatornu kontrolu za postavljanje, konstrukciju za</p>
--	---	---

<p>komisionimit, operimit dhe dekomisionimit të objektit për magazinimin e mbetjeve radioaktive;</p> <p>2.5.Vlerësimin e ndikimit radiologjik të objektit për magazinimin e mbetjeve radioaktive në shtetet tjera, përfshirë të dhënat e përgjithshme që kanë të bëjnë me objektin, dhe ju ofrohet atyre shteteve sipas kërkesës, për të ua mundësuar vlerësimin e ndikimit të mundshëm të objektit në sigurinë e territorit të tyre.</p> <p style="text-align: center;">Neni 32 Operimi në objektin për magazinimin e mbetjeve radioaktive</p> <p>1.Ndërmarrja siguron që:</p> <p>1.1.Dokumentacioni i sigurisë mirëmbahet për të paraqitur gjendjen aktuale të objektit për magazinimin e mbetjeve radioaktive;</p> <p>1.2.Objekti operon në përputhshmëri me kërkesat e miratuara për projektim dhe siguri;</p> <p>1.3.Kufijtë operativ dhe kushtet e operimit respektohen;</p>	<p>operation and decommission for radioactive waste storage facility;</p> <p>2.5.The radiological impact of storage facilities facility, on other countries shall be assessed and provided to them, upon their request, with general data relating to the facility to enable them to evaluate the likely safety impact of the facility upon their territory.</p> <p style="text-align: center;">Article 32 Operation of radioactive waste storage facility</p> <p>1.The undertaking shall ensure that:</p> <p>1.1.Safety documentation shall be maintained to present the actual state of radioactive waste storage facility;</p> <p>1.2.Facility is operating in compliance with approved design and safety requirements;</p> <p>1.3.Operational limits and conditions, are respected;</p>	<p>komisioniranje, operacije i demisioniranje za objekat za skladištenje radioaktivnog otpada;</p> <p>2.5.Radiološki uticaj objekta za skladištenje otpada na druge zemlje biće procenjen i njima dostavljen na njihov zahtev, sa generalnim podacima koji se odnose na objekat kako bi im bilo omogućeno da procene moguć bezbednosni uticaj ovog objekta na njihovu teritoriju.</p> <p style="text-align: center;">Član 32 Operacije objekta za skladištenje radioaktivnog otpada</p> <p>1.Preduzeće obezbeđuje sledeće:</p> <p>1.1.Dokumentacije o bezbednosti se održava tako da predstavlja stvarno stanje objekta za smeštaj radioaktivnog otpada;</p> <p>1.2.Objekat funkcioniše u skladu sa odobrenim dizajnom i bezbednosnim zahtevima;</p> <p>1.3.Operativne granice i uslovi se poštuju;</p>
--	---	---

<p>1.4.Monitorimi radiologjik do të kryhet para operimit, gjatë operimit dhe pas mbylljes;</p> <p>1.5.Operimi, mirëmbajtja, monitorimi, inspektimi, dhe testimi i menaxhimit të mbetjeve radioaktive do të kryhet në përputhje me legjislacionin në fuqi;</p> <p>1.6.Mbështetja teknike dhe inxhinierike është në dispozicion përgjatë gjithë kohëzgjatjes së operimit të objektit;</p> <p>1.7.Zbatohen procedurat për kategorizimin dhe ndarjen e mbetjeve radioaktive;</p> <p>1.8.Incidentet me ndikim për sigurinë raportohen menjëherë tek Agjencia;</p> <p>1.9.Ndryshimet që kanë ndikim në sigurinë e objektit raportohen tek Agjencia para implementimit të ndryshimit;</p> <p>1.10.Janë vendosur programe për mbledhjen dhe analizën e përvojës relevante të operimit;</p> <p>1.11.Planet për mbylljen e objektit për deponim përgatiten dhe përditësohen përgjatë gjithë fazave të operimit të objektit duke përdorur të dhënat e marra</p>	<p>1.4.Preoperational, operational and post closure radiation monitoring is being conducted;</p> <p>1.5.Operation, maintenance, monitoring, inspection and testing of a radioactive waste management facility are conducted;</p> <p>1.6.Engineering and technical support are available throughout the operating lifetime of a facility;</p> <p>1.7.Procedures for characterization and segregation of radioactive waste are applied;</p> <p>1.8.Incidents significant for safety are reported in a timely manner to the Agency;</p> <p>1.9.Modification of facility significant for safety shall be notified to the agency prior implementation of modification;</p> <p>1.10.Programmes to collect and analyze relevant operating experience are established;</p> <p>1.11.Plans for the closure of a disposal facility are prepared and updated during all stages of facility using information obtained during the operating lifetime of</p>	<p>1.4.Vrsenje radioloskog nadgledanja pred-operativne, operativne i nakon zatvaranja;</p> <p>1.5.Operiranje, održavanje, nadgledanje, inspekcija, i testiranje objekta za upravljanje radio aktivnim otpadom obavljaju se u skladu sa važećim zakonodavstvom;</p> <p>1.6.Inženjerska i tehnička podrška su na raspolaganju tokom čitavog radnog veka objekta;</p> <p>1.7.Procedure za karakterizaciju i odvajanje radioaktivnog otpada se primenjuju;</p> <p>1.8.Incidenti koji su značajni za bezbednost se blagovremeno prijavljuju agenciji;</p> <p>1.9.Modifikacije objekta koje su značajne za bezbednost se najavljuju agenciji pre sprovođenja modifikacije;</p> <p>1.10.Uspostavljeni su programi za sakupljanje i analizu relevantnog operativnog iskustva;</p> <p>1.11.Planovi za zatvaranje objekta za odlaganje su pripremljeni i ažurirani tokom svih faza korišćenja objekta, uz korišćenja informacija pribavljenih tokom radnog</p>
--	--	--

<p>gjatë kohëzgjatjes së operimit të objektit dhe rishikohen nga Agjencia.</p> <p style="text-align: center;">Neni 33 Instalimet bërthamore</p> <p>Qeveria, me propozim të Agjencisë, nxjerr rregullore për instalimet bërthamore për kushtet e lokacionit, projektimit, ndërtimit, komisionimit, operimit dhe dekomisionimit të instalimit bërthamor, kërkesat për siguri, përmbajtjen e Raportit të Analizës së Sigurisë si dhe për dokumentacionin tjetër të sigurisë që do të krijohet, përdoret dhe mirëmbahet nga ndërmarrja.</p>	<p>that facility and are reviewed by the agency.</p> <p style="text-align: center;">Article 33 Nuclear installations</p> <p>The Government, with the proposal of the Agency, shall issue regulation on nuclear installations on the requirements for conditions for sitting, design, construction, commissioning, operation and decommissioning of nuclear installations, safety requirements, content of Safety Case and for other safety documentation to be established, used and maintained by undertaking.</p>	<p>veka tog objekta i njih revidira i pregleda Agjencia.</p> <p style="text-align: center;">Član 33 Nuklearne instalacije</p> <p>Vlada, uz predlog agencije izdaje uredbu o nuklearnim instalacijama za postavljanje, projektiranje, izgradnju, komisioniranje, operiranje, i dekomisioniranje nuklearnih instalacija, sadržaju sigurnosnog seta pripremljenog na osnovu dokumentacije koja se izdaje, koristi i održava od preduzeća.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 34 Operimi i objekteve bërthamore</p> <p>1.Ndërmarrja siguron që:</p> <p>1.1.Dokumentacioni i sigurisë nga neni 33 mirëmbahet për të paraqitur gjendjen aktuale të objektit;</p> <p>1.2.Objekti bërthamor operon në përputhshmëri me kërkesat e miratuara për projektim dhe siguri;</p> <p>1.3.Kufizimet dhe kushtet operative respektohen;</p>	<p style="text-align: center;">Article 34 Operation of nuclear installations</p> <p>1.The undertaking shall ensure that:</p> <p>1.1.Safety documentation from Article 33 be maintained to present the actual state of facility;</p> <p>1.2.Nuclear installation is operating in compliance with approved design and safety requirements;</p> <p>1.3.Operational limits and conditions, are respected;</p>	<p style="text-align: center;">Član 34 Operacije nuklearnih instalacija</p> <p>1.Preduzece obezbeđuje sledeće:</p> <p>1.1.Bezbednosna dokumentacija iz člana 33 da bude održava tako da izlaže stvarno stanje objekta;</p> <p>1.2.Nuklearna instalacija funkcioniše u skladu sa odobrenim dizajnom i sigurnosnim zahtjevima;</p> <p>1.3.Operativni limiti i uslovi se poštuju;</p>

<p>1.4.Operimi, mirëmbajtja, monitorimi, inspektimi dhe testimi i objektit kryhen në përputhshmëri me proceduat e përcaktuara;</p> <p>1.5.Mbështetja teknike dhe inxhinierike është në dispozicion përgjatë kohëzgjatjes së operimit të objektit;</p> <p>1.6.Incidentet që kanë ndikim në sigurinë raportohen menjëherë tek Agjencia;</p> <p>1.7.Ndryshimet në objektin bërthamor, që janë të rëndësishme për sigurinë, raportohen tek Agjencia para zbatimit;</p> <p>1.8.Programet për mbledhjen dhe analizën e përvojës relevante të operimit;</p> <p>1.9.Planet për mbylljen e një objekti bërthamor përgatiten dhe përditësohen duke përdorur të dhënat e marra gjatë kohëzgjatjes së operimit të objektit dhe rishikohen nga Agjencia.</p>	<p>1.4.Operation, maintenance, monitoring, inspection and testing of installation are conducted in accordance with established procedures;</p> <p>1.5.Engineering and technical support are available throughout the operating lifetime of a facility;</p> <p>1.6.Incidents significant to safety are reported in a timely manner to the agency;</p> <p>1.7.Modification of nuclear installation that are significant for safety shall be reported to the agency prior implementation;</p> <p>1.8.Programmes to collect and analyse relevant operating experience are established;</p> <p>1.9.Decommissioning plans for nuclear installation are prepared and updated using information obtained during the operating lifetime of that facility, and are reviewed by the Agency.</p>	<p>1.4.Operacije, održavanje, nagledanje, inspekcija i testiranje instalacije se sprovode u skladu sa utvrđenim procedurama prema zakonu na snazi;</p> <p>1.5.Inženjerska i tehnička podrška su na raspolaganju tokom radnog veka objekta;</p> <p>1.6.Incidenti koji su značajni za bezbednost prijavljuju se blagovremeno Agenciji;</p> <p>1.7.Modifikacije nuklearne instalacije koje su značajne za bezbednost prijavljuju se agenciji pre implementacije;</p> <p>1.8.Uspostavlja se programi za sakupljanje i analizu relevantnih operativnih iskustava;</p> <p>1.9.Planovi za dekomisioniranje nuklearnih instalacija se pripremaju i ažuriraju uz korišćenje informacija pribavljenih tokom operativnog radnog veka datog objekta, a Agencija ih pregleda i revidira</p>
---	--	--

KAPITULLI V - TRANSPORTI, SIGURIMI DHE MOSPËRHAPJA	CHAPTER V - TRANSPORT, SECURITY, ANDNONPROLIFERATION	POGLAVLJE V - TRANSPORT, BEZBEDNOST I BORBA PROTIV PROLIFERACIJE
<p style="text-align: center;">Neni 35</p> <p style="text-align: center;">Transporti dhe kalimi tranzit i materialeve radioaktive</p> <p>1.Qeveria me propozim të Agjencisë, nxjerr rregullore për transportin e mbetjeve radioaktive dhe materialeve bërthamore dhe burimeve të mbyllura me aktivitet të lartë në territorin e Republikës së Kosovës.</p> <p>2.Transporti i mbetjeve radioaktive, materialeve bërthamore ose burimeve të mbyllura me aktivitet të lartë përmes territorit të Republikës së Kosovës i nënshtrohet autorizimit nga Agjencia..</p>	<p style="text-align: center;">Article 35</p> <p style="text-align: center;">Transport and transit of radioactive material</p> <p>1.The Government, with the proposal of the Agency, shall issue regulation on shipment of radioactive waste and nuclear material and high active sealed sources through the territory of the Republic of Kosovo.</p> <p>2.Shipment of radioactive waste, of nuclear material or high active sealed sources through the territory of the Republic of Kosovo is subject of authorisation by the Agency.</p>	<p style="text-align: center;">Član 35</p> <p style="text-align: center;">Transport i tranzit radioaktivnog materijala</p> <p>1.Vlada, uz predlog agencije izdaje uredbu o transportu radioaktivnog otpada i nuklearnog materijala i visokih aktivnih zatvorenim izvorima preko teritorije Republike Kosovo.</p> <p>2.Tranzit radioaktivnog otpada, nuklearnog materijala ili visokih aktivnih zatvorenim izvorima preko teritorije Republike Kosovo podleže autorizaciji Agencije.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 36</p> <p style="text-align: center;">Mbrojtja fizike dhe sigurimi i burimeve</p> <p>1.Qeveria me propozim të Agjencisë, nxjerr rregullore për mbrojtjen fizike dhe sigurinë e burimeve radioaktive dhe materialeve bërthamore.</p> <p>2.Ndërmarrja e cila ka në pronësi materiale bërthamore ose radioaktive është përgjegjëse kryesore për të siguruar mbrojtjen fizike të atyre materialeve dhe të</p>	<p style="text-align: center;">Article 36</p> <p style="text-align: center;">Physical protection and security of sources</p> <p>1.The Government, with the proposal of the Agency, shall issue regulation on physical protection and security of radioactive sources and nuclear material.</p> <p>2.Undertaking in possession of nuclear or other radioactive material is primarily responsible for ensuring the physical protection of such material and related</p>	<p style="text-align: center;">Član 36</p> <p style="text-align: center;">Fizička zaštita i bezbednost izbora</p> <p>1.Vlada, uz predlog agencije izdaje uredbu o fizičkoj zaštiti i sigurnosti radioaktivnih izvora i nuklearnog materijala.</p> <p>2.Preduzeće koji ima u posedu nuklearni ili drugi aktivni materijal je prvi odgovoran za obezbeđivanje fizičke zaštiti tekovog materijala i odgovarajućeg objekata i</p>

<p>objekteve të ndërlidhura dhe vendosë masat e sigurisë dhe mbrojtjes fizike më shpenzime vetanake.</p> <p>3. Agjencia miraton masat e sigurisë dhe mbrojtjes fizike përmes autorizimit të praktikave.</p> <p>4. Agjencia, përmes organeve përgjegjëse të sigurisë, siguron që materialet bërthamore dhe radioaktive mbrohen nga vjedhja ose keqpërdorimi përgjatë transportit ndërkombëtar deri në momentin kur përgjegjësia i kalohet një shteti tjetër.</p>	<p>facilities and shall establish prescribed security or physical protection measures at its own costs.</p> <p>3. The Agency shall approve the security or physical protection measures through authorization of practices.</p> <p>4. The Agency through responsible security bodies, shall ensure that nuclear material and other radioactive material is protected against theft or sabotage during international transport until transfer of responsibility to another State.</p>	<p>uspostavlja propisane mere sigurnosti ili fizičke zaštite o sopstvenom trošku.</p> <p>3. Agencija odobrava mere sigurnosti ili fizičke zaštite preko autorizacije delatnosti.</p> <p>4. Agencija, preko odgovornih bezbednosnih organa obezbeđuje da nuklearni materijala i drugi radioaktivni materijal budu zaštićeni od krađe ili sabotaže tokom međunarodnog transporta sve do prenosa odgovornosti na drugu državu.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 37 Mospërhapja bërthamore</p>	<p style="text-align: center;">Article 37 Nuclear non-proliferation</p>	<p style="text-align: center;">Član 37 Nuklearna anti-proliferacija</p>
<p>1. Qeveria me propozim të Agjencisë, nxjerr rregullore për sigurim të materialit bërthamor.</p> <p>2. Materiali bërthamor në territorin e Republikës së Kosovës përdoret vetëm për aktivitete paqësore.</p> <p>3. Vetëm ndërmarrjet e autorizuar mund të kenë në pronësi material të pasuruar bërthamor.</p> <p>4. Ndërmarrja cakton një sistem për kontabilitetin dhe kontrollin e materialit bërthamor në pronësi të saj dhe i raporton</p>	<p>1. The Government, with the proposal of the Agency, shall issue regulation on safeguard of nuclear material.</p> <p>2. Nuclear material and on territory of the Republic of Kosovo shall be used only for peaceful activities.</p> <p>3. Only the authorized undertakings may possess enriched nuclear material.</p> <p>4. Undertakings shall establish a system for accountancy and control of nuclear material in their possession and shall report</p>	<p>1. Vlada, uz predlog agencije izdaje uredbu o zaštiti nuklearnog materijala.</p> <p>2. Nuklearni materijal na teritoriji Republike Kosovo koriste se samo za miroljubive aktivnosti;</p> <p>3. Samo autorizovana preduzeća mogu posedovati obogaćeni nuklearni materijal.</p> <p>4. Preduzeća uspostavljaју sistem odgovornosti i kontrole nad nuklearnim materijalom u njihovom posedu i</p>

<p>Agjencisë për çdo ndryshim në inventar dhe në baza vjetore para fundit të muajit mars të vitit aktual për vitin paraprak.</p> <p>5.Ndërmarrja i raporton Agjencisë dhe Policisë së Kosovës menjëherë në rast të humbjes të kontrollit mbi materialin bërthamor, qasjes së paautorizuar ose keqpërdorimit i cili përfshin materiale bërthamore.</p> <p>6.Ndërmarrja e cila posedon material bërthamor, në përputhshmëri me marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara, siguron:</p> <p>6.1.Inspektimin bazuar në marrëveshjet ndërkombëtare në prezencën e personelit të Agjencisë;</p> <p>6.2.Instalimin, mirëmbajtjen dhe operimin e pajisjeve mbikëqyrëse për kontrollin e materialit bërthamor.</p> <p>7.Agjencia krijon një sistem kombëtar për kontabilitet dhe kontroll të materialeve bërthamore dhe raporton të dhënat në përputhshmëri me marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara.</p>	<p>to the Agency any inventory change and annually before the end of March of the current year for previous year.</p> <p>5.The undertaking shall immediately report to the Agency and Police of Kosovo loss of control over nuclear material, unauthorized access to it or a sabotage involving nuclear material.</p> <p>6.Undertaking holding nuclear material shall ensure in accordance with ratified international agreements:</p> <p>6.1.The inspection based on international agreements in the presence of the Agency staff;</p> <p>6.2.Installation, maintenance and operation of surveillance equipment for control of nuclear material.</p> <p>7.The Agency shall establish a state system for accountancy and control of nuclear material and shall report information in compliance with ratified international agreements.</p>	<p>izveštavaju Agenciju o bilo kakvoj izmeni inventara na godišnjem nivou, pred kraja marta tekuće godine za prethodnu godinu.</p> <p>5.Preduzeće odma obaveštava Agenciju i Policiju Kosova o gubitku kontrole nad nuklearnim materijalom, neovlašćenom pristupu njemu ili o sabotaži koja se tiče nuklearnog materijal.</p> <p>6.Preduzeće koje poseduje nuklearni materijal u skladu sa ratifikovanim međunarodnim sporazumima obezbeđuje sledeće:</p> <p>6.1.Inspekcija na osnovnu međunarodnih sporazuma u prisustvu osoba Agencije;</p> <p>6.2.Instalacija, održavanje i operacije opreme za nadzor i kontrolu nuklearnog materijala.</p> <p>7.Agencija uspostavlja državni sistem za računovodstvo i odgovornost nad nuklearnim materijalom i izveštava i informiše shodno ratifikovanim međunarodnim sporazumima.</p>
---	---	---

KAPITULLI VI - MBAJTJA E TË DHËNAVE DHE RAPORTIMI	CHAPTER VI - RECORDKEEPING AND REPORTING	POGLAVLJE VI - VOĐENJE EVIDENCIJE I PODNOŠENJE IZVEŠTAJA
<p style="text-align: center;">Neni 38 Mbajtja e të dhënave</p> <p>Ndërmarrja mban dokumentet, regjistrat dhe dëshmitë e përcaktuara në këtë Ligj dhe rregulloret përcjellëse të tij, për t'i vënë ato në dispozicion të Agjencisë.</p> <p style="text-align: center;">Neni 39 Raportimi</p> <p>1. Të gjitha ngjarjet të cilat janë të rëndësishme për sigurinë dhe sigurimin bërthamor dhe nga rrezatimi i raportohen Agjencisë menjëherë.</p> <p>2. Ndërmarrjet të cilat ushtrojnë praktika të autorizura, shërbime teknike, ekspertët për mbrojtje nga rrezatimi, dhe ekspertët e fizikës mjekësore përgatisin raportin vjetor mbi aktivitetet e tyre dhe e dorëzojnë atë te Agjencia jo më vonë se fundi i muajit shkurt i vitit aktual për vitin paraprak.</p> <p>3. Agjencia përgatit raportin vjetor për mbrojtjen nga rrezatimi dhe sigurinë bërthamore dhe e dorëzon atë te Qeveria e Republikës së Kosovës.</p>	<p style="text-align: center;">Article 38 Recordkeeping</p> <p>The undertaking shall keep the documents, registers and evidence, defined by this Law and its subsidiary regulation, to make them available to the Agency.</p> <p style="text-align: center;">Article 39 Reporting</p> <p>1. All events that are significant for radiation or nuclear safety or security shall be reported immediately to the Agency.</p> <p>2. The undertakings performing authorised practices, technical services, radiation protection experts, and medical physics experts shall prepare the annual report on their activities and shall submit them to the Agency not later than by end of February of current year for the past year.</p> <p>3. The Agency shall prepare annual report on radiation protection and nuclear safety and shall submit it to the Government of the Republic of Kosovo.</p>	<p style="text-align: center;">Član 38 Vođenje evidencije</p> <p>Preduzeće vodi dokumente, registre i evidenciju, definisane ovim zakonom i subsidarnim aktima, i stavlja ih na raspolaganje Agenciji.</p> <p style="text-align: center;">Član 39 Podnošenje izveštaja</p> <p>1. Svi događaji koji su značajni za radijaciju ili nuklearnu sigurnost ili bezbednost prijavljuju se odam Agenciji.</p> <p>2. Preduzeće ovlašćenih delatnosti, tehničke službe, eksperti za zaštitu od radijacije, i eksperti za medicinsku fiziku pripremaju godišnje izveštaje o svojim aktivnostima i podnose ih Agenciji najkasnije do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.</p> <p>3. Agencija priprema godišnji izveštaj o zaštiti od radijacije i nuklearnoj sigurnosti i podnosi ga Vladi Republike Kosovo.</p>

KAPITULLI VII MBROJTJA NGA RREZATIMI JOJONIZUES	CHAPTER VII PROTECTION AGAINST NON-IONIZING RADIATION	POGLAVLJE VII ZAŠTITA OD NE-JONIZUJUĆE ZRAČENJA
<p style="text-align: center;">Neni 40 Masat mbrojtëse nga rrezatimi jo-jonizues</p> <p>1. Qeveria, me propozim të Agjencisë, nxjerr rregullore për masat që synojnë mbrojtjen e publikut dhe të punonjësve nga efektet e dëmshme në shëndet si rezultat i ekspozimit të tyre ndaj rrezatimit jo-jonizues në intervalin e frekuencave 0-300GHz, duke përfshirë:</p> <p>1.1. Kufijtë për ekspozimin e popullatës ndaj rrezatimit jo-jonizues;</p> <p>1.2. Kërkesat për autorizim të praktikave të cilat shkaktojnë rrezatim jo-jonizues;</p> <p>1.3. Përgjegjësitë e ndërmarrjeve që shkaktojnë rrezatim jo-jonizues;</p> <p>1.4. Monitorimin e ekspozimit ndaj rrezatimit jo-jonizues;</p>	<p style="text-align: center;">Article 40 Non-ionizing radiation protection measures</p> <p>1. The Government, with the proposal of the Agency, shall issue regulation to protect the public and workers from the harmful effect in health as a result of their exposure to non-ionizing radiation of the frequency interval 0-300GHz, including:</p> <p>1.1. Limits for exposure of population to non-ionizing radiation;</p> <p>1.2. Requirements for authorisation for practices causing non-ionizing radiation;</p> <p>1.3. Responsibilities of the undertakings causing non-ionizing radiation;</p> <p>1.4. Monitoring of non-ionizing radiation exposure;</p>	<p style="text-align: center;">Član 40 Mere zaštite od ne-jonizujućí zraćenja</p> <p>1. Vlada uz predlog Agencije izdaje uredbu za zaštitu javnosti i radnika od štetnih efekata po zdravlje kao rezultat njihove izloženosti ne-jonizuju čem zračenju u intervalu frekvencije 0-300GHz, uključujućí ovde i sledeće:</p> <p>1.1. Limiti za izloženost stanovništva ne-jonizujućí zračenju;</p> <p>1.2. Zahtevi za autorizaciju delatnosti koji prouzrokuju ne-jonizirajućí zraci;</p> <p>1.3. Odgovornosti za operatere koji prouzrokuju ne-jonizujućí zraćenja;</p> <p>1.4. Nadgledanje izloženosti ne-jonizuju čem zračenju;</p>

<p>1.5.Masat teknike, organizative dhe të tjera për zbatimin e mbrojtjes nga rrezatimi jo-jonizues;</p> <p>1.6.Mbajtjen e të dhënave për burimet e rrezatimit jo-jonizues dhe ndërmarrjet që i përdorin ato;</p> <p>1.7.Edukimin dhe trajnimin profesional të personelit në fushën e mbrojtjes nga rrezatimi jo-jonizues;</p> <p>2.Agjencia merr masa për të zbuluar prezencën e rrezatimit, gjetjen e rrezikshmërisë, mbrojtjen nga rrezatimi jo-jonizues në mjedis, dhe kontrollin sistematik të nivelit të rrezatimit jo-jonizues në mjedis;</p> <p>4.Programi i hulumtimit sistematik të nivelit të rrezatimit jo-jonizues në mjedis hartohet nga ndërmarrja, nëse i plotëson kushtet e caktuara nga Agjencia me rregullore.</p> <p>5.Personat juridikë në paragrafin 4 të këtij neni, të cilët ushtrojnë punë të hulumtimit sistematik të nivelit të rrezatimit jo-jonizues në mjedis, obligohen që brenda një viti të prezentojnë raportin vjetor në Agjenci, për rezultatet e hulumtimit të</p>	<p>1.5.Technical, organizational and other measures for the implementation of non-ionizing radiation protection;</p> <p>1.6.Recordkeeping on non-ionizing radiation sources and undertakings using them;</p> <p>1.7.Education and professional training of staff in the field of non-ionizing radiation protection;</p> <p>2.The Agency shall take measures to detect the presence of radiation, finding of dangerousness, take measures of protection from non-ionizing radiation for the environment, and the systematic examination of the level of non-ionizing radiation in the environment;</p> <p>4.Systematic research program on the level non-ionizing radiation in the environment can be carried out by the undertaking, if it meets the conditions set by the Agency with regulation.</p> <p>5.Legal entities under paragraph 4 of this article, who perform work of systematic research of the level of non-ionizing radiation in the life environment, are required within one year to present an annual report to the Agency, about the results of the latest research no later than</p>	<p>1.5.Tehničke, organizacione i druge mere za implementaciju zaštite od nejonizujućem zračenju;</p> <p>1.6.Vođenje evidencije o izvorima nejonizujućeg zračenja i subjektima koji ih koriste;</p> <p>1.7.Osposobljavanje i profesionalna obuka osoblja u oblasti zaštite od nejonizujućeg zračenja;</p> <p>2.Agjencia preduzima mera da otkrije prisustvo zračenja, donosi nalaze o opasnosti, preduzima mere zaštite od nejonizujućeg zračenja za životnu sredinu i vresi sistematsko ispitivanje nivo nejonizujućeg zračenja u okruženju;</p> <p>4.Program sistematskog istraživanja o nivou nejonizujućeg zračenja u životnoj sredini može da bude sproveden od strane preduzeća ukoliko ispunjava uslove koje je Agjencia postavila uredbom.</p> <p>5.Pravna lica iz stava 4 ovog člana, koja obavljaju radove sistematskog istraživanja nivoa nejonizujućeg zračenja u životnoj sredini, imaju obavezu da u roku od godinu dana prezentuju godišnji izveštaj Agenciji o rezultatima novog istraživanja, ne kasnije</p>
--	--	--

<p>fundit jo më vonë se më 31 janar të vitit aktual për vitin paraprak.</p> <p style="text-align: center;">Neni 41 Kriteret për përdorimin e burimeve të rrezatimit jo-jonizues</p> <p>1.Qeveria, me propozim të Agjencisë, nxjerr rregullore për kushtet nën të cilat ndërmarrja mund të përdorë burimet e rrezatimit jo-jonizues.</p> <p>2.Ndërmarrja në paragrafin 1 të këtij neni mund të fillojë përdorimin e burimeve të rrezatimit jo-jonizues pas përmbushjese së kushteve për përdorimin e tyre.</p> <p>3.Ndërmarrja e cila përdor burime të rrezatimit jo-jonizues obligohet të mbajë të dhënat e këtyre burimeve dhe të caktojë një person përgjegjës për zbatimin e mbrojtjes nga rrezatimi jo-jonizues.</p> <p>4.Ndërmarrja e cila përdor rrezatim jo-jonizues obligohet të bëjë hulumtim të vazhdueshëm për matjen e nivelit të rrezatimit jo-jonizues në mjedis.</p> <p>5.Ndërmarrja obligohet të bëjë vlerësimin e parë të nivelit të rrezatimit jo-jonizues, para se të fillojë të përdor burimin e rrezatimit jo-jonizues.</p>	<p>January 31 of the current year, for the previous year.</p> <p style="text-align: center;">Article 41 Criteria for the use of non-ionizing radiation sources</p> <p>1.The Government, with the proposal of the Agency, shall issue regulation on the conditions under which undertaking may use non-ionizing radiation sources.</p> <p>2.The undertaking under paragraph 1 of this article may commence the use of non-ionizing radiation source after the fulfilment of conditions for their use.</p> <p>3.The ndertaking that uses non-ionizing radiation sources is required to keep records on these resources and designate a person responsible for the implementation of non-ionizing radiation protection.</p> <p>4.The undertaking that uses non-ionizing radiation is required to maintain research on measuring the level of non-ionizing radiation in the life environment.</p> <p>5.The undertaking is required to carry out the first assessment of the level of non-ionizing radiation, before commencing to exploit the source of non-ionizing radiation.</p>	<p>od 30 januara tekuće godine za prethodnu godinu.</p> <p style="text-align: center;">Član 41 Kriterijumi za korišćenje izvora nejonizujućeg zračenja</p> <p>1.Vlada, uz predlog Agencije izdaje uredbu o uslovima pod kojim preduzeća mogu koristiti izvore nejonizujućih zračenja.</p> <p>2.Preduzeća iz stava 1 ovog člana mogu započeti sa korišćenje izvora nejonizujućeg zračenja nakon što ispune kriterijume za njegovo korišćenje.</p> <p>3.Preduzeća koji koriste izvore nejonizujućih zračenja imaju obavezu da vode evidenciju o tim izvorima i odrede lice koje odgovorno za implementaciju zaštite od nejonizujućih zračenja.</p> <p>4.Preduzeća koji koriste nejonizujuće zračenje obavezni su da održavaju istraživanja o merenju nivoa nejonizujućeg zračenja u životnoj sredini.</p> <p>5.Od preduzeća se zahteva da sprovode prvu procenu nivoa nejonizujućih zračenja, pre započinjanja eksploatacije izvora nejonizujućeg zračenja.</p>
--	---	---

<p>6. Shpenzimet e vlerësimit të burimit mbulohen nga përdoruesi i këtyre burimeve.</p> <p style="text-align: center;">Neni 42 Ngjarjet e jashtëzakonshme</p> <p>1. Ndërmarrja është e obliguar të njoftojë Agjencinë menjëherë dhe jo më vonë se 24 orë për ngjarje të jashtëzakonshme.</p> <p>2. Njoftimi i cekur në paragrafin 1 të këtij neni, përmban të dhëna për rrethanat e ndodhjes së ngjarjes së jashtëzakonshme, vendndodhjen, rrezikun e drejtëpërdrejtë në shëndetin njerëzor si dhe përshkrim të shkurtër të masave të marra.</p>	<p>6. The costs of the source assessment shall be borne by the user of these resources.</p> <p style="text-align: center;">Article 42 Extraordinary Events</p> <p>1. The undertaking is obliged to immediately and no later than a period of 24 hours, inform the Agency on exceptional events.</p> <p>2. Notice referred to under paragraph 1 of this article, notably contains information on the occurrence of extraordinary event circumstances, location, direct danger to human health as well as a brief description of the measures taken.</p>	<p>6. Troškovi ocene izvora padaju na teret korisnika ovih resursa.</p> <p style="text-align: center;">Član 42 Vanredni događaji</p> <p>1. Preduzeće je obavezan da odmah, a nikako kasnije od 24 sata informiše Agenciju o vanrednom događaju.</p> <p>2. Obaveštenje iza stava 1 ovog člana, sadrži informacije o pojavi okolnosti vanrednog događajem, lokaciji, direktnoj opasnosti na ljudsko zdravlje kao i kratak opis preduzetih mera.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 43 Matjet e veçanta</p> <p>1. Me kërkesë të Agjencisë matje të veçanta bëhen nga shërbimi teknik për të vërtetuar ekspozimin ndaj rrezatimit jo-jonizues në mjedis.</p> <p>2. Agjencia është e ngarkuar me shpenzimet e matjeve në paragrafin 1 të këtij neni, përveç në rast se në matje është gjetur parregullsi në punë ose tejkalim i</p>	<p style="text-align: center;">Article 43 Special measurements</p> <p>1. At the request of the Agency, specific measurements shall be made by technical service to prove the non-ionizing radiation exposure in the environment.</p> <p>2. The Agency is charged with measurement costs in paragraph 1 of this article, except in case the measurement are found irregularities in work or excess of</p>	<p style="text-align: center;">Član 43 Specijalne mere</p> <p>1. Na zahtev Agencije, specifične mere preduzima tehnička služba radi dokazivanja izloženosti nejonizujućeg zračenja u okruženju.</p> <p>2. Agencija je zadužena za troškove merenja iz stava 1 ovog člana, osim u slučaju kada merenja utvrde ne regularnosti u radu ili prelazak preko</p>

<p>vlerës së kufirit të emetimit, në të cilin rast operatori paguan shpenzimet për matje.</p>	<p>the emission limit values, the operator pays the expenses for measurements.</p>	<p>granice emisije, u kom slučaju operator plaća troškove merenja.</p>
<p>KAPITULLI VIII ZBATIMI I LIGJIT DHE INSPEKTIMI</p>	<p>CHAPTER VIII LAW ENFORCEMENT AND INSPECTION</p>	<p>POGLAVLJE VIII SPROVOĐENJE ZAKONA I INSPEKCIJA</p>
<p>Neni 44 Inspektimet</p>	<p>Article 44 Inspections</p>	<p>Član 44 Inspekcija</p>
<p>1.Agjencia harton program inspektimi dhe plane vjetore të inspektimit dhe do të kryejë inspektime duke marrë parasysh shkallën dhe natyrën e mundshme të rrezikut të lidhur me praktikën, vlerësim të përgjithshëm të mbrojtjes nga rrezatimi në praktika, dhe gjendjen e pajtueshmërisë me dispozitat e miratuara në pajtim me këtë Ligj.</p> <p>2.Agjencia siguron:</p> <p>2.1.Që gjetjet nga çdo inspektim regjistrohen dhe i komunikohen ndërmarrjes së inspektuar. Nëse gjetjet kanë të bëjnë me një ose disa punonjës të jashtëm gjetjet i komunikohen edhe punëdhënësit;</p> <p>2.2.Që planet e inspektimit dhe gjetjet kryesore nga zbatimi i tyre të jenë në dispozicion të publikut.</p>	<p>1.The Agency shall establish an inspection programme and annual plans of inspections and shall carry out inspection taking into account the potential magnitude and nature of the hazard associated with practices, a general assessment of radiation protection issues in the practices, and the state of compliance with the provisions approved pursuant to this Law.</p> <p>2.The Agency shall ensure:</p> <p>2.1. Findings from each inspection are recorded and communicated to the inspected undertaking. If the findings are related to an outside worker or workers the findings shall also be communicated to the employer;</p> <p>2.2.Outlines of the inspection programmes and the main findings from their implementation are available to the public;</p>	<p>1.Agjencia utvrđuje program inspekcije i godišnje planove inspekcija i vrši inspekcije uzimajući u obzir potencijalne dimenzije i prirodu rizika povezanih sa datim delatnostima, generalnu procenu pitanja zaštite odzračenja u ovim delatnostima, kao i status usklađenosti sa odredbama iz ovog zakona.</p> <p>2.Agjencia obezbeđuje sledeće:</p> <p>2.1.Nalazi iz svake inspekcije se upisuju i prenose ispitanom subjektu. Ukoliko se nalazi odnose na spoljnog radnika ili radnike, nalazi se takođe saopštavaju poslodavcu;</p> <p>2.2.Osnovne crte programa inspekcije i glavni nalazi njihovog sprovođenja se stavljaju na raspolaganje javnosti;</p>

<p>2.3.Mekanizmat për shpërndarjen në kohë të informacionit për mbrojtje dhe siguri që ka të bëjë me përvojat e rëndësishme të nxjerra nga inspektimet, incidentet dhe aksidentet e raportuara si dhe gjetjet përkatëse të palët përkatëse, duke përfshirë prodhuesit dhe furnizuesit e burimeve të rrezatimit dhe organizatat përkatëse ndërkombëtare.</p> <p>3.Agjencia cakton inspektoret për mbikëqyrje inspektuese me kapacitete profesionale, për zbatimin e dispozitave të këtij Ligji.</p> <p>4. Funksionimi, detyrat dhe përgjegjësit e inspektoratit rregullohen me akt nënligjor të përcaktuar në nenin 8 paragrafin 3 të këtij Ligji.</p> <p style="text-align: center;">Neni 45 Përgjegjësitë e inspektorëve</p> <p>1.Në çdo rast ku inspektori i Agjencisë vlerëson që një veprim ose praktikë është ushtruar duke e shkelur këtë Ligj, duke mos zbatuar rregulloret ose kushtet e autorizimit dhe paraqet rrezik lëndimi të menjëhershëm ose dëm të konsiderueshëm të shëndetit, pronës ose mjedisit, inspektori mundet:</p>	<p>2.3.Mechanisms are in place for the timely dissemination to relevant parties, including manufacturers and suppliers of radiation sources and, where appropriate, international organisations, of protection and safety information concerning significant lessons learned from inspections and from reported incidents and accidents and related findings.</p> <p>3.The Agency shall appoint inspectors for inspection supervision with professional capacity, for implementation of the provisions of this Law.</p> <p>4.The functioning, duties and responsibilities of inspectorate are regulated by bylaw defined in Article 8 paragraph 3 of this Law.</p> <p style="text-align: center;">Article 45 Inspectors' responsibilities</p> <p>1.In any case where an inspector of the Agency assesses that an activity or practice is being conducted in violation of this Law, implementing regulations or the terms and conditions of an authorization and poses an immediate risk of injury to persons or substantial damage to property or the environment, the inspector may:</p>	<p>2.3.Uspostavljeni su mehanizmi za blagovremenu distribuciju relevantnim strankama, uključujući i proizvođače i snabdevače izvora radijacija i, gde je prikladno međunarodne organizacije, o informacijama koje se odnose na zaštitu i sigurnost, uz značajne izvučene pouke iz inspekcija i iz prijavljenih incidenata i akcidentan kao i odgovarajućih nalaza.</p> <p>3. Agencija određuje inspektore za inspeksijski nadzor sa profesionalnim kapacitetima, radi sprovođenja odredaba ovog zakona.</p> <p>4. Funkcionisanje, zadaci i dužnosti inspektorata se regulišu podzakonskim aktom, propisan u članu 8 stav 3 ovog zakona.</p> <p style="text-align: center;">Član 45 Odgovornosti inspektora</p> <p>1.U svakom slučaju gde inspektor Agencije oceni da se aktivnost ili delatnost obavlja na način koji krši ovaj zakon, implementacija uredaba ili uslova i zahteva autorizacije koja predstavlja neposredan rizika od privrede osoba ili značajne štete za imovinu ili životnu sredinu inspektor može:</p>
---	---	--

<p>1.1.Të urdhërojë menjëherë ndërprerje të përkohshme ose të përhershme të veprimit ose praktikës;</p> <p>1.2.Të urdhërojë ndërmarrjen të ndalojë punonjësit të cilët nuk i përmbushin kërkesat e zbatueshme për tu angazhuar në veprime dhe praktika;</p> <p>1.3.Të urdhërojë që materialet bërthamore ose radioaktive të cilat kanë origjinë nga një veprim ose praktikë e ndërprerë të magazinohen në mënyrë të sigurt;</p> <p>1.4.Të urdhërojë marrjen e masave të tjera për të mbrojtur njerëzit dhe mjedisin nga efektet e dëmshme të rrezatimit.</p>	<p>1.1.Immediately order the temporary or permanent suspension of the activity or practice;</p> <p>1.2.Order the undertaking to prohibit workers who do not meet applicable requirements from engaging in the activity or practice;</p> <p>1.3.Order that nuclear or radioactive material originating from a suspended activity or practice be safely and securely stored;</p> <p>1.4.Order other measures to protect people and the environment against harmful effects of radiation.</p>	<p>1.1.Odmah naložiti privremenu ili stalnu suspenziju aktivnosti ili delatnosti;</p> <p>1.2.Naložiti subjektu da zabrani radnicima koji ne ispunjavaju važeće zahteve da se angažuju u aktivnosti ili delatnosti;</p> <p>1.3.Naložiti da nuklearni ili radioaktivni materijal koji potiče iz suspendovane aktivnosti ili delatnost bude bezbedno ili sigurno uskladišten;</p> <p>1.4.Naložiti druge mere za zaštitu ljudi ili životne sredine od štetnih efekata radijacije.</p>
<p>KAPITULLI IX - SANKSIONET</p> <p>Neni 46 Kundërvajtjet</p>	<p>CHAPTER IX - SANCTIONS</p> <p>Article 46 Offences</p>	<p>POGLAVLJE IX - SANKCIJE</p> <p>Član 47 Krivična dela</p>
<p>1.Çdo person i cili nuk vepron në përputhje me këtë Ligj, rregulloret përcjellëse ose me kushtet e autorizimit u nënshtrohet sanksioneve të caktuara me Ligj.</p>	<p>1.Any person who fails to comply with the terms of this Law, applicable regulations or the terms of any authorization may be subject to the penalties established by this Law.</p>	<p>1.Svaka osoba koja se ne povinuje odredaba ovog Zakona, važećim uredbama ili uslovima bilo koje autorizacije, podložna je kaznama određenim ovim zakonom.</p>

<p>2.Dënimet administrative të caktuara nga Agjencia mundet të përfshijnë ndërprerje, ndryshim ose anulim të autorizimit.</p> <p style="text-align: center;">Neni 47 Gjobat</p> <p>1.Me gjobë në të holla në shumë prej € 500 (pesëqind) deri € 1000 (njëmijë) dënohet për shkelje personi juridik, nëse:</p> <p>1.1.Ndërmarrja nuk e regjistron burimin e rrezatimit në Agjenci;</p> <p>1.2.Transferi i brendshëm, importi dhe eksporti i burimeve kryhet në mes të ndërmarrjeve të cilat nuk kanë autorizim përkatës për të ushtruar praktikën;</p> <p>1.3.Ndërmarrja transferuese nuk e njofton Agjencinë menjëherë për tranferim të burimeve;</p> <p>1.4.Ndërmarrja e cila mban burim nuk e njofton Agjencinë menjëherë në rast të humbjes, rrjedhjes së rëndësishme, vjedhjes ose përdorimit të paautorizuar të burimit.</p> <p>1.5.Ndërmarrja nuk u ofron edukim dhe trajnim të përshtatshëm dhe informata, veçanërisht mbi pajisjet, të</p>	<p>2. Administrative penalties imposed by the Agency may include suspension, modification or revocation of an authorization.</p> <p style="text-align: center;">Article 47 Monetary penalties</p> <p>1.With fine on money from € 500 (five hundred) to € 1000 (onethousand) shall be punished for violations the legal entity, if:</p> <p>1.1.The undertaking does not register the radiation source at the Agency;</p> <p>1.2.The domestic transfer of sources, import and export of sources is conducted between undertaking not having corresponding authorization for conduct of practice;</p> <p>1.3.The transferring undertaking does not immediately notify the Agency about the transfer of sources;</p> <p>1.4.The undertaking holding a source does not notify the Agency promptly of any loss, significant leakage, theft or unauthorized use of source;</p> <p>1.5.The undertaking does not provide appropriate radiation protection education, training and information, in</p>	<p>2.Administrativne kazne koje izriče Agencije mogu biti suspenzija, modifikacije ili opoziv autorizacije.</p> <p style="text-align: center;">Član 47 Novčane kazne</p> <p>1.Novčanom kaznom od 500 (petsto) € do 1000 (hiljadu) € kazniće se za prekršaje pravno lice ukoliko:</p> <p>1.1.Preduzeće ne registruje izvor radijacije u Agenciji;</p> <p>1.2.Domaći transfer izvora, uvoz i izvoz izvora se obavlja između preduzeća koji nemaju odgovarajući autorizaciju za vršenje ove delatnosti;</p> <p>1.3.Preduzeće koji vrši transfer ne obaveštava odmah Agenciju o transferu izvora;</p> <p>1.4.Preduzeće koji drži izvor ne obaveštava odmah Agenciju o bilo kakvom odbitku, značajnom curenju, krađi ili neovlašćenom korišćenju izvora;</p> <p>1.5.Preduzeće ne obezbeđuje odgovarajuću osposobljavanja o zaštiti</p>
---	---	--

<p>gjithë personave detyrat e të cilëve kërkojnë kompetenca të caktuara në mbrojtjen nga rrezatimi, veçanërisht:</p> <p>1.5.1.Punonjësve të ekspozuar;</p> <p>1.5.2.Punonjësve potencialisht të ekspozuar ndaj burimeve jetime;</p> <p>1.5.3.Punonjësve emergjentë;</p> <p>1.5.4.Punonjësve profesional të ekspozuar në shëndetësi;</p> <p>1.6.Trajnimi dhe ndarja e të dhënave nuk përsëritet në intervale të përshtatshme dhe nuk dokumentohet;</p> <p>1.7.Ndërmarrja nuk siguron për punëtorët mbikëqyrjen mjekësore nga shërbimi i njohur i mjekësisë së punës, për:</p> <p>1.7.1.Mbikëqyrjen mjekësore për punëtorët e ekspozuar;</p> <p>1.7.2.Sigurimin e klasifikimit mjekësor për punonjësit;</p>	<p>particular on equipment, to all individuals whose tasks require specific competences in radiation protection, in particular:</p> <p>1.5.1.To exposed workers;</p> <p>1.5.2.To workers potentially exposed to orphan sources;</p> <p>1.5.3.To emergency workers;</p> <p>1.5.4.To exposed professional workers in medicine;</p> <p>1.6.The provision of training and information is not repeated at appropriate intervals and documented;</p> <p>1.7.The undertaking does not ensure for workers a medical surveillance by recognized occupational health services for:</p> <p>1.7.1.Medical surveillance of exposed workers;</p> <p>1.7.2.Obtaining medical classification for workers;</p>	<p>od zraçenja, obuku i informisanje, naroçito o opremi za sve pojedince čiji zadaci zahtevaju specifičnu stručnost u zaštiti od radijacije, a naroçito:</p> <p>1.5.1.Za izložene radnike;</p> <p>1.5.2.Za radnike koji su potencijalno izloženi napuštenim izvorima;</p> <p>1.5.3.Radnicima na vanrednim slučajevima;</p> <p>1.5.4.Za izložene profesionalne radnike u medicini;</p> <p>1.6.Pružanje obuke i informacije se ne ponavlja u odgovarajućim intervalima i ne dokumentuje;</p> <p>1.7.Preduzeće ne obezbeđuje medicinski nadzor za radnike od strane priznate službe za profesionalno zdravlje:</p> <p>1.7.1.Medicinski nadzor izloženih radnika;</p> <p>1.7.2.Pribavljanje medicinske klasifikacije za radnike;</p>
---	---	--

<p>1.7.3.Mbajtjen e të dhënave mjekësore;</p> <p>1.8.Ndërmarrja punëson ose klasifikon si punonjës të kategorisë A një punëtor, për çfarëdo periudhe në një pozitë specifike, mbikëqyrja mjekësore e të cilit tregon se punonjësi është i papërshtatshëm për detyrën në fjalë;</p> <p>1.9.Për mbrojtjen e punonjësve të jashtëm ndërmarrja nuk siguron:</p> <p>1.9.1.Monitorimin individual radiologjik i cili u ofron punonjësve të jashtëm mbrojtje të barasvlershme me atë të punonjësve të ekspozuar të punësuar në baza të përhershme nga ndërmarrja;</p> <p>1.9.2.Drejtëpërdrejt ose përmes marrëveshjes kontraktuale me punëdhënësin e punonjësit të jashtëm;</p> <p>1.10.Një person i cili zbulon ose është në dijeni për burim të rrezatimit nuk e njofton menjëherë Agjencinë për mbajtësin dhe vendndodhjen e burimit;</p>	<p>1.7.3.Medical records keeping;</p> <p>1.8.Workers are employed or classified for any period in a specific post as a category A worker when medical surveillance establishes that the worker is unfit for that specific post;</p> <p>1.9.The undertaking does not ensure for protection of outside workers:</p> <p>1.9.1.That the system for individual radiological monitoring provides outside workers equivalent protection to that for exposed workers employed on a permanent basis by the undertaking;</p> <p>1.9.2.Either directly or through contractual agreements with the employer of outside workers;</p> <p>1.10.A person who discovers or is aware of an orphan source does not immediately inform the Agency about the holder and location of source;</p>	<p>1.7.3.Vođenje medicinske evidencije</p> <p>1.8.Radnici su zaposleni ili klasifikovani za bilo koji period na konkretnom radnom mestu kao radnici kategorije a, dok medicinski nadzor utvrđuje da radnik nije sposoban za to konkretno radno mesto;</p> <p>1.9.Preduzeće ne obezbeđuje zaštitu spoljnih radnika:</p> <p>1.9.1.Kada sistem za individualno radiološko nadgledanje pruža spoljnim radnicima jednaku zaštitu kao i za izložene radnike koji su stalno zaposleni kod preduzeća;</p> <p>1.9.2.Bilo direktno ili kroz ugovorne sporazume sa poslodavcem spoljnih radnika;</p> <p>1.10.Osoba koja otkrije ili sazna za napušteni izvor ne obavesti odmah agenciju o imaoču i lokaciji izvora;</p>
---	--	--

<p>1.11.Ndërmarrja nuk e vendosë sistemin për kontabilitetin dhe kontrollin e materialeve bërthamore të cilat i ka në pronësi ose nuk i raporton Agjencisë për çdo ndryshim në inventar dhe në baza vjetore para fundit të muajit mars të vitit aktual për vitin paraprak.</p> <p>2.Me gjobë në të holla në shumë prej € 400 (katërqind) deri € 800 (tetëqind) dënohet për shkelje të cekur në paragrafin 1 të këtij neni personi përgjegjës i personit juridik.</p> <p>3.Me gjobë në të holla në shumë prej € 800 (tetëqind) deri € 1500 (njëmijepesëqind) dënohet për shkelje personi juridik, nëse:</p> <p>3.1.Ndërmarrja nuk e njofton Agjencinë menjëherë për çdo ngjarje të rëndësishme siç është humbja e kontrollit të burimit, aksidenti, ose tejekspozimi i njerëzve;</p> <p>3.2.Ushtron praktikë pa autorizim;</p> <p>3.3.Ka në pronësi burim të rrezatimit i cili nuk është i regjistruar në regjistrin e burimeve;</p>	<p>1.11.The undertaking does not establish a system for accountancy and control of nuclear material in their possession and does not report it to the Agency any inventory change and annually before the end of March of the current year for previous year.</p> <p>2.With fine on money from € 400 (four hundred) to € 800 (eight hundred) shall be punished for violation from paragraph 1 of this article the responsible person of legal entity.</p> <p>3.With fine on money from € 800 (eight hundred) to € 1500 (one thousand five hundred) shall be punished for violations the legal entity, if:</p> <p>3.1.The undertaking does not immediately notify the Agency about any significant event such as loss of control over sources, accident, or overexposure of people;</p> <p>3.2.It conducts practices without authorization;</p> <p>3.3.It possesses radiation source without being recorded in the national register of sources;</p>	<p>1.11.Preduzeće ne uspostavi sistem za odgovornost i kontrolnu nad nuklearnim materijalom njihovom posedu i ne prijavi agenciji bilo kakvu promenu inventara svake godine pre kraja marta tekuće godinu za prethodnu godinu.</p> <p>2.Novčanom kaznom od 400 (četristo) € do 800 (osamsto) € kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana odgovorna osoba ili pravno lice.</p> <p>3.Novčanom kaznom od 800 (osamsto) € do 1500 (hiljadu i petsto) € kazniće se za prekršaj pravno lice ukoliko:</p> <p>3.1.Preduzeće ne obavesti odmah Agenciju o bilo kakvo značajnom događaju kao što je gubitak kontrole nad izvorima, akcidentan ili preterana izloženost ljudi;</p> <p>3.2.Sprovodi delatnosti bez autorizacije;</p> <p>3.3.Poseduje izvor radijacije bez da je ovaj upisan u nacionalni registar izvora;</p>
---	---	--

<p>3.4.Braktis materialin radioaktiv i cili është nën kontrollin rregullator para se të çlirohet;</p> <p>3.5.Shet apo i ofron publikut produkte të konsumit, në të cilat janë shtuar qëllimisht substanca radioaktive, kur përdorimi i tyre nuk është i justifikuar;</p> <p>3.6.Instalon rrufepritës dhe detektorë tymi të cilët përmbajnë substanca radioaktive;</p> <p>3.7.Ndërmarrja nuk bën vlerësimin dhe zbatimin e organizimit të mbrojtjes nga rrezatimi duke siguruar:</p> <p>3.7.1.Mbrojtje operacionale të punonjësve të ekspozuar;</p> <p>3.7.2.Mbrojtje të punonjësve shtatzëna ose që ushqejnë fëmijën me gji;</p> <p>3.7.3.Mbrojtje operacionale të praktikantëve dhe studentëve;</p> <p>3.7.4.Konsultimet me një ekspert për mbrojtje nga rrezatimi;</p>	<p>3.4.It abandons radioactive material under regulatory control without clearance;</p> <p>3.5. It sells or makes available to the public consumer products, to which radioactive substances have been deliberately added, when their intended use is not justified;</p> <p>3.6.It installs lightning rods and smoke detectors containing radioactive substances;</p> <p>3.7.The undertaking does not assess and implement arrangements for the radiation protection providing:</p> <p>3.7.1.Operational protection of exposed workers;</p> <p>3.7.2.Protection of pregnant and breastfeeding workers;</p> <p>3.7.3.Operational protection of apprentices and students;</p> <p>3.7.4.Consultations with a radiation protection expert;</p>	<p>3.4.Odbaci radioaktivni materijal bez odobrenja koji je pod regulatornom kontrolom;</p> <p>3.5.Prodaje ili stavlja na raspolaganje proizvod za javnu potrošnju, kojima su namerno dodane radioaktivne supstance, kada njihova namena nije opravdana;</p> <p>3.6.Instalira gromobrane i detektore dima koji sadrže radioaktivne supstance;</p> <p>3.7.Preduzeće ne vrši procenu i ne implementira aranžmane za zaštitu od zračenja kroz pružanje sledeće:</p> <p>3.7.1.Operativna zaštita izloženih radnika;</p> <p>3.7.2.Zaštita trudnica i dojilje;</p> <p>3.7.3.Operativna zaštiti pripravnika i učenika;</p> <p>3.7.4.Konsultacije sa ekspertom za zaštitu od zračenja;</p>
--	--	---

3.7.5.Organizimin në vendin e punës;	3.7.5.Arrangements in workplaces;	3.7.5.Aranžmani na radnim mestima;
3.7.6.Klasifikimin e vendeve të punës;	3.7.6.Classification of workplaces;	3.7.6.Klasifikacija radnih mesta;
3.7.7.Përcaktimin e hapësirave të kontrolluara dhe hapësirave të mbikëqyrura;	3.7.7.Establishment of controlled areas and supervised areas;	3.7.7.Uspostavljanje kontrolisanih oblasti i nadgledanih oblasti;
3.7.8.Mbikëqyrjen radiologjike të vendit të punës;	3.7.8.Radiological surveillance of the workplace;	3.7.8.Radiološko nadgledanje radnog mesta;
3.7.9.Kategorizimin e punonjësve të ekspozuar;	3.7.9.Categorization of exposed workers;	3.7.9.Kategorizacija izloženih radnika;
3.7.10.Monitorimin individual të rrezatimit të punonjësve;	3.7.10.Individual radiation monitoring of workers;	3.7.10.Individualno praćenje označenosti radnika;
3.7.11.Vlerësimin e dozës së punonjësve të ekspozuar;	3.7.11.Dose assessment of exposed workers;	3.7.11.Ocena doze izloženih radnika;
3.7.12.Vlerësimin e dozës në rast të ekspozimit aksidental;	3.7.12.Dose assessment in the case of accidental exposure;	3.7.12.Ocena doze prilikom slučajne izloženosti;
3.7.13.Evidentimin dhe raportimin e rezultateve;	3.7.13.Recording and reporting of results;	3.7.13.Vođenje evidencije i podnošenje izveštaja o rezultatima;
3.7.14.Rregullat për qasjen në rezultatet e monitorimit individual të rrezatimit;	3.7.14.Rules for access to the results of individual radiation monitoring;	3.7.14.Pravila za pristup rezultatima nadgledanja individualne označenosti;

<p>3.8.Ndërmarrja nuk i raporton dozat e pranuara nga punonjësit e ekspozuar te organizata përgjegjëse për regjistrin kombëtar të dozave;</p> <p>3.9.Ndërmarrja nuk siguron:</p> <p>3.9.1.Që ekspozimi mjekësor justifikon përfitimin neto ndaj shëndetit në krahasim me dëmin që ekspozimi mund të shkaktojë;</p> <p>3.9.2.Që të gjitha dozat në sajë të ekspozimit mjekësor për radio-diagnostikë, radiologji ndërhyrëse, ose për qëllim të planifikimit, udhëzimit dhe vërtetimit mbahen në nivelin më të ulët të qëndrueshëm i cili arrihet në mënyrë të arsyeshme;</p> <p>3.9.3.Caktimin e përgjegjësive për të përfshirët në çfarëdo ekspozimi mjekësor;</p> <p>3.9.4.Zhvillimin, mirëmbajtjen dhe përdorimin e procedurave për kryerjen e ekspozimit mjekësor, përfshirë ndarjen e të dhënave te personeli dhe pacientët e përfshirë;</p>	<p>3.8.The undertaking does not report doses received by exposed workers to the organization responsible for national register of doses;</p> <p>3.9.The undertaking does not ensure:</p> <p>3.9.1.Medical exposure is justifies the net benefit to health against the detriment that the exposure might cause;</p> <p>3.9.2.All doses due to medical exposure for radio-diagnostic, interventional radiology, planning, guiding and verification purposes are kept as low as reasonably achievable consistent;</p> <p>3.9.3.Allocation of responsibility for those involved in any medical exposure;</p> <p>3.9.4.Development maintenance and use of procedures for conduct of medical exposure, including provision of information to involved personnel and patients;</p>	<p>3.8.Preduzeće ne prijavljuje doze koje su primili izloženi radnici organizaciji koja je odgovorna za nacionalni registar doza;</p> <p>3.9.Preduzeće koji preduzima poduhvat ne obezbedi sledeće:</p> <p>3.9.1.Medicinska izloženost opravda neto dobrobit na zdravlje u odnosu na štetu koju izloženost može prouzrokovati;</p> <p>3.9.2.Sve doze zbog medicinske izloženosti u radio dijagnostičke, interventne radiološke svrhe kao i svrhe planiranja, smernica i verifikacije, održavaju se dosledno na najnižem razumno ostvarljivom nivou;</p> <p>3.9.3.Raspodela odgovornosti za sve koji su uključeni u bilo kakvu medicinsku izloženost;</p> <p>3.9.4.Razvoj, održavanje i primena procedura za sprovođenje medicinske izloženosti, uključujući i pružanje informacija za dotično osoblje i pacijente;</p>
--	---	--

<p>3.9.5.Përmbushjen e kërkesave për trajnim dhe njohje për mjekun e përgjithshëm, ekspertin e fizikës mjekësore, dhe persona të tjerë të përfshirë;</p> <p>3.9.6.Pajisja ose ekspozimi mjekësor ka performancë të duhur dhe i nënshtrohet mirëmbajtjes dhe testimit;</p> <p>3.9.7.Femrat shtatzëna ose që ushqejnë fëmijët me gjë identifikohen dhe trajtohen në përputhje me rrethanat;</p> <p>3.9.8.Merren të gjitha masat e arsyeshme për të minimizuar mundësinë dhe madhësinë e ekspozimit aksidental ose të paqëllimshëm të personave të ekspozuar, të cilët i nënshtrohen ekspozimit mjekësor;</p> <p>3.9.9.Dozat të cilat rezultojnë nga ekspozimi mjekësor i popullatës vlerësohen dhe u jepen këshilla personave të cilët janë të prekur;</p> <p>3.10.Ndërmarrja nuk siguron që:</p>	<p>3.9.5.Training and recognition requirements, are met for the practitioner, the medical physics expert and other involved individuals;</p> <p>3.9.6.Equipment or medical exposure has proper performance and is subject to maintenance and testing;</p> <p>3.9.7.Pregnant or breastfeeding individuals are recognized and treated accordingly;</p> <p>3.9.8.All reasonable measures are taken to minimize the probability and magnitude of accidental or unintended exposures of individuals, subject to medical exposure;</p> <p>3.9.9.Doses resulting from medical exposure to population are assessed and advice is provided to individuals concerned;</p> <p>3.10.The undertaking does not ensure that:</p>	<p>3.9.5.Kriterijumi za obuku i priznanje koje ispunjava profesionalac, ekspert medicinske fizike, kao i drugi uključeni pojedinci;</p> <p>3.9.6.Oprema za medicinsko izlaganje ima odgovarajući učenika i podložna je održavanju i testiranju;</p> <p>3.9.7.Trudnice i dojilje se priznaju i tretiraju prikladno;</p> <p>3.9.8.Sve razumne mere su preduzete da bi se na minimum svela mogućnost i dimenzije slučajnog i ne namernog izlaganja pojedinaca podložni medicinskoj izloženosti.</p> <p>3.9.9.Doze koje su rezultat medicinske izloženosti za populaciju se ocenjuju i daju se saveti dotičnim pojedincima;</p> <p>3.10.Preduzeće ne obezbedi sledeće:</p>
---	---	--

<p>3.10.1.Objekti operon në përputhshmëri me kërkesat e miratuara për projektim dhe siguri;</p> <p>3.10.2.Kufizimet dhe kushtet e operimit respektohen;</p> <p>3.10.3.Operimi, mirëmbajtja, monitorimi, inspektimi, dhe testimi i menaxhimit të mbetjeve radioaktive kryhen në përputhshmëri me procedurat e caktuara;</p> <p>3.10.4.Mbështetja teknike dhe inxhinierike është e gatshme përgjatë jetëgjatësisë së operimit të objektit;</p> <p>3.10.5.Zbatohen procedurat për kategorizimin dhe ndarjen e mbetjeve radioaktive;</p> <p>3.10.6.Incidentet e rëndësishme për sigurinë raportohen menjëherë tek Agjencia;</p> <p>3.10.7.Vendosen programe për mbledhjen dhe analizën e eksperiencës relevante të operimit dhe veprohet mbi rezultatet e tyre;</p>	<p>3.10.1.Facility is operating in compliance with approved design and safety requirements;</p> <p>3.10.2.Operational limits and conditions are respected;</p> <p>3.10.3.Operation, maintenance, monitoring, inspection and testing of a radioactive waste management facility are conducted in accordance with established procedures;</p> <p>3.10.4.Engineering and technical support are available throughout the operating lifetime of a facility;</p> <p>3.10.5.Procedures for characterization and segregation of radioactive waste are applied;</p> <p>3.10.6.Incidents significant to safety are reported in a timely manner to the Agency;</p> <p>3.10.7.Programmes to collect and analyse relevant operating experience are established and their results are acted upon;</p>	<p>3.10.1.Objekat функциониše u skladu sa odobrenim dizajnom i bezbednosnim zahtevima;</p> <p>3.10.2.Poštuje se operativni limiti i uslovi;</p> <p>3.10.3.Operacije, održavanje, nadzor, inspekcija i testiranje upravljanja radioaktivnim otpadom u objektu se sprovode u skladu sa utvrđenim procedurama;</p> <p>3.10.4.Inženjerska i tehnička podrška su na raspolaganju tokom životnog veka objekta;</p> <p>3.10.5.Procedure za karakterizaciju i odvajanje radioaktivnog otpada se primenjuju;</p> <p>3.10.6.Incidenti koji su značajni za bezbednost se blagovremeno prijavljuju Agenciji;</p> <p>3.10.7.Programi za sakupljanje i analizu relevantnog operativnog iskustva su uspostavljeni i dalje se deluje prema njihovima rezultatima;</p>
---	---	---

<p>3.10.8. Planet për mbylljen e një objekti të ndryshëm nga objektipër deponim përgatiten dhe përditësohen duke përdorur të dhënat e marra gjatë kohëzgjatjes së operimit të objektit dhe rishikohen nga Agjencia;</p> <p>3.10.9. Planet për mbylljen e një objekti për deponim përgatiten dhe përditësohen përgjatë gjithë fazave të objektit duke përdorur të dhënat e marra gjatë kohëzgjatjes së operimit të objektit dhe rishikohen nga Agjencia;</p> <p>3.11. Ndërmarrja nuk përcakton masat e përshkruara të sigurisë dhe mbrojtjes fizike me shpenzimet e saj;</p> <p>3.12. Ndërmarrja nuk i raporton Agjencisë dhe Policisë së Kosovës menjëherë në rast të humbjes së kontrollit mbi materialin bërthamor, qasjen e paautorizuar ose keqpërdorimet të cilat përfshijnë materiale bërthamore;</p>	<p>3.10.8. Decommissioning plans for facilities other than a disposal facility are prepared and updated using information obtained during the operating lifetime of that facility, and are reviewed by the regulatory body;</p> <p>3.10.9. Plans for the closure of a disposal facility are prepared and updated using information obtained during the operating lifetime of that facility and are reviewed by the regulatory body;</p> <p>3.11. The undertaking does not establish prescribed security or physical protection measures at its own costs;</p> <p>3.12. The undertaking does not immediately report to the Agency and Police loss of control over nuclear material, unauthorized access to it or a sabotage involving nuclear material;</p>	<p>3.10.8. Planovi za demisioniranje objekta osim objekta za odlaganje su pripremljeni i ažurirani uz korišćenje informacija tokom operativnog radnog veka, i regularno telo ih pregleda i revidira;</p> <p>3.10.9. Planovi za zatvaranje objekta za odlaganje su pripremljeni i ažurirani uz korišćenje informacije pribavljenih tokom operativnog radnog veka tog objekta i regulatorno telo ih pregleda i revidira;</p> <p>3.11. Preduzeće ne uspostavlja propisane mere sigurnosti ili fizičke zahteve o svom trošku;</p> <p>3.12. Preduzeće ne obaveštava odmah Agenciju i Policiju o gubitku kontrole nad nuklearnim materijalom, neovlašćenom pristupu njemu ili sabotažu koja se odnosi na nuklearni materijal;</p>
---	--	---

<p>3.13.Ndërmarrja e cila mban material bërthamor nuk lejon në përputhshmëri me marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara:</p> <p>3.13.1.Inspektimin bazuar në marrëveshjet ndërkombëtare në prezencën e stafit të Agjencisë;</p> <p>3.13.2.Instalimin, mirëmbajtjen dhe operimin e pajisjeve për mbikëqyrje për kontrollin e materialit bërthamor.</p> <p>4.Me gjobë në të holla në shumë prej € 500 (pesëqind) deri € 1000 (njëmijë) dënohet për shkelje të cekur në paragrafin 3 të këtij neni personi përgjegjës i personit juridik.</p> <p>5.Për kundërvajtjet e përcaktuara në dispozitat e këtij neni gjykata kompetente zhvillon procedurë kundërvajtëse dhe shqipton sanksione.</p> <p>6.Mjetet e mbledhura nga gjobat derdhen në Buxhetin e Kosovës.</p>	<p>3.13.The undertaking holding nuclear material does not allow, in accordance with ratified international agreements:</p> <p>3.13.1.The inspection based on international agreements in the presence of the Agency staff;</p> <p>3.13.2.Installation maintenance and operation of surveillance equipment for control of nuclear material.</p> <p>4.With fine on money from € 500 (five hundred) to € 1000 (one thousand) shall be punished for violation from paragraph 3 of this article the responsible person of legal entity.</p> <p>5.For penalties defined through provisions of this law the competent court processes the penalty procedure and announces sanctions.</p> <p>6.Income generated through penalties flows in the Budget of Kosovo.</p>	<p>3.13.Preduzeće koji drži nuklearni materijal ne omogućava u skladu sa ratifikovanim međunarodnim sporazumima:</p> <p>3.13.1.Inspekciju na osnovu međunarodnih sporazuma u prisustvu osoba agencije;</p> <p>3.13.2.Instalaciju održavanje i operaciju opreme za nadgledanje i kontrolu nuklearnog materijala.</p> <p>4.Novčanom kaznom 500 (petsto) € do 1000 (hiljadu) € kazniće se za prekršaj iz stava 3 ovog člana odgovorna osoba ili pravno lice.</p> <p>5.Za kazne definisane u odredbama ovog zakona nadležni sud obavlja kazneni postupak i proglašava sankcije.</p> <p>6.Prihod prikupljen od kazni ide u budžet Kosova.</p>
--	--	--

KAPUTILLI X - DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE	CHAPTER X - FINAL PROVISIONS	POGLAVLJE X - ZAVRŠNE ODREDBE
<p style="text-align: center;">Neni 48 Nxjerrja e akteve nënligjore</p> <p>Për zbatimin e këtij Ligji me propozimin e Agjencisë për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe Siguri Bërthamore, Qeveria do të miratojë aktet nënligjore në afat prej një (1) viti pas hyrjes në fuqi të këtij Ligji.</p>	<p style="text-align: center;">Article 48 Regulations</p> <p>For implementation of this law with the proposal of the Agency for Radiation Protection and Nuclear Safety, the Government will adopt regulations within one (1) year after the entry into force of this Law.</p>	<p style="text-align: center;">Član 48 Uredbe</p> <p>Agencija za Zaštitu od Zračenja i Nuklearnu Sigurnost priprema i podnosi Vladi u roku od jedne (1) godine nakon usvajanja zakona na odobrenje uredbe koje su potrebne za implementaciju ovog zakona.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 49 Dispozitat kalimtare</p> <p>1.Laboratorët që kryejnë analiza dhe matje për qëllime të këtij Ligji, duhet të akreditohen brenda afatit prej tri (3) viteve nga hyrja në fuqi e këtij Ligji.</p> <p>2.Ndërrmarjet që kryejnë praktika duhet të regjistrojnë burimet radioaktive dhe duhet të njoftojnë ose të aplikojnë për autorizim sipas këtij Ligji për një vit nga hyrja në fuqi e rregulloreve të këtij Ligji.</p>	<p style="text-align: center;">Article 49 Transitional provisions</p> <p>1. The laboratories performing analysis and measurements for the purpose of this law shall obtain accreditation within 3 years from entry into force this law.</p> <p>2. The undertakings performing practices shall register radiation sources, and shall notify or apply for authorization under this law in one year since regulations in of this low.</p>	<p style="text-align: center;">Član 49 Prelazne odredbe</p> <p>1. Laboratorije koje vrše analize i merenja za potrebe ovog zakona pribavlja akreditaciju 3 godina pošto ovaj zakon stupi na snagu.</p> <p>2. Preduzeća koja obavljaju delatnost vrše registraciju izvora radijacije, i obavestavaju ili apliciraju za odobrenje u skladu sa ovim zakonom, godinu dana nakon stupanja na snagu uredbe ovog zakona.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 50 Shfuqizimet</p> <p>1.Pas hyrjes në fuqi, ky Ligj shfuqizon:</p>	<p style="text-align: center;">Article 50 Repeal</p> <p>1.With the entry into force, this Law repealed:</p>	<p style="text-align: center;">Član 50 Opoziv</p> <p>1.Stupanjem na snagu ovog zakona:</p>

<p>1.1.Ligji Nr. 04/L – 067 për Agjencinë e Kosovës për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe Siguria Bërthamore;</p> <p>1.2.Ligji Nr. 03/L-104 për Mbrojtje nga Rrezatimi Jo-Jonizues, Jonizues dhe Sigurinë Nukleare.</p> <p style="text-align: center;">Neni 51 Hyrja në fuqi</p> <p>Ky Ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.</p> <p style="text-align: right;">Kadri Veseli</p> <hr style="width: 20%; margin-left: auto; margin-right: auto;"/> <p style="text-align: center;">Kryetari i Kuvendit të Republikës së Kosovës</p>	<p>1.1. Law no. 04 / L-067 on Kosovo Agency for Radiation Protection and Nuclear Safety.</p> <p>1.2. Law no. 03 / L-104 on Protection against Ionizing Radiation, Non-Ionizing and Nuclear Safety;</p> <p style="text-align: center;">Article 51 Entry into force</p> <p>This Law shall enter into force fifteen (15) days after publication in the Official Gazette of the Republic of Kosovo.</p> <p style="text-align: right;">Kadri Veseli</p> <hr style="width: 20%; margin-left: auto; margin-right: auto;"/> <p style="text-align: center;">Of the Assembly of the Republic of Kosovo</p>	<p>1.1. Zakon br. 04/L – 067 o Kosovskoj Agenciji o zaštiti od zračenja i nuklearnu sigurnost se opozivaju.</p> <p>1.2. Zakon br. 03 / L-104 o zaštiti od jonizujućeg zračenja, nejonizujućeg i o nuklearnoj sigurnosti;</p> <p style="text-align: center;">Član 51 Stupanje na snagu</p> <p>Zakon stupa na snagu petnaest (15) dana nakon objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.</p> <p style="text-align: right;">Kadri Veseli</p> <hr style="width: 20%; margin-left: auto; margin-right: auto;"/> <p style="text-align: center;">Predsednik Skupštine Republike Kosova</p>
--	--	---